

# GŁOS

## TYGODNIK NOWOHUCKI

2 sierpnia 2013 r., nr 31 (1165) Cena 2,00 zł (w tym 8% VAT)

www.glos-in.krakow.pl

NOWA INWESTYCJA  
WZGÓRZA KRZESŁAWICKIE

SPÓŁKA MIESZKANIOWA  
„POGÓRZE” SP. Z O.O.

2 POKOJE  
JUŻ OD 199 TYS. ZŁ

Tel. 12 263 77 29  
www.smpogorze.pl

PIEKARNIA  
AWITEKS®

Oferuje szeroki asortyment  
wyrobów piekarniczo-cukierniczych  
w atrakcyjnych cenach  
Gwarantujemy miłą i sprawną obsługę

W NUMERZE M.IN. • W NUMERZE M.IN. • W NUMERZE M.IN. • W NUMERZE M.IN.

700 nowych miejsc pracy w czyżyńskim Philip Morrisie ➔ str. 3

Organizują społeczność lokalną ➔ str. 10

By wakacje były bezpieczne ➔ str. 11

Droga na północ ➔ str. 15

## Dzień Pleszowa Czytaj na str. 2



Fot. Marcin Pietrzyk

### DELIKATESY ZIKO

- ✓ Serek Łąciaty puszysty naturalny 150 g 2,39 - 3,20
- ✓ Masło Szlachetne 200g 3,89 - 4,90
- ✓ Pepsi Cola puszka 0,5l \* 1,99
- ✓ Olej Oleo 1l 5,49 - 7,10
- ✓ Kawa Jacobs Granat Gold 200 g 27,99 - 32,50

OS. PIASTÓW 60



**40%**  
do  
poza miastem  
TARYFA 1,60 zł/km  
TAXI NISKICH CEN  
800 400 400  
19661 BARBAKA  
www.taxi.barbakan.krakow.pl  
TAXI NISKICH CEN  
800 400 400  
TAXI NISKICH CEN  
800 400 400

## INTROLIGATOR

Centrum B, blok 7

www.oprawaksiazek.pl

## INTROLIGATOR

CENTRUM HANDLOWE-TARGOWISKO

**T-MEX**  
SA

CZAS NA ZDROWE  
ZAKUPY!

TANIA ODZIEŻ

OS. ZGODY 7

(OBOK „ŚWIATU DZIECKA”)

ARTUS94  
TANIA ODZIEŻ





## DYŻUR W „GŁOSIE”



Głosy i interwencje Czytelników są inspiracją wielu naszych tekstów. Dlatego zapraszamy na nasze dyżury redakcyjne. W najbliższy piątek (2.08) w godzinach 10-11 dyżurować będzie red. Sławomir Pietrzyk.

Nasi Czytelnicy mogą również kontaktować się z nami telefonicznie, dzwoniąc pod numer 12 643 44 33.

ZMARLI  
KRONIKA PAMIĘCI

W rubryce podajemy bezpłatnie imię, nazwisko i wiek Zmarłego. Natomiast na życzenie rodzin zamieścimy dodatkowe informacje.

★★★

Zofia ADAMCZYK, lat 70  
Anna BIEDROŃ, lat 75  
Aleksandra GOLDA, lat 87  
Stanisława GREŃ, lat 79  
Stanisław GRUSZCZAK, lat 61  
Leon JABŁOŃSKI, lat 85  
Marianna JAKUBIUK, lat 66  
Patrick KOSTIA, lat 0  
Tadeusz KRÓL, lat 86  
Teresa MICEK, lat 87  
Piotr MIGDAŁSKI, lat 40  
Helena MIROŃCZUK, lat 85  
Feliks NOWAK, lat 69  
Genowefa NOWAK, lat 82  
Tadeusz OREMUS, lat 49  
Stanisław PABIAN, lat 65  
Jan PERLIK, lat 91  
Jan RAJCZAK, lat 80  
Tadeusz SZARECKI, lat 77  
Irena ŚPIEWAK, lat 77  
Andrzej TOBOREK, lat 53  
Stanisław WÓJCIK, lat 89  
Lucyna ZDYBAŁ, lat 63  
Witold ŻWAŃSKI, lat 84

Ogłoszenia zakładów pogrzebowych i nekrologi drukujemy na str. 12.

## ZIELONE ŚWIATŁO DLA EKOSPALARNI

Naczelny Sąd Administracyjny oddalił protest stowarzyszenia Zielona Mogiła w sprawie decyzji środowiskowej dla Zakładu Termicznego Przekształcania Odpadów w Krakowie. „Wygrał Kraków. Sąd nie podzielił stanowiska protestujących, uznając jednocześnie, że inwestycja jest bezpieczna dla naszego miasta” – podkreśla Grzegorz Ostrzelek, prezes Krakowskiego Holdingu Komunalnego SA.

Decyzja Naczelnego Sądu Administracyjnego oznacza, że została ostatecznie odrzucona argumentacja protestujących. Sąd wskazał, że z definicji inwestycja będzie proekologiczna. Jak zapewnia prezes Krakowskiego Holdingu Komunalnego, „prace związane z realizacją zakładu przebiegają zgodnie z harmonogramem. Latem ma zostać wydane pozwolenie na budowę, a prace budowlane ruszą jesienią tego roku”. Przypomnijmy, że wykonawcą krakowskiego Zakładu Termicznego Przekształcania Odpadów jest południowokoreański koncern POSCO Engineering & Construction Co., Ltd. Umowa na realizację inwestycji została podpisana jesienią ubiegłego roku. Zgodnie z har-

monogramem instalacja ma zostać uruchomiona pod koniec 2015 roku. Ekospalarnia będzie nowoczesnym i ekologicznym obiektem, który spełni restrykcyjne wymogi emisji zanieczyszczeń. Wydajność zakładu przewidywana jest na 220 000 ton odpadów rocznie, użytkowana będzie na dwóch liniach technologicznych o wydajności 14,1 Mg/h każda. Technologia spalania oparta będzie na palenisku rusztowym. Moc elektryczna zakładu wyniesie ok. 8 MW, a moc cieplna ok. 35 MW. Odpady po procesie spalania zostaną zagospodarowane w instalacji waloryzacji żużla. Do spalania będą kierowane tzw. zmieszane odpady komunalne z terenów objętych selektywną zbiórką. (f)

KRAKSA POLICYJNEGO RADIOWOZU  
W DRODZE NA MIEJSCE WYPADKU

W piątek ( tj.26.07.) około godz. 19 na ul. Igołomskiej w Krakowie doszło do zdarzenia drogowego z udziałem policyjnego radiowozu.

Ze wstępnych ustaleń wynika, że oznakowany radiowóz jadący na sygnalach do wypadku drogowego przy ul. Igołomskiej (potrącenie pieszego) omijał ciąg pojazdów. Przy skrzyżowaniu z ul. Wiatra doszło do zderzenia z osobowym oplem merivą kierowanym przez 36-letnią mieszkankę

Krakowa. Radiowóz następnie uderzył w ogrodzenie posesji i na koniec dachował w rowie. Kobieta kierująca oplem nie odniosła obrażeń, natomiast dwoje policjantów (28-letnia policjantka oraz 27-letni policjant z KMP Kraków) zostało przewiezionych do jednego z krakowskich szpitali z ogólnymi potłuczeniami. Po badaniach zostali zwolnieni. Okoliczności tego zdarzenia będą wyjaśniane w prowadzonym postępowaniu. (jdz)

## ŚMIERTELNE ZATRUCIE CZADEM

Do zdarzenia doszło 28 lipca na jednym z nowohuckich osiedli. Starsza kobieta miała brać kąpiel w łazience. Kiedy przez dłuższy czas nie wychodziła z niej, zaniepokojony syn zaczął pukać do środka. Gdy kobieta nie odpowiadała, mężczyzna wszedł do środka i znalazł na posadce leżącą matkę. Wezwał pogotowie ratunkowe, które stwierdziło zgon 85-latki. Na miejsce przybyła również straż pożarna, która dokonała pomiaru stężenia tlenu węgla, badanie wskazało znaczne przekroczenie normy.

Do podobnej sytuacji doszło również wczoraj w Myślenicach. 30-letnia kobieta przebywała sama w mieszkaniu i brała kąpiel. Gdy chciała wyjść z łazienki, słabo się poczuła i straciła przytomność. Na szczęście w porę do domu wróciła matka kobiety, która szybko zaalarmowała pogotowie ratunkowe. 30-latką w ciężkim stanie przebywa w szpitalu na oddziale toksykologii. Obecni na miejscu strażacy stwierdzili, że przyczyną zatrucia był ciąg wsteczny w instalacji kominowej. (jdz)

## DZIEŃ PLESZOWA



Towarzystwo Ziemi Pleszowskiej jak co roku zorganizowało na rynku w Pleszowie imprezę plenerową pod nazwą Dzień Pleszowa. W prawdziwie letnie popołudnie po mszy świętej, celebrowanej przez proboszcza tutejszej parafii ks. Stanisława Wajdziaka, uroczysty pochód mieszkańców i zaproszonych gości udał się na rynek. Wszystkich przywitał prezes Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Pleszowskiej Leszek Hacuś, zapraszając do udziału w poczęstunku, konkursach i zabawie. Zespół taneczny ośrodka kultury z Kocmyrzowa-Luborzycy pod kierownictwem Kazimierza Cygana zaprezentował pieśni i tańce regionalne. Bardzo miłą niespodzianką przygotowały panie z Klubu „Karino” Ośrodka Kultury Kraków Nowa Huta z Chałupki, śpiewając bardzo ładną piosenkę o Pleszowie. Dla licznie przybyłych dzieci, bawiących się w małym parku, były zabawy na karuzeli i dmuchanym statku, przygotowano konkurs „Malowanie na asfalcie”, warsztaty, wycinanki w papierze oraz malowanie dziecięcych twarzy, wykonane przez panią Kamile, co cieszyło się ogromnym powodzeniem. Do tańca skoczną muzyką zachęcała grupa pod swoją nazwą „Siwy Dym”, a atmosfery prawdziwego pikniku dopełniły serwowane dania z grilla. Dopiero wieczorne lekkie ochłodzenie i przybycie młodzieży z Pleszowa zapełniło na dobre tanecz-

ną podłogę. Wśród zaproszonych gości nie zabrakło przyjaciół Pleszowa, przybyli: wiceprzewodniczący Rady Miasta Krakowa Sławomir Pietrzyk, radna Dzielnicy XVIII Wiesława Zboroch, prezes lokalnych struktur PSL Władysław Zajac, Elżbieta Nowak, kierownik już wcześniej wspomnianego klubu „Karino”, Leszek Krawczyk z firmy „Lechkrak”, przyjaciele z Towarzystwa z Grębałowa, Luboczy, Łuczanowic i Krzesławic. Patronat medialny zapewnił „Głos-Tygodnik Nowohucki”. Jak zwykle, aby tego typu imprezę Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Pleszowskiej mogło zorganizować, przydała się wydatna pomoc sponsorów, a w tym roku byli to: Krakowski Holding Komunalny wraz z podległymi spółkami MPWiK, MPEC, MPK jako główny sponsor naszej imprezy plenerowej oraz firma „Lechkrak”, „Madrohut”, fundator paczek i nagród dla dzieci firma „Unihut”. Wśród tych, którzy wnieśli duży wkład, aby nasza impreza była bardzo udana, nie może zabraknąć słów podziękowań dla państwa Agnieszki i Tadeusza Gębałów za profesjonalny punkt medyczny oraz wodę mineralną na to upalne popołudnie. Organizatorzy dziękują wszystkim tym, którzy swoją pracą przyczynili się do tego, że święto w Pleszowie było tak udane. Do zobaczenia za rok. (mp)

Fot. autor



**KARAWAN** GRUPA  
FIRM POGRZEBOWYCH  
TRADYCJE OD 1981 ROKU



**Rozliczenia  
bezgotówkowe**

**ul. Bieżanowska 24** Tel. 12 658 21 11  
całą dobę

**ul. Rakowicka 33a** Tel. 12 412 89 83  
całą dobę Tel. 12 4 111 111

**ul. Dolnych Młynów 3** Tel. 12 632 11 22  
8.00 - 15.00

**ul. Sieroszewskiego 5b** Tel. 12 686 61 20  
całą dobę 12 686 61 45

**os. Na Skarpie 20** Tel. 12 686 43 40  
8.00 - 15.00

**ul. Wrocławska 8** Tel. 12 631 77 95  
8.00 - 16.00

**Cm. Grebałów** Tel. 12 645 14 35  
8.00 - 15.30

**Cm. Batowice** Tel. 12 413 63 46  
8.00 - 15.30

[www.karawan.pl](http://www.karawan.pl)

**DYŻUR CAŁODOBOWY**  
również w Niedziele i Święta

**tel. 12 4 111 111**

**tel. 12 658 21 11**

**ul. Sieroszewskiego 5b**  
**Nowa Huta**

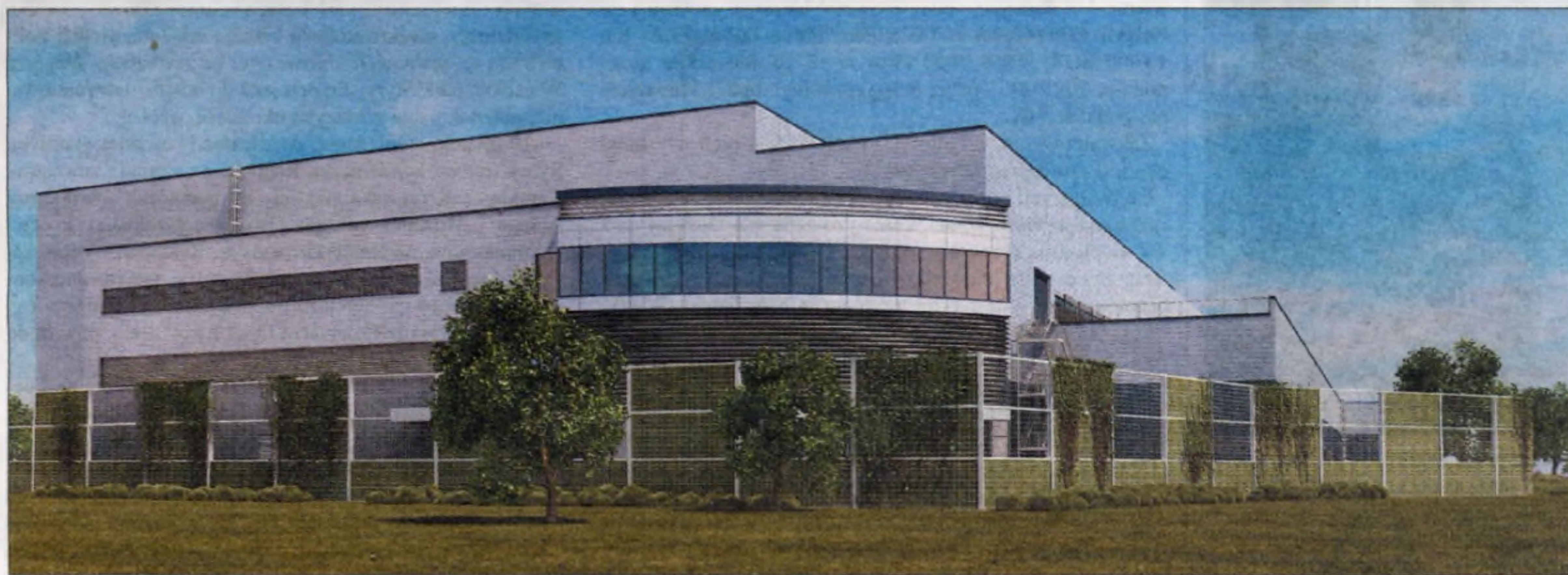


# NOWE CENTRUM PRODUKCYJNO-BIUROWE W CZYŻYNACH

Philip Morris Polska S.A. rozpoczyna dużą inwestycję w Małopolsce. Dziś odbyło się uroczyste podpisanie oraz wmurowanie Aktu Erekcyjnego z okazji rozpoczęcia budowy nowego centrum produkcyjno-biurowego. Firma zainwestuje ponad 150 mln zł w nową fabrykę produkującą m.in. tytoń do samodzielnego skręcania papierosów. Jeśli proces inwestycyjny przebiegnie pomyślnie i nie ulegną zasadniczej zmianie warunki rynkowe, firma stworzy w ciągu kolejnych kilku lat blisko 700 nowych miejsc pracy. Termin zakończenia prac budowlanych planowany jest na połowę 2014 roku. Do tej pory firma zainwestowała w Polsce ponad półtora mld zł i obecnie zatrudnia blisko 3000 osób.

Zgodnie z prestiżowymi rankingami (np. Lista 500 Rzeczypospolitej czy Lista 500 Polityki) należy do elitarnej grupy 20 wiodących firm działających w Polsce. Krakowska fabryka jest obecnie jedną z największych fabryk PMI w Unii Europejskiej. Około 30% papierosów produkowanych w fabryce w krakowskich Czyżynach trafia na rynek polski, pozostałe 70% jest eks-

portowanych na blisko 70 rynków na całym świecie, m.in. do Francji, Włoch, Węgier, ale też do Japonii, Hongkongu, Singapuru.



Wizualizacja budynku produkcyjno-biurowego w Czyżynach.

– Cieszę się, że na kolejną inwestycję Philip Morris International (PMI) został wybrany właśnie Kraków i wierzę, że dzięki niej wzmocni się pozycja biznesowa Philip Morris w Polsce oraz że nadal będziemy skutecznie i efektywnie konkurować na rynku europejskim – powiedział Olek Grzesiak, dyrektor zarządzający na Polskę i Kraje Bałtyckie.

– Decyzja o rozpoczęciu budowy nowego centrum produkcyjno-biurowego w Krakowie była konsekwencją rozwoju naszej firmy w Polsce. Na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat wielkość produkcji papierosów w naszej fabryce wzrosła z 30 mld do ponad 50 mld sztuk papierosów rocznie i wciąż rośnie. Obecnie ok. 70% produkcji krakowskiej fabryki trafia na eksport – dodał Grzesiak.

Przy wyborze Krakowa jako lokalizacji nowej inwestycji kluczowe były konkurencyjność i efektywność krakowskiej fabryki, a także doświadczenie Philip Morris Polska S.A. w produkcji wyrobów tytoniowych. Atutem była też wysoko wykwalifikowana kadra inżynierów, mechaników i operatorów maszyn.

– Jestem dumny, że to właśnie nasza fabryka została wybrana jako miejsce nowej, znaczącej inwestycji. Rozbudowa fabryki pozwoli nam na zwiększenie mocy produkcyjnej całego zakładu nawet o około 30%, a co za tym idzie powstawania nowych miejsc pracy – powiedział Marek Kalinowski, dyrektor ds. operacyjnych.

Planowane przedsięwzięcie zostanie zrealizowane przy użyciu najnowocześniejszych współcześnie dostępnych technologii, urządzeń i rozwiązań tech-

nicznych, spełniających wysokie standardy Philip Morris International i ograniczających potencjalny wpływ nie tylko na środowisko, ale także bezpośrednio na lokalną społeczność.

\*\*\*

Philip Morris Polska S.A. jest największą firmą tytoniową w Polsce, z udziałem 37,1% w 2012 r. (źródło:

portowanych na blisko 70 rynków na całym świecie, m.in. do Francji, Włoch, Węgier, ale też do Japonii, Hongkongu, Singapuru.

\*\*\*

Philip Morris International Inc. (PMI) jest wiodącą międzynarodową firmą tytoniową z siedmioma z 15 najlepiej sprzedających się marek papierosów na



Nielsen) oraz jednym z największych pracodawców, zatrudniającym blisko 3000 pracowników w całej Polsce, a ok. 2400 w samym Krakowie. Produkuje trzy z dziesięciu najlepiej sprzedających się marek papierosów w Polsce, w tym Marlboro i L&M. Współpracuje z ponad 4000 plantatorów tytoniu i jest jednym z największych płatników podatków w kraju i w Małopolsce.

świecie, w tym Marlboro, marką numer jeden. PMI sprzedaje swoje produkty na ponad 180 rynkach. Firma miała w 2012 roku 16,3% udziału w międzynarodowym rynku papierosów poza USA, lub 28,8% wyłączając Chiny i USA. Więcej informacji dostępnych jest na stronie [www.pmi.com](http://www.pmi.com).

Inwestycje Philip Morris International (PMI) w Polsce rozpoczęły się w 1996

ma oficjalnie otworzyła nowoczesne centrum produkcyjne w krakowskich Czyżynach.

W 2005 roku na terenie zakładu w Krakowie PMI zdecydowało się ułożyć kolejną swoją inwestycję. Powstało wtedy europejskie centrum usług wspólnych – PMI Service Center Europe Sp. z o.o. (PMI SCE), które świadczy dziś usługi finansowe i informatyczne, a także zapewnia wsparcie z zakresu zasobów ludzkich pracownikom PMI na ponad 65 rynkach w Europie, na Bliskim Wschodzie i w Afryce. W 2009 roku PMI zainwestował 17 milionów dolarów w budowę nowego biurowca dla ok. 900 wysoko wykwalifikowanych osób pracujących obecnie w PMI SCE. Od początku swojej działalności w Krakowie, Philip Morris Polska aktywnie uczestniczy w życiu lokalnej społeczności. Tylko w Krakowie, firma wydała do tej pory na te cele ponad 6 mln zł. Firma wspiera m.in. ośrodki socjoterapii dla młodzieży „Siemacha” oraz „Centra Integracja”, mające na celu wspieranie i aktywizowanie osób niepełnosprawnych. Za swoją działalność dobroczynną Philip Morris Polska dwukrotnie został wyróżniony, a także otrzymał prestiżową nagrodę „Filantrop Krakowa”, przyznaną przez Prezydenta Miasta Krakowa.

W uroczystości podpisania i wmurowania aktu erekcyjnego pod nową inwestycję, która odbyła się 25 lipca br. udział wzięli: Władysław Kosiniak-Kamysz, minister pracy i polityki społecznej, Bogusław Sonik, poseł do Parlamentu Europejskiego, Jerzy Miller, wojewoda Małopolski, Marek Sowa, marszałek województwa małopolskiego oraz Jan Ochoński, pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Przedsiębiorczości. (f)

Światowe Dni Młodzieży w 2016 roku odbędą się w Krakowie, mieście bł. Jana Pawła II. Taką informację ogłosił w niedzielę, 28 lipca, papież Franciszek podczas kończących się XXVIII Światowych Dni Młodzieży w Rio de Janeiro.

## Tydzień Kraków stolicą młodzieży

Światowe Dni Młodzieży to spotkanie młodych chrześcijan z wszystkich niemal zakątków ziemi, a to oznacza też spotkanie różnych narodów, kultur i tradycji. Dla takiego spotkania wielokulturowy, gościnny, otwarty na świat Kraków wydaje się być miejscem doskonałym. Szacuje się, że do naszego miasta może przyjechać nawet trzy miliony ludzi. Oprócz wymiaru religijnego, co oczywiste, Światowe Dni Młodzieży będą mieć również potężny wymiar promocyjny, który w kolejnych latach może przełożyć się na znaczący przyrost zagranicznych turystów odwiedzających nasze miasto. I nie będą to hulaśliwie grupy pijanych angielskich kibiców.

Nie wiadomo tylko, czy do 2016 roku władze zdołają dokończyć budowę autostrady A4 w kierunku wschodniej granicy i czy wybudują drogę ekspresową S7 w kierunku Warszawy (wszak wielu młodych będzie próbowało przyjechać autokarami)? Niestety, dotychczasowe obserwacje poczynają ministra Sławomira Nowaka w tym zakresie skłaniają do daleko posuniętej ostrożności w próbach odpowiedzi na te pytania.

Jan L. FRANCZYK

**GŁOS**  
TYGODNIK  
NOWOHUCKI

Redaktor naczelny: Jan L. Franczyk.  
Redaguje zespół.  
Telefon red.: 12 643-44-33. Faks 12 643-66-33.  
E-mail: redakcja@glos-tn.krakow.pl  
Adres: al. Jana Pawła II 232, 31-913 Kraków.  
Wydawca: „Graf-Press” sp. z o.o. Kraków.

SKŁAD, ŁAMANIE: „Graf-Press”.  
DRUK: POLSKAPRESSE Sp. z o.o.,  
ul. Domaniewska 41, Sosnowiec.  
Nr indeksu: 358835. ISSN: 1231-8582.  
Redakcja nie bierze odpowiedzialności za treść zamieszczanych ogłoszeń.



LESZEK HACUŚ



Urodził się 4 sierpnia 1961 roku, czyli za dwa dni od wydania tego numeru „Głosu”, będzie obchodził swoje 52 urodziny. Jak przystało na nowohucianina urodził się w naszym nowohuckim Szpitalu im. Żeromskiego. Jest autentycznym autochtonem, bo rodzina wywodzi się od pokoleń z Pleszowa. W związku ekstensywnym rozwojem huty rodzina została wysiedlona do centrum starej Nowej Huty. Ukończył szkołę podstawową nr 83 w os. Wilkowy. Później kontynuował edukację w XVI LO im. K. K. Baczyńskiego. W tej szkole działał aktywnie w Związku Harcerstwa Polskiego przechodząc kolejne stopnie wjaemniczenia od prostego harcerza do instruktora przewodnika. Dzięki harcerstwu pokochał góry i do dzisiaj lubi powędrować po górskich szlakach oraz tyknać bakcyła społecznikowskiego, który teraz odezwał się w działalności na rzecz społeczności lokalnej w Pleszowie. Razem z rodzicami mieszkał w os. Hutniczym i Dąbrowszczaków, a potem samodzielnie w os. Hutniczym i wyprowadził się na jakiś czas na Azory i ul. Wrocławską. Jednak tradycje rodzinne wezwały go do Pleszowa, który wreszcie ożył po zniesieniu strefy ochronnej i mieszka tutaj na ojcowiznie od 2005 roku. Ukończył dzienne studia na Wydziale Inżynierii Lądowej Politechniki Krakowskiej oraz zaocznie studia na Wydziale Matematyczno-Technicznym Wyższej Szkoły Pedagogicznej. Pierwszą pracę podjął w Studium Wojskowym WSP. Później pracował w „Telkom Telosie”, a od 1990 roku związał się pracą z Politechniką Krakowską, w której pracuje do dzisiaj. Obecnie zarządza Campusem w Czyżynach i jest członkiem Senatu PK.

Od powrotu do Pleszowa wraz z zasiedziały Pleszowianami stara się dbać o swoją małą Ojczyznę. Aby łatwiej było to czynić, przystąpił do organizacji i zawiązania stowarzyszenia pod nazwą Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Pleszowskiej, które powstało w 2006 roku, a Leszek Hacuś został jego prezesem. W programie Towarzystwa jest krzewienie kultury, przywoływanie z pamięci bogatej historii Ziemi Pleszowskiej. Dzięki Towarzystwu powrócono do tradycji dożynek i plenerowych imprez, jakim jest Dzień Pleszowa, o którym obchodzonym w tym roku, piszemy na str. 2. Jednym z pierwszych organizacyjnych zadań była

odbudowa świetlicy, co udało się w 2010 roku. Prowadzi ją TPZP i dzięki temu Pleszowianie mają miejsce do spotkań. Rok później nieopodal świetlicy powstał ogródek jordanowski. Leszek Hacuś słowa podziękowań za to kieruje do władz Rady Dzielnicy XVIII Nowa Huta, w owym okresie pod kierownictwem Edwarda Porębskiego oraz Józefa Pilcha przewodniczącego RMK i z-cy Prezydenta M. Krakowa Elżbiety Łęcznarowicz. Nie wiele można byłoby osiągnąć bez współpracy z innymi zacnymi Pleszowianami, a to Józefem Jurkiem sekretarzem Towarzystwa i skarbniczką Stanisławą Mroczek, Agnieszką Gębałą, Kazimierzem Kurasem, Piotrem Gajchem, a także Józefem Walczakiem, który jest członkiem zarządu TPZP no i oczywiście księdzem proboszczem Stanisławem Wajdziakiem. Specjalne podziękowania pan Leszek ma dla swoich rodziców Ludwika i Józefa, którym zawdzięcza miłość do Pleszowa. To nie koniec oczekiwań Pleszowian – Jego zdaniem. Chcieliby poczuć dobrodziejstwa Programu Rewitalizacji Krakowa Wschód i utworzenia planowanych Specjalnych Stref Ekonomicznych. Hacuś gorąco popiera organizację Światowych Dni Młodzieży w 2016 roku w Pobiedzisku, niedaleko Pleszowa. Martwi go jedynie stan dawnego pałacu Czarotoryskich i Kirchmay-erów, w którym obecnie mieści się „Monar”. Jego zdaniem nie jest to najlepszy gospodarz tego obiektu i popiera ideę stworzenia tutaj np. Domu Emeryta i Artysty, który byłby godnym miejscem dla takich ludzi.

Pasją Leszka Hacusia jest dbałość o przydomowy ogród, na którego powierzchni 12 arów dogląda rośnięcia roślin ozdobnych takich jak róże różnych gatunków, liliiowce, krzewy, czy drzewa jak np. jarzębiny i brzozy. Bierze udział w Konkursie Ogrody Nowej Huty, który organizuje Ośrodek Kultury C.K. Norwida i ma ambitny plan zielonego zagospodarowania „rynku pleszowskiego”. Dbą o trawnik w swoim ogrodzie, po którym biegają suczka Sabra i trzy kocurki: Toffik, Teo i Borys. Tworzy wspólnie dom razem z żoną Grażyną, która jest księgową w SM Politechnika i tylko nieco tęskni za córką Dominiką, która wyjechała za pracą do Wielkiej Brytanii.

ŚLAWOMIR PIETRZYK

# TURYSTYKA I WYPOCZYNEK

## UNIHUT ZAPRASZA

W Związkowym Biurze Turystycznym Unihut znajdziecie propozycje wycieczek i wyjazdów letnich, a także je-  
siennych. Wśród nich wyjazd do Włoch i na Ukrainę.

Włochy, Cesenatico k. Rimini 22.09–3.10.2013 to specjalna oferta dla osób powyżej 55 roku życia. Cena – 1199 zł emeryci, renciści i pracownicy Huty oraz współmałżonkowie – dofinansowanie 599 zł.

**Cena obejmuje:** przejazd autokarem, 9 noclegów, wyżywienie 3 x dziennie, suchy prowiant na drogę powrotną do Polski, ubezpieczenie TU Signal Iduna Polska S.A. KL 10 000 EUR, NNW 7000 PLN na 10–13 dni (polisa generalna nr 200576) i opiekę polskiej obsługi, opłatę klimatyczną, podatek VAT.

Zakwaterowanie – Hotel TIZIANO\*\*\*, 4-piętrowy hotel ok. 350 m od piaszczystej plaży.

Do dyspozycji gości klimatyzowany hol z recepcją, klimatyzowana jadalnia, winda, klimatyzowana sala telewizyjna z TV satelitarną (programy polskie), ping-pong, piłkarzyki, taras zewnętrzny, niewielki parking przy hotelu. Bezpłatny bezprzewodowy dostęp do Internetu w holu hotelu (WiFi).

Pokoje: 2- i 4-osobowe z indywidualnie sterowaną klimatyzacją, wentylatorem, telewizorem, telefonem, łazienką z kabiną prysznicową, suszarką do włosów i balkonem (w pokojach 4-osobowych jedno łóżko piętrowe). 3 posiłki dziennie, śniadanie – bufet, obiad i kolacja serwowane: 2 ciepłe dania.

Obsługa – polska.

**BULGARIA – ZŁOTE PIASKI**

**NOWOŚĆ!** Pobyt od 5.08 do 16.08.2013. Zakwaterowanie – Hotel DAHLIA GARDEN\*\*\*+, położony około 350–400 m od plaży. Pokoje 2- i 3-osobowe z klimatyzacją, łazienką (natrysk), balkonem, TV SAT, lodówką. Na terenie hotelu: restauracja, bar z tarasem, bilard, sejf, basen odkryty, basen kryty, boisko do siatkówki, tenis stołowy.

Wyżywienie: śniadanie i obiadokolacja w formie bufetu.

Koszt: osoba dorosła – 1499 zł, osoba dorosła na dostawce – 1220 zł, dziecko 3–12 lat na dostawce – 940 zł. Dofinansowanie – 650 zł/os. dorosłą.

**LWÓW – OLESKO – PODHORCE – POZAJÓW – KRZEMIENIEC**

**Wyjazd od 3.10 do 6.10.2013.**

W programie:

3.10 (czwartek) – wyjazd z Krakowa godz. 6.00, przejazd do Lwowa, spotkanie z przewodnikiem, wycieczka autokarowa po mieście (ul. Gródecka, Dworzec Główny, kościół św. Elżbiety, greckokatolicka katedra św. Jura, gmach Politechniki (z zewnątrz), Uniwersytet (z zewnątrz), Wzgórza Wóleckie, park Styryjski, przejazd do hotelu, zakwaterowanie, obiadokolacja z muzyką ukraińską, nocleg.

4.10 (piątek) – śniadanie, zwiedzanie lwowskiej Starówki: Rynek (ratusz, kamieniczki, Kamienica Czarna (z zewnątrz), Kamienica Królewska (wejście do podwórka włoskiego), Apteka – Muzeum, cerkiew Uspeńska (Włoska), kościół Dominikanów, dzielnice Ormiańska, Rusinów, Żydowska, Opera Lwowska, czas wolny na Starówce, zwiedzanie kopca Unii Lubelskiej, przejazd na zwiedzanie Cmentarza Łyczakowskiego oraz Cmentarza Orląt Lwowskich, powrót do hotelu, obiadokolacja, nocleg.

5.10. (sobota) – śniadanie, całodzienna wycieczka do Oleśka – miejsca narodzin Jana III Sobieskiego, Podhorce – zamek Koniecpolskich, Rzewuskich i Sanguszków – Pozajów – Sanktuarium Matki Boskiej Pozajowskiej – Ławra Pozajowska, Krzemieniec – Ateny Wołyńskie, powrót do hotelu, obiadokolacja, nocleg.

6.10 (niedziela) – śniadanie, wykwaterowanie z hotelu, czas wolny na Starówce, wyjazd do Polski w godzinach południowych, powrót do Krakowa w późnych godzinach wieczornych.

Cena – 832 zł. Dofinansowanie dla pracowników, emerytów krakowskiej huty – 400 zł/os.

## ZWIĄZKOWE BIURO TURYSTYCZNE „UNIHUT” S.A.

„UNIHUT” S.A. Związkowe Biuro Turystyczne zaprasza od poniedziałku do piątku w godz. 9.00 do 15.00. Centrum Administracyjne PHS-HTS budynek „S”, klatka D, pok. 125 A. Telefon 12 390-35-64, lub tel./faks 644-68-16. E-mail: turystyka@unihut.pl.

# MUZYKA NA LATO

Theatrum Musicum to letni projekt Capelli Cracoviensis. To letni teatr muzyki, w jego ramach od 22 czerwca do 2 września w Krakowie, w unikalnych miejscach, odbywają się koncerty muzyki klasycznej.

Dając swoim artystom carte blanche, Capella Cracoviensis pozwala im wypowiedzieć to, co ich zdaniem ważne. Skorzystajmy z zaufania do największych mistrzów, do Giuliano Carnignoli, Alessandro Moccii... Przyglądając się

dzielnym znakomitych kompozytorów przeszłości możemy nauczyć się jeszcze czegoś. Wsluchując się dziś w arcydzieła ludzkiej myśli – w symfonie Mozarta i Beethovena, w koncerty Vivaldiego zyskujemy spokój, radość, zadowolenie ale też dostrzegamy, co kształtuje naszą kulturę. Możemy także zobaczyć, czym chcą nas wzbogacić instytucje tworzące kulturę naszego miasta.

Przed nami kolejne koncerty muzycznego projektu. Po fenomenalnym Vivaldim in-

terpretacji Giuliano Carnignoli czas na kolejnych klasyków – zarówno z per-

spektywy historycznej, jak i wpływu na europejską kulturę. Mozart, Bach i Haydn, symfonie, suity, kantaty. I wreszcie niemal nieznany, pozostający poza obiegiem Thamos – muzyka napisana dla słusznie zapomnianej konwencjonalnej sztuki teatralnej, co tym bardziej uwy-  
pukla jej doskonałość. Wszystko to, w interpretacji Capelli Cracoviensis, pod dyktando Jana Tomasa Adamusa.

**W niedzielę 4 sierpnia br. godz. 19.00 i niedzielę, 25 sierpnia br. godz. 19.00** w Sukiennicach, w Galerii Sztuki Polskiej XIX wieku, Rynek Główny 3 odbędą się kolejne koncerty. W programie – Mozart i Haydn (gra Capella Cracoviensis, dyrygent i Jan Tomasz Adamus i Sebastian Szumski – baryton. **W sobotę 10 sierpnia, o godz. 19.00** w Auli bł. Jakuba, ul. Franciszkańska 4 usłyszymy suity wiolonczelowe Bacha w wykonaniu Agnieszki Oszańczy.

Bilety, info i rezerwacja: + 48 602 620 698, bilety@capellacracoviensis.pl

Więcej informacji [www.theatrummusicum.pl](http://www.theatrummusicum.pl). (I)





# W STREFIE ZERO

Od 2007 roku ArcelorMittal dostarczył do Nowego Jorku ponad 10000 ton blachy różnego gatunku, którą wykorzystano do budowy wieżowca zwanego najpierw jako Fre-

skład kompleksu World Trade Centre. Budynek został zaprojektowany przez światowej klasy architekta Richarda Rogersa.



edom Tower, a teraz – One World Trade Center. Powstał on w miejscu zniszczonych w wyniku zamachów z 11 września dwu bliźniaczych wież World Trade Center.

W chwili ukończenia budowy wieżowiec One World Trade Centre osiągnął wysokość 541 metrów i tym samym stał się najwyższym budynkiem na zachodniej półkuli.

Obecnie trwają prace nad przekształceniem pięt 101 i 102 w spektakularny taras widokowy o nazwie „One World Observatory”, który zostanie udostępniony zwiedzającym na początku 2015 r.

Oddział ArcelorMittal zlokalizowany w Coatesville w Pensylwanii dostarczył ponad 10 000 ton blach i specjalnych elementów ciętych gazowo firmom Solera/DMC Erectors, Owen Steel i Allentown. ArcelorMittal Differdange w Luksemburgu dostarczył dodatkowo 580 ton dwuteowników do budowy World Trade Center Memorial. Z kolei 3 300 ton blach i elementów ciętych gazowo zostanie użytych do budowy trzeciego, 80-piętrowego budynku wchodzącego w

Produkty dostarczone przez amerykański oddział ArcelorMittal zostały wykorzystane do stworzenia belek nośnych wspierających fundamenty i podłogę obu budynków, a także fundamenty podziemnego węzła komunikacyjnego i iglicy na samym czubku drapacza chmur.

John Mengel, dyrektor zarządzający segmentu blach ArcelorMittal USA, powiedział:

– Przez ponad 200 lat, pracownicy zakładu Coatesville odegrali ogromną rolę w tworzeniu takich symboli kultury amerykańskiej jak One World Trade Center. Warto zaznaczyć, że komponenty dostarczone przez oddział Coatesville do budowy pierwszych wież WTC były jednymi z niewielu, które nie uległy całkowitemu zniszczeniu po tym, jak budynki zawaliły się.

One World Trade Centre jest jednym z najbardziej rozpoznawalnych, ale nie jedynym słynnym budynkiem w Nowym Jorku, do budowy którego wykorzystano stal ArcelorMittal. W rzeczywistości słynna panorama Manhattanu wyglądałaby zupełnie inaczej, gdyby nie stal z ArcelorMittal.

Pierwszym i chyba najsłynniejszym budynkiem, do powstania którego przyczynił się ArcelorMittal jest Empire State Building. Budowę rozpoczęto w 1929 r., a zakończono w 1931 r. Przez kolejne 40 lat budynek ten był najwyższym drapaczem chmur na świecie.

Bethlehem Steel, który następnie został przekształcony w International Steel Group, a ostatecznie w ArcelorMittal – dostarczył stal konstrukcyjną do budowy tego słynnego budynku w stylu art deco. Wizerunek Empire State został uwieczniony w niezliczonej ilości filmów, teledysków i dzieł sztuki i sam w sobie jest hołdem dla Nowego Jorku. Uważa się, że to właśnie dwuteownik szerokostopowy wyprodukowany przez Bethlehem Steel sto lat temu zapoczątkował erę drapaczy chmur.

Zaledwie rok po ukończeniu Empire State Building, rozpoczęto budowę kolejnego symbolu Nowego Jorku – Rockefeller Center. Jedną z belek wykorzystywaną do jego budowy, została uwieczniona na jednym z najsłynniejszych na świecie zdjęć – „Lunch na szczycie drapacza chmur”. Ta czarno-biała fotografia przedstawiająca 11 pracowników budowy siedzących na belce szerokostopowej, na 69 piętrze bez żadnych uprząży lub innego typu zabezpieczeń zdobyła popularność na całym świecie. Stała się również symbolem Wielkiego Kryzysu, podczas którego ludzie byli gotowi przyjąć każdą pracę, bez względu na ryzyko.

Ten sam typ belki został wykorzystany do budowy Helmsley Building, który po ukończeniu w 1929 r. stał się siedzibą nowojorskich kolei, a którego wizerunek został wykorzystany w nakręconej w ostatnich latach serii filmów o Batmanie.

★★★

Nowojorskie wieżowce są rozpoznawalne na całym świecie. Trudno wyobrazić sobie lepszy wkład ArcelorMittal w wzbogacanie panoramy jednego z najwspanialszych miast świata.

Według najnowszych prognoz stowarzyszenia hut Eurofer, w 2013 roku spadek jawnej konsumpcji stali (produkcja krajowa plus eksport minus import) w Europie sięgnie 4,5 proc. wobec 10 proc. spadku w 2012 roku.

Choć producenci i dystrybutorzy wyrobów stalowych nie mają specjalnych powodów do optymizmu, to zdaniem Eurofer, kurs spadkowy na europejskim rynku stali, który utrzymywał się w pierwszym kwartale roku, był jednak słabszy niż w końcu roku 2012. Dotyczy to większości krajów Europy, z krajami południa Europy włącznie.

## Rynek stali w Europie

# W OCZEKIWANIU NA STABILIZACJĘ

Zdaniem Sanjaya Samaddara, prezesa Zarządu ArcelorMittal Poland, a zarazem prezesa zarządu europejskiej części wyrobów płaskich ArcelorMittal, największego producenta stali na starym kontynencie, do odbicia na rynku wyrobów stalowych jeszcze daleko.

– Produkcja stali surowej w Europie kurczy się na wszystkich znaczących rynkach. Według naszych przewidywań minie dość dużo czasu, zanim pozytywne efekty wynikające z poprawy poziomu zaufania, znajdą realne odzwierciedlenie w gospodarce. Stąd zakładamy, że bieżący rok będzie oznaczał dla europejskiego przemysłu stalowego stagnację – ocenia S. Samaddar.

Koncern pracuje obecnie trzema wielkimi piecami: dwoma w Dąbrowie Górniczej i jednym – w Krakowie.

– Nasza strategia zakłada dostosowanie wielkości produkcji do poziomu popytu. Nie możemy sobie pozwolić na produkowanie czegoś, czego nie będziemy w stanie sprzedać. Najlepszym lekarstwem na czas kryzysu jest dostosowanie się do istniejących warunków rynkowych. – podkreśla prezes ArcelorMittal Poland. Zauważa, że choć prognozy dla różnych gałęzi przemysłu są pozytywne, to jednak w przypadku polskiego sektora stalowego kluczową rolę mogą odegrać niekorzystne warunki rynkowe, szczególnie wysokie ceny nośników energii czy możliwość wprowadzenia jesienią podatku akcyzowego na gaz. Są to obciążenia, których nie doświadcza stalowa konkurencja z krajów Wspólnoty Niepodległych Państw.

– Konieczne jest wprowadzenie wielu systemowych rozwiązań, które będą chronić rodzimy przemysł. Mam nadzieję, że nasze rozmowy z rządem i wspólne wysiłki przyniosą efekty, które umożliwią polskiemu hutom konkutowanie na europejskim rynku – podsumowuje S. Samaddar.

W roku 2012 globalne zapotrzebowanie na stal spadło o 8,8 proc. Osiągnęło poziom o 30 proc. niższy niż przed kryzysem (2007 r.). W Polsce w ub. roku produkcja i zużycie stali skurczyły się – odpowiednio – do 8,4 mln i 10,4 mln ton.

Ale, jak wynika z prognoz Eurofer, choć w ujęciu rocznym należy się spodziewać spadku zapotrzebowania na stal, to w drugim półroczu 2013 r.

sytuacja będzie się powoli stabilizować, a w roku 2014 zacznie się powolna odbudowa rynku. Popyt może wzrosnąć o 2 procent. Pozytywnym sygnałem dla rynku może być wzrost indywidualnej konsumpcji. Jest on tylko na poziomie 0,2 proc., ale jest to pierwszy wzrost kwartalny od trzeciego kwartału 2011 roku.

Również dopiero w ostatnim kwartale tego roku można się spodziewać wzrostu poziomu inwestycji. Wówczas zwiększy się także produkcja przemysłowa, która po wzroście w pierwszym kwartale roku, odnotowała dwa kwartały spadków.

W Europie nastroje ekonomiczne zaczęły się poprawiać, co obserwowano zwłaszcza w czerwcu, ale warunki gospodarcze nadal pozostają trudne. Niższy od oczekiwanego wzrost gospodarczy i problemy budżetowe powodują podnoszenie podatków oraz cięcie wydatków przez wiele rządów. Zdaniem Gordona Moffata, przewodniczącego Eurofer, dostęp do finansowania pozostanie hamulcem inwestycji dopóki banki nie rozluźnią swojej polityki.

Od 2008 r. trwa trend spadkowy w budownictwie, który jest jednym z ważnych odbiorców wyrobów hutniczych (z niewielkim odbiciem w roku 2011). W pierwszym kwartale 2013 r. spadek w budownictwie wyniósł 7,4 proc. w porównaniu z tym samym okresem ubiegłego roku. Ostra zima wstrzymała prace na budowach na dłuższy czas.

Największe, dwucyfrowe spadki w budownictwie zanotowano w Hiszpanii i Polsce. Węgry i Szwecja pozostały na poziomie z ubiegłego roku, tylko w Austrii zanotowano niewielki wzrost. Eurofer szacuje, że w drugim kwartale sezonowy wpływ pogody na prace budowlane będzie mniejszy, ale w niektórych krajach negatywnie będą oddziaływały skutki powodzi.

Z kolei inwestycje publiczne w całej Europie hamuje niepewność, a liczba tych, na które już pozyskano środki, kurczy się szybko.

Część polskich przedsiębiorców spodziewa się, że na sytuację polskiej branży budowlanej pozytywny wpływ mogą wywrzeć zbliżające się wybory, które zwykle skłaniają rządy do zwiększenia poziomu inwestycji. To byłaby dobra wiadomość także dla producentów stali.



Chrysler Empire State Building.



# KRAKOWSKIE PLANTACJE

Na tę wycieczkę warto zabrać niewielką książeczkę. „*Planty Krakowskie i ich przestrzeń kulturowa*” to 11 tomik z cyklu „Parki Krakowa”, serii wydawniczej przygotowywanej pod redakcją Joanny Pirowskiej przez Ośrodek Kultury im. C.K. Norwida. „*Krakowskie plantacje*” miejskie opisuje dr Joanna Torowska z Zakładu Pedagogiki Uniwersytetu Jagiellońskiego.

To propozycja na letni weekend albo popołudnie w mieście. Warto z wydawnictwem w ręku niespiesznie przespacerować się po Plantach, tym nietypowym obszarze zieleni okalającym najstarszą część miasta. Zatrzymać się, spojrzeć na zieleni, na pomniki i aranżacje poszczególnych „ogrodów” oraz powstałe wokół zielonego kręgu na przestrzeni lat wspaniałe gmachy...

## „SPACERY” I „PRZECHADZKI” DAWNYCH KRAKOWIAN

Planty czyli miejski park o charakterze spacerowym, jest swoistą lekcją historii sztuki, historii architektury i sztuki ogrodowej. Pierwsze prace nad urządzeniem Plant rozpoczęto już pod koniec XVIII wieku. Wtedy na wale otaczającym miasto założono promenady, tzw. „spacery” czy „przechadzki”. Ciągnęły się od Bramy Mikołajskiej aż po Barbakan. O ile, (co widać na tzw. planie Kołłątajowskim) opodal Kościoła Reformatorów funkcjonowało już kilka starannie utrzymanych ogrodów z kręgielniami i piwiarniami, między Sławkowską i Floriańską znajdowała się dobrze utrzymana, wybrukowana fosa, od ul. Floriańskiej do Mikołajskiej ciągnęły się ogródki, to okolica Wawelu pozostawała zaniedbana. Prawdopodobnie już wtedy zaczęto myśleć o uporządkowaniu dawnych umocnień. 3 maja 1792 roku w fosie, od północy, zasadzono Drzewo Wolności, (był nim wiąz), upamiętniające Konstytucję 3 Maja. Dało to symboliczny początek Plantom.

W roku 1806 dekret cesarza Franciszka II zalecił miastu całkowite zburzenie obwarowań, co miało poprawić warunki sanitarne i zdrowotne mieszkańcom śródmieścia. Pierwszym orędownikiem stworzenia szerokiego pasa zieleni w sąsiedztwie burzonych murów był profesor i senator Feliks Radwański. W latach 1821–1822 stworzono szczegółowe plany, zaczęto usuwać pozostałości fos, wałów i murów i rozpoczęto wytyczanie dróg, ale i budowę kanałów odprowadzających nieczystości do Wisły. Teren obsadzono modnymi wówczas topolami włoskimi, kasztanowcami i akacjami. Młode drzewka hodowano wówczas w szkółkach rządowych we wsi Poręba koło Alwerni i Bielska.

W pewnym okresie Komitet Ekonomiczny wykonujący inwestycję zaproponował nawet (w ramach akcji porządkowej) zburzenie... Barbakanu, ale Senat Miasta Krakowa odrzucił propozycję.

Okolo roku 1826 zakres prac wyburzeniowych i plantacyjnych rozciągnął się na cały obszar dzisiejszych Plant. Po śmierci Feliksa Radwańskiego juniora, (kontynuował prace ojca przy Plantach, był też autorem planów i kierownikiem sypania Kopca Kościuszki), kierownictwo nad pracami plantacyjnymi powierzono Florianowi Straszewskiemu, zamożnemu obywatelowi ziemskiemu. Ten bardzo zaangażował się w pracę, stworzył na potrzeby plantacji fundację, projektował aleje i trawniki.

## PRESTIŻ OKOŁOPLANTOWY

W 1827 roku obwód zieleni wokół miasta został zamknięty. W tym czasie

Maleckiemu, który znał rozwiązania zachodnie Planty zyskały układ krajo-brazowy naturalistyczny oraz eklektyczny. Widać to było w drobnych kwietnikach i obwódkach dywanowych dekorowanych roślinami egzotycznymi m.in. palmami.

W 1874 roku ze składek obywateli Krakowa postawiono pierwszy na Plantach pomnik – Floriana Straszewskiego – obelisk z płaskorzeźbą głowy współtwórcy Plant, z granitu tatrzańskie, wykonano według projektu krakowskiego rzeźbiarza Edwarda Stachlika.

Nazwano też imieniem Straszewskiego jedną z ulic wokół Plant.

W tym czasie miasto zatrudniało do utrzymania plant specjalnych ogrodników, których zwano plantowymi.

Obok dotychczasowej funkcji rekreacyjnej Planty pełniły też funkcję dydaktyczno-patriotyczną. W 1884 roku Henryk Jordan ufundował dwa pomniki „Grażynę” i „Lilię Wenedę” – obydwa wykonane przez Alfreda Dauna. U wylotu ul. Krowoderskiej stanął – fundacja hrabiego Ostrowskiego – przysłany z Rzymu pomnik, dla uczczenia 500. rocznicy unii Polski z Litwą.

W sąsiedztwie Plant, w 1893 powstał pierwszy w Krakowie gmach teatralny, wzniesiony według projektu Jana Za-



Planty, pomnik Lilli Wenedy.

wykonano mostki i ustawiono ławki, a na wszystkich niemal trawnikach ustawiono wielkie kamienne kule w celu podniesienia walorów estetycznych. Dokonano restauracji Barbakanu.

Planty stały się więc miejscem rekreacyjnym i miejscem, w którym należało się „pokazać”. Odbywały się tu także miejskie festyny i zabawy, aż do połowy XIX wieku, gdy Austriacy przenieśli festyny miejskie na Błonia. Na obrzeżach Plant powstał też szereg ogrodów ogólnodostępnych i prywatnych. Ogrody rozrywkowe zakładano przy zajazdach i dworach, co sprzyjało koncepcji Plant jako całości, pasa oddzielającego „miasto” od zgiełku i kurzu, szczególnie od strony dworca, skąd wówczas często odjeżdżały powozy. Planty rozbrzmiewały gwarem i muzyką. Odbywały się tu koncerty i zabawy ogrodowe. Tworzył się nowy model spędzania czasu. W 1847 r. otwarto Dworzec Kolei Żelaznej Północnej i Galicyjskiej Karola Ludwika, co wpłynęło na wzrost popularności Plant, które stały się jednym z piękniejszych ogrodów publicznych w Europie.

Za czasów prezydentury Józefa Dietla rozpoczęło tworzenie centrum administracyjno-reprezentacyjnego dookoła dawnych obwarowań, zastąpionych parkiem. Przy ul. Basztowej zlokalizowano siedzibę starostwa, gmach Towarzystwa Ubezpieczeń Florianka, okazałe hotele i kamienice, budynek Izby Handlowo-Przemysłowej, kilka okazałych pałaców oraz willę mieszczącą kasyno – pierwszy obiekt o przeznaczeniu klubowym w mieście.

## PATRIOTYCZNIE I ROMANTYCZNIE

W 1871 r. prezydent Józef Dietl powołał Komisję Plantacyjną, której sam przewodniczył. Nastąpił nowy okres w kształtowaniu plant. Dostrzeżono zalety obszaru zieleni w tym miejscu. W latach 70. XIX wieku, dzięki inspektorowi ogrodów miejskich Bolesławowi

wiejskiego. Gdy zamontowano tu w 1904 roku dynamo-maszynę, gmach stał się pierwszym budynkiem w Krakowie oświetlanym prądem elektrycznym, wytwarzanym przez własne urządzenia umieszczone w secesyjnej willi zwanej „Domem Machin”. Przed gmachem teatru ustawiono pomnik Alek-



sandra Fredry wykonany przez Cypriana Godebskiego.

Do wybuchu I wojny światowej na Plantach kwitło życie towarzyskie: funkcjonowały kawiarnie, ustawiono pawilon koncertowy, a w pobliżu Plant wystawiono drewniany budynek cyrkowy w ogrodzie przy dzisiejszym hotelu Monopol (wtedy hotel Wiktora Kleina). Ustawiono także kilkanaście budek z wodą sodową, stragany z ławkami i owocami dla dzieci. Naprzeciw Pałacu Biskupiego powstała mleczarnia Dobrzyńskiej. Wtedy też ustawiono kilka publicznych toalet. W różnych miejscach Plant działały kabarety artystyczne, literackie, teatryki rewiowe, a od 1913 – kinematograf. Wokół Plant lokowały się hotele, a ogólny gwar – już wówczas (!) budził sprzeciw stałych mieszkańców.

## 21 HEKTARÓW ZIELENI

Kolejne przekształcenia Plant dokonały się w latach 1930 – 1936, wprowadzono wówczas stylistykę modernistyczną. Swoją charakter zmieniała osta-

go przy ul. Dunajewskiego. Boom gospodarczy lat 30. przyniósł szybką urbanizację strefy zewnętrznej wokół pierścienia zieleni. W czasie II wojny światowej Planty uległy zaniedbaniu, ale nie nastąpiły żadne drastyczne zmiany.

Po wojnie starano się przywrócić stan sprzed wojny. Zmianą było ustawienie pomnika symbolizującego wdzięczność żołnierzom Armii Czerwonej, który został później usunięty. W 1953 roku, przy kolegium Witkowskiego ustawiono pomnik Mikołaja Kopernika dłuta Cypriana Godebskiego, przeniesiony z dziedzica Collegium Maius. Niestety, Planty w tym czasie uległy zwężeniu (przy ul. Basztowej i Straszewskiego), wokół nich narastał ruch komunikacyjny. Dopiero w XXI wieku poddano Planty stopniowej rewaloryzacji. Zmieniono też wygląd placów znajdujących się na ich obrzeżach np. Placu Szczepańskiego, na którym m.in. wybudowano fontannę. Przeprowadzono konserwację pomników, które zostały wyeksponowane przez iluminację. Prace rewaloryzacyjne przywracające dawną urodę Plant zakończono w 2006 roku.

Dziś ten piękny park ma wiele pomników, fragmenty zrekonstruowanych murów z oznaczeniem dawnych baszt miejskich, które stanowią fragment parku kulturowego.

Od 2011 roku obowiązuje uchwała Rady Miasta Krakowa dotycząca utworzenia Parku Kulturowego Stare Miasto, chroniącego wszystkie elementy tej przestrzeni miejskiej wyznaczonej ulicami Straszewskiego, Podwałę, Dunajewskiego, Basztową, Westerplatte, św. Gertrudy, Bernardyńską oraz fragmentami bulwaru Wisły do ul. Podzamcze, łączącej się z ul. Straszewskiego. Dzisiejsze Planty to pas zieleni wokół miasta lokacyjnego, długości około 4 kilometrów, szerokości od 40 do 120 metrów i powierzchni około 21 hekta-



Planty, rok 1860.

tecnie ul. Basztowa, przy której zlokalizowano kolejny monumentalny gmach – Banku Polskiego. W sąsiedztwie plant umieściło swoje siedziby kilka instytucji finansowych m.in. siedmiopiętrowy gmach Krakowskiej Kasy Oszczędności (Pl. Szczepański 5), wielokondygnacyjny gmach Banku Rolne-

rów. Z „ogrodami”: Wawel, Uniwersytet, Pałac Sztuki, Florianka, Barbakan, Dworzec, Gródek, Stradom... Ich szczegółowy opis znajdziecie w wydawnictwie Ośrodka Kultury im. C.K. Norwida.

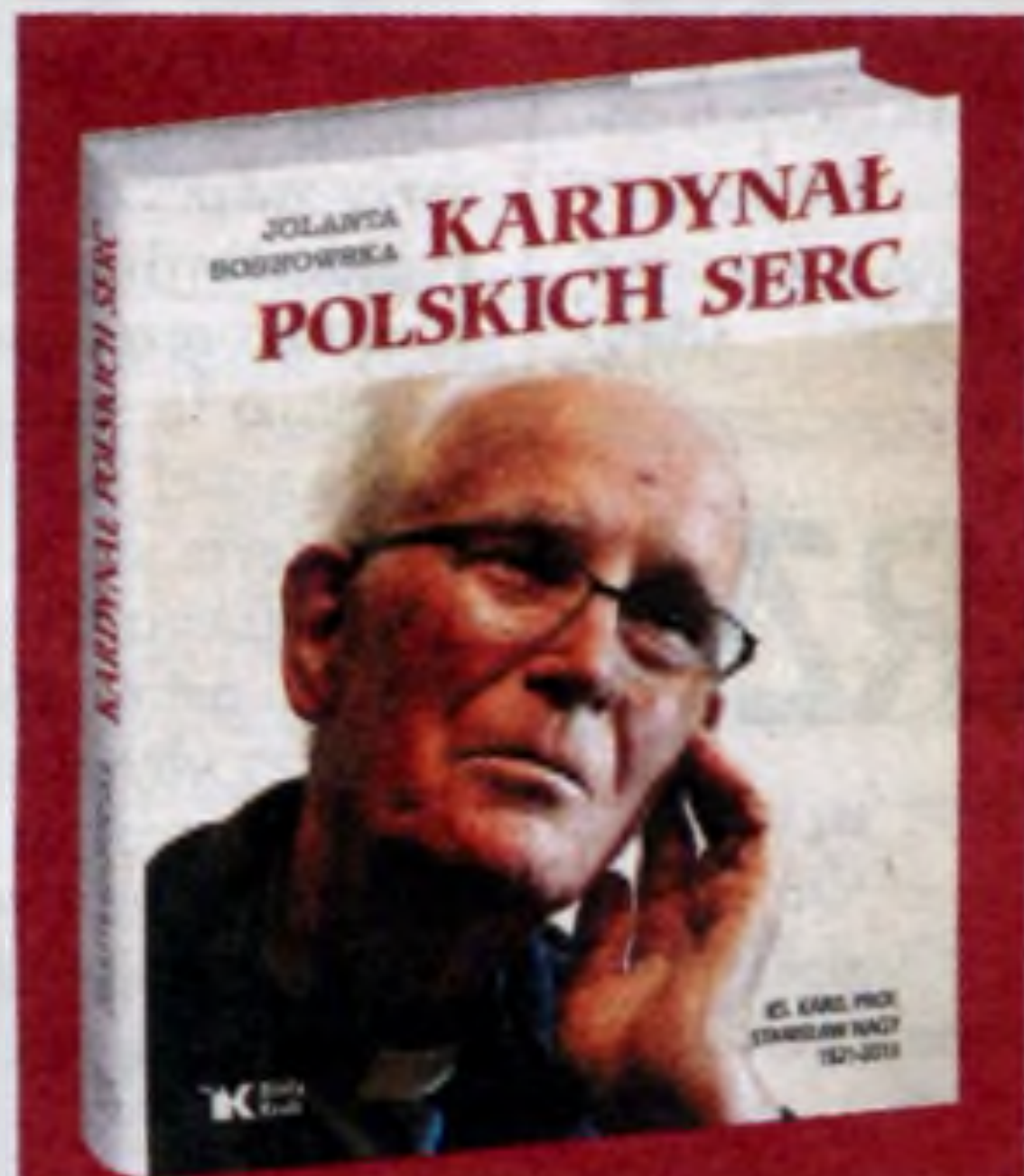
KRYSZYNA LENCZOWSKA



# PAMIĘCI KARDYNAŁA NAGYEGO

W piątek 2 sierpnia br. o godz. 18.00, siedem tygodni po śmierci śp. ks. kard. prof. Stanisława Nagyego, w Auli Jana Pawła II w Sanktuarium Bożego Miłosierdzia przy ul. św. Siostry Faustyny 3 w Krakowie-Łagiewnikach odbędzie się uroczyste spotkanie *in memoriam* oraz premiera najnowszej książki Białego Kruka pt. „Kardynał polskich serc”. Publikację tę – tak jak wiele innych książek tego wydawnictwa – wyróżnia wysoki poziom edytorski. Książka wydana została w formacie albumowym, na papierze kredowym, w twardej oprawie z obwolutą.

W trakcie spotkania wystąpią przyjaciele i najbliżsi współpracownicy śp. Kardynała, którzy podzieli się swoimi wspomnieniami: ks. bp Jan Zając prowadzenie modlitwy i wspomnienie o Kardynale, Jolanta Sosnowska – autorka wzruszającej opowieści o dziejach długiego i bogatego w wydarzenia życia ks. kard. Stanisława Nagyego – „kardynał polskich serc”, Adam Bujak – artysta fotografik, prof. Janusz Kawecki



przewodniczący Zespołu Wspierania Radia Maryja, Joanna Lubieniecka – była studentka i redaktorka książki Kardynał „Na drogach życia”, Antoni Macierewicz (który wygłosi wykład nt. „Rola hierarchii w obronie polskości”), Anna Nagy – bratanica Kardynała, ks. Grzegorz Piątek SCJ – kapelan Kardynała, prof. Krzysztof Szczerski (wygło-

si wykład nt. „Patriota Wielkiej Polski”) oraz Janina Świerzyńska – długoletnia sekretarka Kardynała. Spotkaniu towarzyszyć będzie koncert pieśni religijnych i patriotycznych w wykonaniu Jana Kowalczyka (bas-baryton). Wstęp wolny już od godz. 17.00

Książkę „Kardynał polskich serc” oraz inne publikacje Białego Kruka z tekstem śp. kard. prof. Stanisława Nagyego można będzie nabyć na miejscu z dużym rabatem oraz uzyskać pamiątkowe autografy współautorów.

Dodatkowych informacji można zasięgnąć pod tel. 12 260 32 90, 12 254 56 02, 12 254 56 26 lub drogą elektroniczną: e-mail: marketing@bialykruk.pl, księgarnia internetowa: www.bialykruk.pl. (f)

## AKCJA LATO W KLUBIE OŚRODKA KULTURY KRAKÓW-NOWA HUTA ZAKOŃCZONA

Od 3 do 26 lipca br. trwały *Kolorowe Wakacje* w Klubie Ośrodka Kultury Kraków-Nowa Huta. W tym czasie zorganizowano dla dzieci wiele atrakcji. Uczestnicy zwiedzili podziemia Rynku Głównego oraz Opactwo Cystersów w Mogile wraz z klasztornym ogrodem. Dużo ciekawostek z zakresu przyrody i ekologii opowiedział dzieciom dr Zygmunt Kiszka podczas spacerów do Łasku Mogińskiego, Łąk Nowohuckich i wyjazdu do Zestawic i Raciborowic. Wielką przygodę uczestnicy tegorocznej akcji przeżyli w centrum wspinaczkowym, gdzie pod opieką wykwalifikowanej kadry doskazywali lekcji wspinania się na ściankę. Z okazji Roku Juliana Tuwima dzieci zapoznaly się z twórczością poety oraz przeczytały znane i lubiane bajki, nato-

miast podczas spotkania z ratownikami zdobyły przydatną wiedzę z zakresu ratownictwa medycznego. Niezwykłą atrakcją był udział w imprezie *Najpiękniejszy Dzień Lata*. Do Klubu zawitali także goście z Ośrodka Debaty Międzynarodowej w Krakowie, którzy przeprowadzili zabawy i konkursy w ramach Eurowakacji na temat Unii Europejskiej, za które dzieci otrzymały nagrody. W Klubie odbywały się również różnorodne zajęcia świetlicowe, zabawy i gry edukacyjne. Organizator *Kolorowych wakacji* serdecznie dziękuje wolontariuszom, którzy pomagali w opiece nad dziećmi podczas akcji lato: Annie Piekarskiej, Sylwii Marek, Aleksandrze Piaseckiej, Ewie Fijałkowskiej i zaprasza na kolejne wspólne przygody już za rok. (f)

## NOWOŚCI W BIBLIOTECE

Biblioteka Klubu „Kuźnia”, os. Złotego Wieku 14 poleca:

- Sławomir Koper, *Życie artystek w PRL, Czerwone i Czarne* 2013. Agnieszka Osiecka, Anna German, Kalina Jędrusik, Mira Zimińska, Elżbieta Czyżewska, Alina Szapocznikow, Halina Poświatowska, Grażyna Bacewicz. Pierwsza książka serii o elitach PRL „Kobiety władzy PRL” otrzymała nominację do nagrody Bestseller Empiku 2012. Tym razem Sławomir Koper pisze o artystkach. Odkrywa nieznaną historię, obala legendy, opisuje fascynujące życiorysy...
- Elif Shafak, *Sufi*, Wydawnictwo Literackie 2013. Pewnego dnia do bractwa anatolijskich derwiszów przybywa Pinhan, chłopiec o dwoistej naturze. Chcąc zrozumieć sens swojej przypadłości, pozostaje wśród sufich. Nie otrzymawszy odpowiedzi na swoje wątpliwości, po wielu latach postanawia wyruszyć w dalszą podróż w poszukiwaniu prawdy o sobie i świecie. Droga prowadzi go do Stambułu, do miejsca strzeżonego przez cztery bramy i omiatanego podmuchami czterech opiekuńczych wiatrów, w którym mimo to nic nie układa się tak, jak powinno... Od tamtejszych mieszkańców odwróciło się szczęście. Pinhan poznał między innymi siedem Staruch, charyzmatycznych strażniczek odwiecznej ludowej mądrości. To spotkanie będzie miało zaskakujący finał... Czy wychowany w klasztorze derwiszów i skrywający wielką tajemnicę młodzieniec zaradzi złu? Więcej na www.okn.edu.pl.

### Notowania cenowe

## W SUPERSAMIE „BAŚKA”



Zgodnie z charakterem tej rubryki rekomendujemy zakupy w rodzimych placówkach handlowych, które znajdują się nieopodal naszych domów. Dawniej mówiono „sklepy osiedlowe”, ale obecnie i w osiedla wkraczają koncerny zagraniczne, tworząc tam placówki sieciowe, funkcjonujące w ramach dużych firm. A tu okazuje się, że nasze polskie kupieckie firmy też jednoczą się w większe jednostki i dzięki temu mogą oferować polskie produkty po atrakcyjnych dla klientów cenach. Supersam „Baśka” w os. Przy Arce 1 ma wieloletnią tradycję i jest prowadzony bardzo nowoczesnie współpracując z „Lewiatanem”. Podajemy przykładowo niektóre ceny, które świadczą o tym, że produkty są tutaj tańsze nawet niż w sklepach wielopowierzchniowych. Na upały najlepsza jest woda i soki. I tak znana „Nałęczowianka” niegazowana i gazowana 1,5 litra kosztuje tylko 1,69 zł. Ceniona „Cisowianka” jest jeszcze tańsza, bo kosztuje w takim samym opakowaniu 1,49 zł. Pepsi 2,5 litrowa to wydatek 4,99 zł. Soki polskiej firmy „Hortex” są także w dobrych cenach i tak jabłkowy 1 l kosztuje 3,19 zł, a pomarańczowy 3,99 zł. Zimna „Fanta” oranżada 330 ml z lodówki kosztuje tylko 1,15 zł. Podobnie jak piwo butelkowe „Harnas”, czy „Tatra” 0,5 l po 1,89 zł. Zresztą jest sporo napojów schłodzonych, bo są przechowywane w lodówkach. Ponoć na upały jest najlepsza dobra gorzka herbata i tutaj kupimy „Liptona” w kartonach po 50 szt. tylko za 8,88 zł, w podobnej cenie jest kawa „Fort” 400 g – 8,99 zł. W supercenach kupimy nabiał taki jak: masło ośleka „Hey” 300 g – 5,99 zł, serek wiejski Krasnystaw 200 g – 1,69 zł, a mleko łaciaste 1 l 3,2% kosztuje 2,59 zł. Kiełbasę na grilla możemy doprawić ketchupem Pudliszki 480 g – 4,44 zł, a dżem truskawkowy z Łowicza kosztuje 3,99 zł. Życie możemy sobie osłodzić czekoladą „Wedla” 100 g po 2,69 zł. Po opalaniu warto się posmarować naszym od lat znanym kremem „Nivea” po 2,99 zł – 50 ml. Naprawdę warto robić zakupy w naszym polskim sklepie jakim jest Super Sam „Baśka”. (sp)

## WALUTA

W tym tygodniu stabilizacja na rynku walutowym. Złotówka trzyma się stosunkowo mocno.

W kantorze na pl. Bieńczyce, paw. 24, tel. 12-641-46-29 zanotowano następujące kursy walut: USD: 3,16-3,21 zł, euro: 4,20-4,24 zł, GBP: 4,84-4,90 zł, CHF: 3,40-3,45 zł. (mp)

## TRADYCYJNE WĘDLINY

Tutaj kupisz prawdziwe wędliny z firmy jednoosobowej, produkowane ze 124 g mięsa na 100 g gotowego produktu. Są to wyroby gotowe i do gotowania, marynowane przez 14 dni w zalewie ziołowej: szynki, polędwice, boczki, karczki.

Wyroby nie zawierają żadnych konserwantów, barwników ani ulepszaczy smaku.



Józef Aksamit zaprasza do swojego pawilonu nr 466, prowadzonego od 1995 roku na bazarze „Tomex”. Czynne: wt. – pt. 8.00 – 16.00, sob. 7.30 – 14.00.

# KALENDARZ NOWOHUCKI

## NIEDZIELNE MSZE ŚW.

Bazylika w Mogile: 6.30, 8, 9.30, 11, 12.30, 14, 16.30, 18.  
 Kościół św. Bartłomieja: 10.15, 11.30  
 Szklane Domy: 6.30, 8, 9.30, 11, 12.30, 14.30, 17, 19, 20.30.  
 Arka Pana: 6.30, 8, 9.30, 11, 12.30, 14, 16, 17.30, 19.  
 Czyżyny: 7, 8.30, 10, 11.30, 13, 18.  
 Dywizjonu 303: 6.30, 8, 9.30, 11, 13, 16, 18, 20.  
 Mistrzejowice: 6.30, 8, 9.30, 11, 12.30, 14, 17, 18.30, 20.  
 Kalinowe: 7, 9, 11, 13, 18.  
 Wzgórza Krzesławickie: 6.30, 8.00, 9.30, 11, 12.30, 16, 19.  
 Boh. Września: 6.00, 7.30, 9, 10.30, 12, 13.30, 16.30, 18, 19.30.  
 ul. Bulwarowa: 7, 8.30, 10, 11.30, 13, 18, 20.  
 Teatralne: 7, 8.30, 10.00, 11.30, 18, 19.30.  
 Krzesławice: 9.30, sobota – 17.00.  
 Pleszów: 7.40, 11.30.  
 Kantorowice: 9.00, 11.00, 19.00, od X do IV – 18.00.  
 Ruszcza: 7, 9, 11, 16.  
 Górka Kościelnicza: 7, 12.  
 Kościelniki: 10.30, 19.  
 Wolica: 9, 18.  
 Lubocza: 8, 10.30, 17.

## Słowa na niedzielę

Strzeżcie się wszelkiej chciwości.  
 (por. Łk 12)

W potocznym przekazie obecne jest powiedzenie „Jak nie wiadomo o co chodzi, to pewnie chodzi o pieniądze”. Ukrywa się za tym porzekadłem domniemanie czegoś niejasnego w relacjach międzyludzkich lub zaobserwowanych zjawiskach. Ponadto chciwość jest korzeniem wielu innych grzechów. Od tzw. drobnych kłamstewek zaczynając na grzechach wołających o pomstę do nieba kończąc. Wśród nich mamy np. „uciskanie ubogich, wdów i sierot” oraz jakże często występujące również w polskiej rzeczywistości „wstrzymywanie należnej zapłaty”.

ks. Piotr Gąsior

## DYŻURY SZPITALI

● Ostre dyżury w zakresie chirurgii dziecięcej przez cały tydzień pełnią: Instytut Pediatrii, ul. Wielicka 265, tel. 658-20-11 i Szpital im. Żeromskiego, tel. 644-01-44.

Nie obowiązują już dyżury z zakresu chirurgii ogólnej i urazowej. Pacjenci mają zgłaszać się do szpitalnych oddziałów ratunkowych (w Nowej Hucie funkcjonują dwa takie oddziały – przy Szpitalu im. S. Żeromskiego i przy Szpitalu im. L. Rydygiera). Szczegóły pod numerem informacji medycznej 661-22-40.

## DYŻURY APTEK

● Od piątku do czwartku: os. Centrum A, bl. 3, tel. 425-75-40 (całą dobę).  
 ● Ponadto przez cały tydzień dyżur pełni apteka w os. Kazimierzowskim 30, tel. 648-59-57 – od poniedziałku do piątku w godz. 8–22, w soboty od 8 do 20 i w niedziele od 8 do 15.

## PRZYCHODNIE PEŁNIĄCE DYŻURY LEKARSKIE

● Opiekę całodobową nad pacjentami Niepublicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej pełnią: Ambulatorium Opieki Całodobowej, os. Jagiellońskie nr 1, tel. 648-00-44 oraz os. Niepodległości nr 2, tel. 647-02-44.

## MUZEUM HISTORYCZNE: DZIEJE NOWEJ HUTY

Muzeum Historyczne Miasta Krakowa, Oddział „Dzieje Nowej Huty”, os. Słoneczne 16, czynne od wtorku do soboty w godz. 9.30–17.00 oraz w drugą niedzielę miesiąca w tych samych godzinach.

## MUZEUM ARCHEOLOGICZNE: ODDZ. N. HUTA

Muzeum Archeologiczne w Krakowie Oddział w Nowej Hucie zaprasza na ekspozycję poświęconą garncarstwu prahistorycznemu, która znajduje się na os. Brance ul. Sasanek 2A w budynku Lamusa (renesansowy dwór). Wystawa jest czynna od poniedziałku do piątku w godz. 10–14, dodatkowo w sezonie maj–październik w każdą sobotę i niedzielę w godz. 14–18. Informacje: 12 640-80-60; www.ma.krakow.pl/oddzial\_Nowa\_Huta/informacje\_ogolne.

## MUZEUM CZYNU ZBROJNEGO

Małopolska Fundacja „Dom Kombatanta RP – Muzeum Czynu Zbrojnego” zaprasza na stałą ekspozycję do Muzeum Czynu Zbrojnego mieszczącego się na os. Góralski 23 (pod czołgiem). Muzeum czynne od poniedziałku do piątku w godzinach 10–16. Strona internetowa www.mczz.3-2-1.pl. Tel. 696-729-125.

## KINA

SEINKS: Od 19 lipca do 22 sierpnia kino jest nieczynne. Otworzy swe podwoje ponownie 23 sierpnia.

## WIECZOREK TANECZNY DLA SENIORÓW 55+

W sobotę, 3 sierpnia br. Klub Jędrus Ośrodka Kultury Kraków-Nowa Huta, os. Centrum A 6a, zaprasza w godz. 16.30–21.30 na zabawę taneczną dla seniorów przy muzyce na żywo. Do tańca przygrywać będzie zespół *Format*. Ilość miejsc ograniczona. Informacje i zapisy w Klubie (tel. 12 644 68 10 wew. 21). Wstęp: 15 zł.



Z NOTESU  
KIBICA

2.08 (piątek) – godz. 18, I liga piłki nożnej: Puszcza Niepołomice – Chojniczanka (stadion Hutnika)

3.08 (sobota) – godz. 10, mecz piłki nożnej: Hutnik – Polonia Łaziska (boisko Grębalowianki bądź boisko boczne na Suchych Stawach); godz. 17: Hutnik – Rylovio (boisko Prądniczanki)

3.08 (s) – godz. 17, piłkarski Puchar Polski w podokręgu krakowskim: Albertus – Skala (dawnie boisko Sparty za zakładami tytoniowymi), Wróźnice – Nadwiślan Kraków

3.08 (s) – godz. 18, II liga piłki nożnej – grupa wschodnia: Garbarnia Kraków – Limanovia (stadion Hutnika)

4.08 (niedziela) – godz. 16.30, II liga żużlowa: Speedway Wanda – Kolejarz Opole.

## ZJADŁA ICH TREMA

GKS BEŁCHATÓW – PUSZCZA NIEPOŁOMICIE 1-0 (1-0)

1-0 – Wilusz (21).

PUSZCZA: Stępniewski – Zontek, Biernat (78. Lizak), Wallace, Mikołajczyk – Biel (27. Czychowski), Lewiński (60. Rodin), Nowak, Kalat, Janik – Cholewiak.

Sędziował Sebastian Jarzębak z Piekar Śląskich. Żółte kartki: Basta – Biernat, Mikołajczyk, Rodin, Czychowski, Wallace; czerwona kartka: Wilusz (53, faul). Widzów: 2000.

Trudnego przeciwnika miała w debiucie w I lidze drużyna z Niepołomic. Musiała rywalizować ze spadkowiczem z ekstraklasy i to na jego stadionie. – Widać było debiutancką bojaż u niektórych naszych zawodników – przyznał trener Puszczy, **Dariusz Wójtowicz**. Zdaje się, że właśnie to zadecydowało o porażce piłkarzy gości, gdyż umiejętnościami nie ustępowali zdecydowanie bardziej doświadczonemu rywalom i przez większość czasu to oni mieli inicjatywę. (dan)

## KŁOPOTÓW NIE BRAKNIĘ

GARBARNIA KRAKÓW – RAKONIAK 0-3 (0-2)

0-1 – Kornacki (6), 0-2 – Derbich (29), 0-3 – Czoska (88).

GARBARNIA: Błakala – Piszczek (46. Kalicki), Haxhijaj, Pluta, Senderski – Fedoruk, Metz, Wajda (46. Kaczor), Kalembe (78. Abdalla), Górecki – Ogar.

Sędziował Jacek Lis z Rudy Śląskiej. Żółte kartki: Ogar, Górecki – Kalinowski. Widzów: 300.

Wielkie kłopoty będą mieli z utrzymaniem się w II lidze piłkarze Garbarni, a przypominajmy, że ze względu na reorganizację rozgrywek spadnie aż dziesięć drużyn. Odeszło od nich kilku podstawowych graczy i widać to było podczas meczu na Suchych Stawach. Największe zastrzeżenia trzeba mieć do ich gry obronnej, chociaż wątpliwości wywoływały też ich poczynania ofensywne. Potrafili sobie wypracować kilka świetnych okazji, ale do bramki jednak nie umieli trafić podczas inauguracji sezonu. (dan)

## TO BYŁ NIE TYLKO FUTBOL

HUTNIK – FERENCVAROS II BUDAPEST 1-2 (1-0)

1-0 – K. Orłowski (31), 1-1 – Birtalan (71), 1-2 – Marcinesco (88).

HUTNIK: Jasowicz – Lampart, Bienias, K. Orłowski, Jagła (39. J. Cieśla) – Gamrot (59. Murzyn) – Świątek (75. Serafin), Guja – Antoniak (71. Sierakowski), Lubera (46. Stanek), Cygnarowicz (46. Zdziński).

Sędziował Tomasz Żelazny z Krakowa. Żółte kartki: Bienias – Korkut, Popgeorgiew. Widzów: 1500.

Dla piłkarzy Hutnika był to ważny sprawdzian przed sezonem, chyba z najmocniejszym do tej pory rywalem, a do tego zagranicznym, co dodatkowo motywuje do dobrej gry. Dla kibiców była to również okazja do dobrej zabawy i zapoznania się z Węgrami. Bo taki jest właśnie cel corocznej imprezy „Welcome to Nowa Huta”, która odbyła się po raz czwarty. Futbol, historia i

kultura innych krajów, a do tego miłe spędzanie czasu.

Uczestniczyli w tym nie tylko sympatycy krakowskiego klubu. Wraz bowiem z rezerwową drużyną (występuje w II lidze) najbardziej utytułowanego klubu Węgier przyjechała grupa 20 kibiców „Fradi”, wspieranych przez kilku sympatyków Bałtyku Gdynia. Węgrzy mieli na sobie szaliki polskiej reprezentacji

narodowej, a na ogrodzeniu wywiesili transparenty podkreślające przyjaźń polsko-węgierską. Dwóch z nich nawet rozpoczęło spotkanie i był to ich prezent urodzinowy, bo akurat w tym dniu mieli swoje święto.

Panujące afrykańskie upały dały się we znaki jednak wszystkim. Bardziej oczywiście piłkarzom, którzy musieli grać w piłkę w piekielnym skwarze. I to Węgrzy lepiej wytrzymali taką pogodę. W drugiej połowie coraz więcej atakowali, stwarzając sobie sporo szans. Wykorzystali tylko dwie, co sprawiło, że oboje się bez rzutów karnych, do których doszłoby w przypadku remisu. Ale puchary otrzymały obydwa zespoły, a na koniec było jeszcze wspólne zdjęcie. (dan)

## WYSOKO POKONAĆ KOLEJARZA

Jeszcze tylko jedna kolejka spotkań części zasadniczej pozostała w II lidze żużlowej. Nie kończy to jednak sezonu, gdyż o ostatecznej kolejności przesądzą mecze rundy finałowej.

Miejsce w niej zapewniły sobie już cztery drużyny – ROW Rybnik, KSM Krosno, Kolejarz Opole i nowohucka Speedway Wanda – ale nie jest znany jeszcze układ tabeli, gdyż zadecydują o nim niedzielne spotkania. Będą one miały wpływ na dalszą rywalizację, w której drużyny spotykają się z każdym przeciwnikiem dwukrotnie. Ważną sprawą jest, że z dorobkiem z dotychczasowych zmagania, ale bez punktów uzyskanych w meczach z najsłabszą Victorią Piła. Najlepsza ekipa po finałowej rundzie awansuje do I ligi.

Zajmujący teraz czwarte miejsce w tabeli krakowianie będą podejmować w tym dniu Kolejarza i mają szansę na wyprzedzenie rywala – co mogłoby im dać nawet drugą pozycję przed finałami – posiadającego obecnie dwa punkty więcej. Zapowiada się więc atrakcyjne popołudnie, bo żeby tak się stało, Speedway Wanda musi wysoko wygrać z opolskim zespołem. Pierwszy mecz pomiędzy tymi drużynami zakończył się bowiem zwycięstwem Kolejarza 53-37, co sprawia, że od pierwszego biegu spotkania w Nowej Hucie gospodarze powinni zabrać się za odrabianie strat. Jest to o tyle ważne w końcowym rozliczeniu, że do dorobku drużyny lepszej w bezpośrednich starciach zostanie doliczony punkt bonusowy. Na stadionie przy ul. Odmogile zapowiadają się więc spore emocje i warto będzie zaplanować sobie czas, żeby w nich uczestniczyć.

Wpływ na tabelę przed rundą finałową mogą jednak mieć kontrowersje związane z niedawnym meczem Kolejarz z ROW, który zakończył się remisem 45-45. Opolanie wniosli protest do GKSŻ, gdyż ich zdaniem jeden z zawodników z Rybnika nie powinien zostać dopuszczony do XIV biegu, co sprawiłoby, że spotkanie zakończyłoby się ich zwycięstwem. Całkiem możliwe jest, iż wynik tego meczu zostanie zweryfikowany na ich korzyść, co sprawi, że przewaga ROW nad konkurentami zmniejszyłaby się i dzięki temu większe szanse na awans miałby zwłaszcza Kolejarz. Można więc być pewnym, że ekipa z Opola będzie mocno walczyła w Nowej Hucie. (dan)

## POZYSKALI CYGNAROWICZA

Jak na razie tego lata trzecioligowa drużyna Hutnika pozyskała jednego pomocnika. Jest nim występujący najczęściej z boku 21-latek **Marcin Cygnarowicz**, który w ubiegłym tygodniu podpisał roczną umowę z krakowskim klubem.

W poprzednim sezonie był on zawodnikiem Limanovii, dla której rozegrał 24 spotkania, strzelając dwie bramki. Wywodzi się jednak z Glinika Gorlice, a grał jeszcze dla Stali Mielec i Szreniawy Nowy Wiśnicz.

Znosi się także na to, że do Hutnika przyjdzie 19-latek pomocnik **Andrzej Piszczewski**. Pochodzący ze Lwowa zawodnik po raz pierwszy na

Suchych Stawach pojawił się latem ubiegłego roku, trenując z nowohuckim zespołem przez kilka miesięcy. Na początku 2013 roku mówiło się, że może zostać graczem Hutnika, ale jednak do tego nie doszło i wiosną spędził w występującym w klasie okręgowej Złomeksie Branice.

Dużo wskazując, że na tych dwóch piłkarzach skończą się letnie transfery Hutnika, chyba, żeby pojawiła się jakaś okazja. Nie będzie bowiem grał dla krakowian stoper **Kacper Górski** z KSZO Ostrowiec Świętokrzyski, gdyż zrezygnowano z jego pozyskania.

Dwa tygodnie temu nieoczekiwanie zrezygnował z gry w Hutniku pomoc-

nik **Kamil Huł**, który nieraz zaczynał spotkania od pierwszej minuty. Jeszcze bardziej niezrozumiała okazała się jego kolejna decyzja. Otóż zdecydował się na grę w występującej w klasie okręgowej Proszowiance, czyli dwa poziomy niższej. Co prawda nieraz już się tak zdarzało, że jacyś piłkarze decydowali się na takie przenosiny ze względów finansowych, ale w tym przypadku na pewno nie chodzi o pieniądze.

Na razie nie słychać dla jakich zespołów będą grali **Sebastian Kusak** i **Rafał Wroński**, którzy w lipcu odeszli z Suchych Stawów. (dan)

Bardzo wyrównana rywalizacja toczyła się podczas IV rundy Młodzieżowych Drużynowych Mistrzostw Polski na torze w Rzeszowie. Niektórzy jednak zawody młodych żużlowców uznali za nudne, chociaż długo trwała wyrównana walka.

## DOBRA JAZDA MŁODZIEŻY

Bardzo dobrze w gronie zawodników z południowo-wschodniej części kraju spisali się zawodnicy nowohuckiej Speedway Wandy. Zajęli czwarte miejsce, co sprawiło, że awansowali do półfinału tych rozgrywek. Wraz z nimi do następnej fazy przeszły ekipy Unii Tarnów i KSM Krosno. Zestaw awansujących z grupy IV jest pewną niespodzianką, bo przecież wśród rywalizujących była drużyna Stali Rzeszów. Półfinałowe zawody odbędą się 13 sierpnia.

1-2. KSM Krosno – 17 pkt, 1-2. Unia Tarnów – 17, 3. ROW Rybnik – 16, 4. Speedway Wanda – 15 (**Marcin Wawrzyniak** – 6, **Marco Gaschka** – 3, 15. **Krzysztof Rempała** – 5, **Dawid Matura** – 5), 5. KMŻ Lublin – 13, 6. Stal Rzeszów – 11.

Najlepszy czas uzyskał w II biegu **Kacper Woryna** (ROW) – 68,14 sek. Sędziował **Piotr Lis** (Lublin). Widzów: 800.

Grupa IV: 1. Unia – 15,5, 2. Speedway Wanda – 14,5, 3. KSM – 10,5, 4. ROW – 8, 5. Lublin – 8, 6. Stal – 3,5. (dan)

PUSZCZA NIEPOŁOMICIE – OKOCIMSKI BRZESKO 2-0 (2-0)  
1-0 – Czychowski (27), 2-0 – Moskwik (42).

PUSZCZA: Stępniewski – Szymonik, Biernat, Lewiński, Mikołajczyk – Czychowski (46. Biel), Kalat, Rodin (71. Nowak), Lizak, Janik – Moskwik (67. Cholewiak).

Sędziował **Paweł Malec** z Łodzi. Żółte kartki: Lizak, Nowak – Buras, Abubakar, Wieczorek, Smoliński, Ryś; czerwona kartka: Lizak (82, druga żółta).

## PORA NA „JAGĘ”

Dosyć łatwym zwycięstwem gospodarzy zakończył się ten mecz Pucharu Polski. Obydwa zespoły zagrały jednak w mocno rezerwowych zestawieniach, ale mimo to spodziewano się bardziej wyrównanej rywalizacji. Tymczasem gra toczyła się najczęściej w pobliżu pola karnego Okocimskiego, którego graczom nieraz zdarzało się mylić. Tak było przy obydwu bramkach. Najpierw nikt nie zaatakował biegnącego 30 metrów z piłką **Pawła Czychowskiego**, a potem stoper gości **Patmore Shereni** przewrócił się przed **Pawłem Moskwikiem**.

– Chłopcy bardzo ambitnie zagraли, dążąc do awansu. Chcemy teraz zagrać z kimś z ekstraklasy – powiedział trener Puszczy, **Dariusz Wójtowicz**. Stało się jak chciał, bo 17 sierpnia jego zespół ma podejmować Jagiellonię Białystok, ale jednocześnie w tym samym dniu ma w terminarz mecz ligowy z Termalicą Nieciecza.

W zespole z Brzeska wystąpili dwaj byli zawodnicy Hutnika. Niedawny jego kapitan, **Michał Nawrot** i **Damian Buras**, który rok temu odszedł do Wisły Kraków, a teraz został z niej wypożyczony do Okocimskiego. Oba także zagraли w miniony weekend w meczu I ligi, w którym ich nowa drużyna pokonała na wyjeździe Sandecję Nowy Sącz 2-0. (dan)

## WAKACJE Z BOKSEM

Zamiast spędzać czas na ulicach spróbuj swoich sił w tej wspaniałej dyscyplinie sportu – w ten sposób Nowohuckie Stowarzyszenie Weteranów Boksu zwraca się do nowohuckiej młodzieży spędzającej wakacje w domu. Stowarzyszenie wraz z dyrekcją Gimnazjum nr 42 (os. Strusia 19) organizuje dla niej akcję „Wakacje z boksem”. Treningi rozpoczną się w piątek, 2 sierpnia, o godz. 17, w sali gimnastycznej szkoły z os. Strusia. Każdorazowe wejście do tej placówki będzie odbywało się o godz. 16.50. (dan)

## JECHAŁY PARY

Na torze Wandy odbyły się półfinałowe zawody mistrzostw Polski par klubowych. Wzięło w nich udział sześć ekip, w tym oczywiście para nowohuckiego klubu. Rywale z Ekstraligi okazali się jednak za silni, choć trzeba podkreślić, że zawodnicy Speedway Wandy dorównali jednak konkurentom z Falubazu Zielona Góra i należą im się słowa uznania.

Awans do finału, który odbędzie się 30 sierpnia w Gorzowie Wlkp. wywalczyły Unia – 22 pkt i PGE Marmar Rzeszów – 18. Dalsza kolejność: 3. Stelmet Falubaz Zielona Góra 14, 4. Speedway Wanda 14 – **Rafał Trojanowski** 8 (1, 0, 2, 2, 3), **Paweł Staszek** 6+3 (0, 2, 1\*, 1\*, 2\*) – 5. Lubelski Węgiel KMŻ Lublin 11. 6. Dospel Włókniarz Częstochowa.

Najlepszy czas uzyskał w XII biegu **Janusz Kołodziej** (Unia) – 68,2 sek. Sędziował **Marek Wojaczek** z Rybnika. Widzów: 500. (dan)



# Jedynka TELEWIZJA

## GŁOS

TYGODNIK  
NOWOHUCKI

PIĄTEK

2.08

### TVP1

5.55 TVP Info w TVP1: Info Poranek 8.00 Wiadomości 8.05 Pogoda poranna 8.10 Telezakupy 8.45 Kawa czy herbata? Tour de Pologne 10.00 Natura w Jedyne: Waleczne pająki – film dokumentalny produkcji południowokoreańskiej (2011); reż.: Minguo Song 11.00 Siostry (6/13): Podstępny złego – serial obyczajowy produkcji TVP 12.00 Wiadomości 12.05 Agrobiznes 12.30 Zwierzęta świata: Najmłodszy w ZOO (24) – serial dokumentalny produkcji niemieckiej (2011); reż.: Roswitha Puls, Bernd Hermann, Svanja Weber 12.55 Dziką Polską: Bug mój Bóg – serial dokumentalny 13.25 Młodzi konstruktorzy (12/13) – program edukacyjny produkcji amerykańskiej (2008) 14.00 Klan (2437) – telenowela produkcji TVP 14.25 Palce lizać (1/9): Żona – serial produkcji TVP; reż.: Radosław Piwoński, Hanka Bielicka, Paweł Deląg, Edyta Olszówka, Rafał Królikowski 15.00 Wiadomości 15.05 Pogoda 15.10 Kolarstwo: Tour de Pologne (start 6 etapu) 15.20 Bonanza (107): Wojna nadeszła do Nevady – serial produkcji amerykańskiej (1961) 16.15 Pszczółka Maja – serial animowany produkcji niemieckiej 17.00 Teleexpress 17.15 Pogoda 17.25 Kolarstwo: Tour de Pologne 19.05 Kolarstwo: Nutella Mini Tour de Pologne 19.10 Wieczorynka: Opowiedz nam coś Miłu: Król złoźnik (40) – serial produkcji francuskiej (2004) 19.30 Wiadomości 20.00 Sport 20.05 Kolarstwo – kronika Tour de Pologne 20.05 MŚ w rajdach samochodowych: Rajd Finlandii 20.10 Pogoda 20.20 Skoki Narciarskie: Letnie Grand Prix – Wisła (konkurs drużynowy) 21.30 1920. Wojna i miłość (12/13): Przełom – serial produkcji TVP 22.25 Dziką lokatorka – komedia produkcji amerykańskiej (1992); reż.: Frank Oz; wyk.: Goldie Hawn, Steve Martin, Alice Duffy 0.20 Serdeczne porozumienie – komedia produkcji francuskiej (2005) 2.00 Bonanza (107): Wojna nadeszła do Nevady 2.55 Zagadkowa Jedynka 3.55 Zakończenie dnia

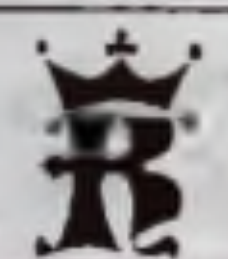
### TVP2

6.00 Dwójka Dzieciom: Przygód kilka wróbla Ćwirka (17/39): Nauczyciel śpiewu 6.10 Dwójka Dzieciom: Przygód kilka wróbla Ćwirka (18/39): Kuracja 6.25 Kariera Nikodema Dyzmy (5/7) – serial produkcji TVP 7.30 M jak miłość (286) – serial produkcji TVP 8.25 M jak miłość (287) 9.20 Wiadomości z drugiej ręki (25) – serial produkcji TVP 9.50 Barwy szczęścia (936) – serial obyczajowy produkcji TVP 10.30 Na dobre i na złe (104): Szczęście za kratami 11.35 Wajrak na tropie: Serce puszczy – cykl dokumentalny 12.10 Familiada (2022) – teleturniej 12.45 Makłowicz w podróży: Rumunia (118): Przez Karpaty – magazyn kulinarny 13.20 Wojciech Cejrowski – boso przez świat: Sawanna – cykl reportaży 13.50 Czas honoru (45): Nowy świadek – serial produkcji TVP

14.50 Ja to mam szczęście! (23) – serial produkcji TVP 15.20 Rodzinka.pl (24): W szponach konsumpcji – serial komediowy produkcji TVP 15.55 M jak miłość (977) – serial produkcji TVP 16.55 Kabaretowy Klub Dwójki (44) – widowisko rozrywkowe 18.00 Panorama 18.30 Sport Telegram 18.40 Pogoda 18.50 Jeden z dziesięciu (15/74) – teleturniej 19.25 Jeden z dziesięciu (16/74) 20.10 Rodzinka.pl (90): To miłość – serial komediowy produkcji TVP 20.40 Rodzinka.pl (91): Kobiety górą 21.15 Rodzinka.pl (92): Razem czy osobno TVP 21.45 Dzieki Bogu już weekend (9) – program rozrywkowy 23.00 Piąty Stadion (64): Jaki syn, taki ojciec 23.10 Roger Waters „The Wall Live in Berlin” (1990) – film dokumentalny produkcji niemieckiej (2013) 1.15 Opowieści włoskich żon (2/4) – serial komediowy produkcji włoskiej (2008); reż.: Alessandro Benvenuti, Vincenzo Terracciano; wyk.: Manuela Arcuri, Jason Lewis, Lorenza Indovina, Valeria Milillo 3.05 Pitbull (22) – serial policyjny TVP (dozwolone od lat 16) 3.55 Rysa – dramat produkcji polskiej (2008); reż.: Michał Rosa; wyk.: Jadwiga Jankowska-Cieślak, Krzysztof Stróliński, Ewa Telega, Mirosława Marcheluk, Teresa Marchewska 5.25 Zakończenie dnia

### TV POLONIA

6.10 Warto kochać (72) 6.55 Pod Tarami 7.10 Błękitne wakacje 7.40 Zielona miłość (3/3): Paweł 9.20 Baśnie i bajki polskie (23): O Zefliu i smoku 9.35 Baśnie i bajki polskie (24): Czarne licho 9.50 O dwóch takich, co ukradli księżyc (1): Jacek i Placiek 10.25 Codzienna 2 m. 3 (45) 11.00 Polonia 24 11.35 Kopciuszek (37) 12.00 Polonia w Komie (286) 12.05 Barwy szczęścia (876) 12.30 Łamigłówka 12.35 Wiadomości 12.50 Rodzinka.pl (31): Urodziny Kacperka 13.20 Rodzinka.pl (32): Ciągłe głodni 13.50 Fantazmaty Powstania Warszawskiego – film dok. 14.50 „Wyspa Brel” – piosenki Jacquesa Brela (koncert) 16.00 Złotopolscy (744): Misja dobrej woli 16.30 W stronę piękna... 16.50 Kopciuszek (37) 17.15 Łamigłówka 17.20 Polonia w Komie (286) 17.30 Teleexpress 17.55 Codzienna 2 m. 3 (45) – serial komediowy produkcji TVP 18.25 Bez prądu: Voo Voo (koncert) 19.15 Barwy szczęścia (876) – serial obyczajowy produkcji TVP 19.45 Dobranocka: Noddy w krainie zabawek: Noddy i Pożeracz tęczy (22) – serial animowany 20.00 Wiadomości 20.30 Sport 20.35 Pogoda 20.50 Siedlisko (8/9) 21.45 Polonia w Komie (287) 22.00 Polonia 24 22.45 Dzień czwarty – film produkcji TVP; reż.: Ludmila Niedbalska; wyk.: Krzysztof Pieczyński, Witold Bieliński, Witold Kopeć, Bogdan Szczepniak, Jarosław Domin, Zdzisław Wardejn, Edmund Fetting 0.35 Łamigłówka 0.45 Powtórki programów



### TELEWIZJA KRAKÓW

10.00 Serwis Info 10.10 Biznes – otwarcie dnia 10.18 Pogoda Info 10.20 Info Poranek 10.30 Serwis Info 10.41 Pogoda Info 10.45 Gość poranka 10.55

Serwis sportowy 11.00 Serwis Info 11.20 Serwis sportowy 11.25 Pogoda Info 11.30 Serwis Info 11.50 Pogoda Info 11.55 Serwis sportowy 12.00 Serwis Info 12.20 Biznes Info 12.25 Pogoda Info 12.30 Serwis Info 12.50 Pogoda Info 12.55 Serwis sportowy 13.00 Serwis Info 13.25 Pogoda Info 13.30 Serwis Info 13.50 Pogoda Info 13.55 Serwis sportowy 14.00 Serwis Info 14.10 Raport z Polski 14.25 Pogoda Info 14.30 Serwis Info 14.50 Pogoda Info 14.55 Serwis sportowy 15.00 Serwis Info 15.10 Pogoda Info 15.15 Rozmowa dnia 15.30 Serwis Info 15.50 Pogoda Info 15.55 Serwis sportowy 16.00 Raport z Polski 16.25 Pogoda Info 16.30 Dla niesłyszących: Serwis Info 16.50 Biznes Info 17.00 Kronika – zapowiedź 17.03 Pogoda 17.05 Msza święta dla chorych 17.50 Tour de Pologne 18.00 Kraków.pl 18.30 Kronika 18.50 Pogoda na weekend 18.55 Tematy dnia 19.02 Pogoda 19.05 Kronika Kulturalna 19.11 Aktywni 50+ 19.21 Turystyczna jazda 19.30 Tour de Pologne 19.41 Tour de Pologne 19.51 Uwolnić dobro 20.00 Infoexpress 20.10 Minęła dwudziesta 21.00 Serwis Info Wieczór 21.14 Pogoda Info 21.20 Raport z Polski 21.40 Studio Lotto 21.50 Pogoda Info 21.55 Pogoda 22.00 Kronika 22.10 Pogoda 22.12 Kronika kulturalna 2013 22.20 Turystyczny weekend 22.30 Info Dziennik 23.07 Pogoda Info 23.15 Sportowy Wieczór 23.31 Ostatni świadek – film dok. prod. polskiej



### POLSAT

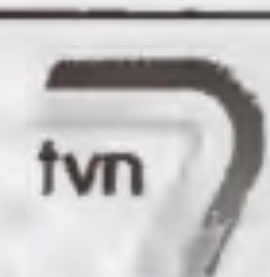
6.00 Nowy dzień z Polsat News 8.45 Malanowski i partnerzy – serial fabularno-dokumentalny produkcji polskiej 9.40 Trudne sprawy – serial paradokumentalny produkcji polskiej 10.40 Dlaczego ja? – serial paradokumentalny produkcji polskiej 11.45 Pamiętniki z wakacji 3 – serial paradokumentalny 12.45 Dom nie do poznania 3 – reality show 14.45 Malanowski i partnerzy – serial fabularno-dokumentalny produkcji polskiej 15.50 Wydarzenia 16.10 Prognoza pogody 16.15 Interwencja – magazyn reporterów 16.45 Dlaczego ja? – serial paradokumentalny produkcji polskiej 17.45 Trudne sprawy – serial paradokumentalny 18.50 Wydarzenia 19.30 Świat według Kiepskich – serial komediowy produkcji polskiej 20.10 Na fali – film animowany produkcji USA (2007) 21.55 Polowanie na krwawą orchideę – film sensacyjny produkcji USA (2007) 0.00 Nick Fury – film s.f. produkcji USA (1998) 2.00 Zagadkowa noc 3.15 Tajemnice losu

tvn

6.20 Mango 8.00 Ostry dyżur – serial obyczajowy 9.00 Kuchenne rewolucje 10.00 Na Wspólnej – serial obyczajowy produkcji polskiej 11.20 Ugotowani – reality show 12.20 Szpital – serial paradokumentalny produkcji polskiej 13.20 Ukryta prawda – serial paradokumentalny produkcji polskiej 14.20 W-11 – Wydział Śledczy – serial produkcji polskiej 15.05 Sąd rodzinny – serial fabularno-dokumentalny produkcji polskiej 16.05 Rozmowy w toku – talk-show produkcji polskiej 17.00 Szpital – serial paradokumentalny produkcji polskiej 18.00 Ukryta prawda – serial paradokumental-

ny produkcji polskiej 19.00 TVN Fakty, sport 19.50 Uwaga! 20.00 Harry Potter i zakon Feniksa – film przygodowy produkcji Wielka Brytania-USA (2007) 22.55 Wehikul czasu – film s.f. USA (2002) 0.55 Kuba Wojewódzki – talk-show 1.55 Uwaga! 2.10 Arkana magii

### TVN 7



6.55 Męski typ 2 (1) – talk-show 7.25 Sąd rodzinny – program fabularno-dokumentalny produkcji polskiej 8.20 Sędzia Anna Maria Wesołowska – program fabularno-dokumentalny produkcji polskiej 9.20 Kocham. Enter – serial paradokumentalny produkcji polskiej 10.20 Ostry dyżur – serial obyczajowy produkcji amerykańskiej 11.20 Mango 13.00 Sąd rodzinny – program fabularno-dokumentalny produkcji polskiej 14.00 Sędzia Anna Maria Wesołowska – program fabularno-dokumentalny produkcji polskiej 15.00 Agenci NCIS 2 – serial sensacyjny produkcji amerykańskiej 16.00 Kocham. Enter – serial paradokumentalny produkcji polskiej 17.00 Ostry dyżur – serial obyczajowy produkcji amerykańskiej 18.00 Detektyw Monk – serial kryminalny produkcji amerykańskiej 19.00 Agenci NCIS – serial sensacyjny produkcji amerykańskiej 20.00 Tomcio Grubasek – komedia USA (1995) 22.10 Sprawa Sharkey'ego – dramat sensacyjny USA (1981) 0.40 Wszystkie wcielenia Tay 2 (1) – serial kom. 1.15 Widmowa podróż – horror s.f. USA (2008) 3.00 Arkana magii

### TV 4

7.25 Winx Club – serial animowany 8.25 Komisarz Rex – serial kryminalny 9.30 Kiedy się zakocham... – serial obyczajowy 10.25 You Can Dance – program rozrywkowy 11.25 4music – program muzyczny 12.30 Dekoratornia 13.00 TV Market 13.20 Dziewczyny z fortuną 15.00 Dekoratornia 16.00 Winx Club – serial animowany 17.05 Wzór – serial krym. 18.00 Ukryta miłość – telenowela 19.00 Komisarz Rex – serial kryminalny 20.00 Rój meteorów – film sensacyjny USA (2008) 21.55 Spadkobiercy – pr. rozrywkowy 23.00 Seks od pierwszego wejrzenia – film erotyczny USA 0.55 Wzór – serial kryminalny



### PULS

7.00 Bao-bab, czyli zielono mi – serial kom. 8.05 Całkiem nowe przygody Toma i Jerry'ego – serial anim. 8.40 Timon i Pumba – serial anim. 9.00 Xena: wojownicza księżniczka – serial przygodowy 10.00 Królowa Śnieżka – baśń filmowa Niemcy (2009) 11.25 Projekt: Szczepniak – reality show 12.00 Taki jest świat 12.50 Kręcimy z gwiazdami 13.50 Medicopter – serial przyg. 14.55 Nowe przygody Robin Hooda – serial przygodowy 15.50 Bao-bab, czyli zielono mi – serial komediowy 16.55 Xena: wojownicza księżniczka – serial przygodowy 17.55 Łowcy skarbów – serial przyg. 19.00 Pingwiny z Madagaskaru – serial anim. 20.00 Dobra i zła – film sensacyjny Niemcy (2006) 22.05 Szczury – thriller USA (2002) 0.05 Autopsy – horror USA (2008) 1.55 Zobacz to!

## PROPOZYCJE NA PIĄTEK

TVN, GODZ. 20.00

● **HARRY POTTER I ZAKON FENIKSA** – Film przygodowy produkcji brytyjsko-amerykańskiej z 2007 roku. Harry wraca po wakacjach do Hogwartu, by rozpocząć piąty rok nauki. Zostaje oskarżony o bezprawne użycie magii poza szkołą. Musi stawić czoła kłamliwym plotkom. Dociera do domu Syriusza Blacka, gdzie dowiaduje się o istnieniu tajemniczego Zakonu Feniksa, który ma za zadanie przeciwdziałać Voldemortowi. Tymczasem w szkole pojawia się dwulicowa profesor obrony przed czarną magią, Dolores Umbridge, która wcale nie przygotowuje czarodziejów do walki z mrocznymi mocami. Harry przekazuje więc grupie uczniów informacje na ten temat.

TVP 1, GODZ. 22.25

● **DZIKA LOKATORKA** – Komedia produkcji amerykańskiej z 1992 roku. Znany architekt Newton Davis, odrzucony przez ukochaną Becky, która nie chce ani wybudowanej dla niej rezydencji, ani męża, jedzie do miasta, by przełknąć gorzkie porażki. Mężczyzna spędza noc z przypadkiem poznaną Gwen. Wkrótce kobieta bez skrupułów wprowadza się do jego domu, przedstawia się sąsiadom jako żona i szybko zaprowadza nowe porządki. Energiczna i tryskająca humorem Gwen budzi powszechną sympatię. Gdy Newton zaczyna się do niej przyzwyczajać, na horyzoncie pojawia się Becky.

TVN, GODZ. 22.55

● **WEHIKUL CZASU** – Amerykański film science-fiction z 2002 roku. Nowy Jork, koniec XIX wieku. Naukowiec i wynalazca Alexander Hartdegen zamierza udowodnić, że podróż w czasie jest możliwa. Pragnienie staje się obsesją, gdy ginie jego narzeczona, Emma. Alexander chce wrócić do dnia tragedii i spróbować zmienić bieg wydarzeń. W wehikule własnej konstrukcji sprawdza prawdziwość swoich teorii i przenosi się 800 tysięcy lat w przyszłość. Trafia do epoki, w której po wielu wojnach ludzkość podzieliła się na dwa plemiona. Jedno z nich to Eloioiowie, zbieracze i rolnicy, drugim są zamieszkujący podziemia Morlockowie.

TVP 11, GODZ. 23.10

● **ROGER WATERS: THE WALL LIVE IN BERLIN. KONCERT** – 21 lipca 1990 r. Roger Waters z grupą The Bleeding Heart Band wystawił „The Wall”. Zorganizowany z okazji zburzenia muru berlińskiego spektakl został przygotowany z towarzyszeniem dwóch orkiestr, chóru oraz plejady gwiazd. Wystąpili m.in. Sinéad O'Connor, Joni Mitchell, Cyndi Lauper, Bryan Adams, Van Morrison, Paul Carrack, Scorpions i The Band. Na Potsdamer Platz w Berlinie wydarzenie obejrzało blisko 400 tys. widzów. Dzieło dotyczące źródeł samotności, alienacji i zagubienia zyskało nową, uniwersalną wymowę.



# TVP1

6.20 Plebania (1525) – telenowela produkcji TVP 6.45 Plebania (1526) 7.10 Las bliżej nas – magazyn 7.25 Rok w ogrodzie 7.50 Strefa bezpieczeństwa (4): Bezpieczny dom – magazyn 8.00 Kawa czy herbata? Tour de Pologne 8.55 Dora poznaje świat: Dzień Butka (64) – serial animowany produkcji amerykańskiej (2008) 9.25 Kung Fu Panda Legenda o niezwykłości: W starym stylu (24) – serial animowany produkcji amerykańskiej (2011) 10.00 Glob 10.30 Szlakiem gwiazd (17): Jerzy Kryszak – cykl reportaży 11.00 Bananowy doktor 2 (8) – serial produkcji amerykańskiej (2010) 11.50 Serdeczne porozumienie – komedia produkcji francuskiej (2005); reż.: Vincent De Brus; wyk.: Daniel Auteuil, Christian Clavier, Jennifer Saunders, Francois Levantal 13.40 Opole 2013 – kabaret 14.00 Zwierzęta świata: Najmłodszy w ZOO (24) – serial dokumentalny produkcji niemieckiej (2011); reż.: Roswitha Puls, Bernd Hermann, Svanja Weber 14.30 Okrasa łamie przepisy: Pstrąg – magazyn kulinarny 15.00 Kolarstwo: Tour de Pologne (start 7 etapu) 15.15 Ostatnia akcja – komedia sensacyjna produkcji polskiej (2009); reż.: Michał Rogalski; wyk.: Jan Machulski, Marian Kociniak, Barbara Krafftówna, Alina Janowska, Lech Ordon, Witold Skaruch, Piotr Fronczewski, Wojciech Siemion, Karolina Gorczyca, Antoni Pawlicki 17.00 Teleexpress 17.15 Pogoda 17.25 Kolarstwo: Tour de Pologne (etap 7: Wieliczka-Kraków) 19.00 Wieczorynka: Bali: To żadna frajda! (48) – serial animowany produkcji francuskiej (2006) 19.10 Eska Music Awards: Studio 19.30 Wiadomości 20.00 Sport 20.05 Kolarstwo: Kronika Tour de Pologne 20.10 MŚ w rajdach samochodowych: Rajd Finlandii 20.15 Pogoda 20.25 Eska Music Awards: Studio 20.45 Eska Music Awards (1) 21.55 Wrzucić na luuz: Zięć na pięć – serial produkcji TVP 22.10 Eska Music Awards (2) 23.10 Eska Music Awards: Studio 23.25 Męska rzecz na Dzikim Zachodzie: Rozgrywka – western produkcji amerykańskiej (1973); reż.: George Seaton; wyk.: Dean Martin, Donald Moffat, Rock Hudson, Susan Clark 1.15 Skoki Narciarskie: Letnie Grand Prix – Wisła (konkurs indywidualny) 2.20 Sisi (1) – film kostiumowy produkcji niemiecko-włosko-austriackiej (2010); reż.: Xaver Schwarzenberger; wyk.: Cristiana Capotondi, Martina Gedeck, Herbert Knaup 4.10 Zagubieni VI (10/18) – serial produkcji amerykańskiej (2008) 4.55 Zakończenie dnia

# TVP2

6.20 Czerdziestolatek – dwadzieścia lat później (11/15): Musimy się zdzwonić, czyli cienie przeszłości 7.20 Wojna domowa (12/15): Monolog ze-

wewnętrzny 8.00 Pytanie na śniadanie (Pogoda: 8.20, 9.10, 9.45) 10.25 Ja to mam szczęście! (3) – serial produkcji TVP 10.50 Ja to mam szczęście! (4) 11.30 Nianie dzikich zwierząt (8/12) – cykl dokumentalny produkcji niemieckiej (2010); reż.: Christian Raupach 12.10 The Voice of Poland: Bitwa – widowisko muzyczne 14.00 Familiada (1986) – teleturniej 14.40 Rodzinka.pl (90): To miłość – serial komediowy produkcji TVP 15.10 Rodzinka.pl (91): Kobiety górą 15.40 Słowo na niedzielę 15.50 Stawka większa niż życie (12/18): Zdrada – serial produkcji TVP 17.05 Bajki według Kabaretu Moralnego Niepokoju (1) – program rozrywkowy 17.50 Kocham Kino: Kocham Kino na Dłóż Brzegach (Festiwal Filmu i Sztuki Dwa Brzegi 2013) 18.00 Panorama 18.30 Sport Telegram 18.40 Pogoda 18.55 Postaw na milion (60) – kulisy 19.05 Postaw na milion (60) – teleturniej 20.05 Kabaretowe wakacje z duchami 2013 (3): Ducholand (1) – widowisko 21.15 Kabaret Moralnego Niepokoju przedstawia: Trasasasa – program rozrywkowy 22.20 Tolerancyjni partnerzy – film fabularny produkcji amerykańskiej (1992); reż.: Alan J. Pakula; wyk.: Kevin Kline, Mary E. Mastrantonio, Kevin Spacey (dozwolone od lat 16) 0.10 Przystanek Woodstock: Gooral i Mazowsze – koncert 1.10 Stój, bo mamusia strzela – komedia produkcji amerykańskiej (1992); reż.: Roger Spottiswoode; wyk.: Sylvester Stallone, Estelle Getty, JoBeth Williams 2.50 Billboard – film sensacyjny produkcji polskiej (1998); reż.: Łukasz Zadrzyński; wyk.: Rafał Maćkowiak, Andrzej Seweryn, Bogusław Linda, Piotr Fronczewski, Paweł Kukiz, Justyna Steczkowska, Piotr Gąsowski, Katja Gusiowa (dozwolone od lat 18) 4.25 Zakończenie dnia

## TV POLONIA

6.35 Złotopolscy (740): Biała dama 7.00 Złotopolscy (741): Największy kłopot, kiedy kobieta się zakocha 7.25 Złotopolscy (742): Czerdziestolatek siedem szwów 7.55 Złotopolscy (743): Dwa oblicza 8.20 Złotopolscy (744): Misja dobrej woli 8.55 Polonia 24 9.35 Błękitne wakacje 10.05 W piątą stronę świata (7/8): Męska sprawa 11.05 Gdańsk (2): Mourir pour Danzig? 12.10 Łamigłówna 12.15 Pamiętaj o mnie 12.30 Polonia w Komie: Kraftwerk (282) 12.40 Ojciec Mateusz (70): Eden 13.30 Makłowicz w podróży: Podróż 19: Macedonia: Stare wino 14.00 Siedlisko (8/9) 15.00 Gorczański Park Narodowy: Świat salamandry 15.50 Polonia w Komie 16.00 Kulturalni PL (152) 17.00 Słownik polsko@polski – talk-show prof. Jana Miodka 17.25 Łamigłówna 17.30 Teleexpress 17.50 Rodzinka.pl (33): Trudne decyzje 18.20 Rodzinka.pl (34): Jaki masz zawód? 18.55 Pamiętaj o mnie 19.15 Dobranoc: Bolek i Lolek: Kosmonauci 19.30 Wiadomości 20.00 Sport 20.15 Pogoda 20.20 XVI Światowe Letnie Igrzyska Polonijne Kielce 2013: Koncert Gali-

wy 22.00 Polacy tu i tam 22.40 Polskie drogi (3/11): Najspokojniejsze miejsce na świecie 0.15 Słownik polsko@polski 0.45 Powtórki programów



## TELEWIZJA KRAKÓW

10.00 Misja absolutnie możliwa 10.10 Pogoda 10.15 Wiara i życie 10.35 Eurowiadomości 10.45 Turystyczna jazda 11.00 Dom marzeń 11.15 Akademia zdrowia 11.30 Serwis Info 11.50 Pogoda Info 11.55 Serwis sportowy 12.00 Świat i gospodarka 12.30 Serwis Info 12.50 Pogoda Info 12.55 Serwis sportowy 13.00 Reportaż TVP Info 13.30 Serwis Info 13.50 Pogoda Info 13.55 Serwis sportowy 14.00 Raport z Polski – Ekstra 14.15 Eurowiadomości 14.30 Serwis Info 14.50 Pogoda Info 14.55 Serwis sportowy 15.00 Było, nie minęło 15.30 Serwis Info 15.50 Pogoda Info 15.55 Serwis sportowy 16.00 Polska według Kreta 16.30 Dla niesłyszących: Serwis Info 16.57 Pogoda Info 17.00 Pogoda 17.05 Kontrapunkt 17.30 Tour de Pologne 17.40 Turystyczny weekend 17.45 Pod Tatrami 17.55 W 80 dni dookoła świata 18.20 Tour de Pologne 18.30 Kronika 18.50 Pogoda 18.52 Tematy dnia 19.02 Pogoda 19.05 Tour de Pologne 19.15 Tour de Pologne 20.00 Prawdę mówiąc: Krzysztof Globisz 20.30 Serwis Info 20.52 Pogoda Info 21.00 Świat i gospodarka 21.30 Serwis Info 21.38 Pogoda Info 21.40 Studio Lotto 21.50 Pogoda Info 21.55 Pogoda 22.00 Kronika 22.10 Pogoda 22.12 Turystyczny weekend 22.14 Tour de Pologne 22.30 Serwis Info 22.55 Pogoda Info 23.03 Sportowy Wieczór 23.22 Kafka: Ostatni rozdział – film dok. prod. iraelskiej (2011); reż.: Sagi Bornstein



## POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News 7.50 Dzięki tobie, Winn-Dixie – film familijny USA (2005) 10.10 Ewa gotuje – magazyn kulinarny 10.45 Scooby-Doo! Wakacje z duchami – film animowany produkcji amerykańskiej (2010) 12.15 Na fali – film animowany produkcji USA (2007) 14.00 Jaś Fasola – serial kom. 15.10 Nieprawdopodobne, a jednak – serial paradokumentalny 15.45 Pamiętniki z wakacji 3 16.45 Dlaczego ja? 17.45 Trudne sprawy – serial paradokumentalny 18.50 Wydarzenia, Sport, Pogoda 19.30 Świat według Kiepskich – serial kom. 20.05 Lot „Feniksa” – dramat sensacyjny produkcji USA (2004) 22.25 Aniołki Charliego – film sensacyjny produkcji USA-Niemcy (2000) 0.35 Terror Mechagodzilla – film s.f. produkcji Japonia (1974) 2.30 Zagadkowa noc 3.35 Tajemnice losu



5.50 Mango 7.55 Bitwa o dom – reality show 9.55 Ugotowani – program rozrywkowy 10.55 X Factor – program rozrywkowy 12.35 Top Model. Zostań modelką – reality show 13.40 TOP Gear 19 – magazyn motoryzacyjny 15.00 Perfekcyjna pani domu – pro-

gram rozrywkowy 16.00 Sekrety chirurgii – reality show 17.00 Męskie granie – koncert 18.00 Kuchenne rewolucje – reality show 19.00 TVN Fakty, sport i pogoda 19.45 Uwaga! 20.00 Joe Black – melodramat produkcji USA (1998) 23.45 Jaja w tropikach – komedia produkcji Niemcy-USA-Wielka Brytania (2008) 2.15 Asteriks i Obeliks kontra Cezar – komedia przygodowa produkcji Francja-Niemcy-Włochy (1999) 4.20 Arkana magii

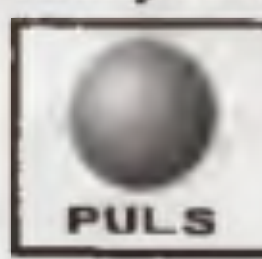
## TVN 7



7.00 Mango 9.05 Rodzinka jak inne – serial kom. 9.35 Tajemnice Smallville 9 – serial s.f. 10.30 Przyjaciele 6 (2-5) – serial komediowy produkcji amerykańskiej 12.30 Tomcio Grubasek – komedia USA (1995) 14.30 Pan i pani Bloom – serial sensacyjny produkcji USA 15.30 Chuck 3 – serial sensacyjno-komediowy produkcji amerykańskiej 16.30 Detektyw Monk – serial kryminalny produkcji amerykańskiej 17.30 Agenci NCIS – serial sensacyjny produkcji amerykańskiej 18.30 Prawo Agaty 2 – serial obyczajowy produkcji polskiej 19.30 Stowarzyszenie Wędrujących Dżinsów 2 – komedia USA (2002) 22.00 Nowe rządy – komedia kryminalna produkcji USA (2009) 0.15 Człowiek Demolka – film sensacyjny USA (1993) 2.35 Arkana magii

## TV 4

6.45 Winx Club – serial animowany 7.45 Istne szaleństwo 8.45 mała Czar-na 9.45 Chile – operacja „Nadzieja” – film dok. 10.45 Galileo – program popularnonaukowy 11.50 Wtajemniczeni – mikro-podróż przez ciało – serial dok. 12.50 Spadkobiercy – serial komediowy 14.50 Spryciarz – komedia Australia (1993) 16.50 Byle po ślubie – komedia Francja (1982) 19.00 Galileo – program popularnonaukowy 20.00 STOP Drogówka – magazyn policyjny produkcji polskiej 21.00 I sprawiedliwość dla wszystkich – dramat sensacyjny produkcji USA (1979) 23.35 Mroczny trop – film sensacyjny USA (1996) 1.25 Łowca krokodyli: dzienniki – serial dok. 2.30 I Like it – program muzyczny 3.25 4music it – program muzyczny



## PULS

7.00 Taki jest świat 8.00 Steve Irwin: Walka o dziką przyrodę – serial 10.00 Tęczowy obóz – komedia przygodowa Czechy-USA (2011) 11.55 Nowe szaty króla 2: Kronk – nowe wcielenie – film animowany USA (2005) 13.40 Najpiękniejsze baśnie braci Grimm: Muzykanci z miasta Bremy – baśń filmowa Niemcy (2008) 15.00 Chłopa z Beverly Hills 2 – film familijny USA (2011) 16.55 W krainie ognia i lodu – film przygodowy Rumunia (2008) 19.00 Pingwiny z Madagaskaru – serial 20.00 Edison – thriller USA (2005) 22.05 Krwawy ring – dramat sensacyjny USA (2008) 0.00 Zagadka z kosmosu – film katastroficzny USA (2010) 2.00 Zobacz to!

## PROPOZYCJE NA SOBOTĘ

TVN, GODZ. 20.00

● **JOE BLACK** – Amerykański melodramat z 1998 roku. Historia bogatego biznesmena Williama Parrisha. Jego pełne wygód życie zostaje zagrożone w momencie pojawienia się tajemniczego młodego mężczyzny. Okazuje się, że Joe Black jest aniołem śmierci, który, pod ludzką postacią, przybył zabrać mężczyznę w zaświaty. Joe zawiera z milionerem układ: da mu trochę czasu na uporządkowanie swoich spraw, a sam przekona się, jak to jest być człowiekiem. Black zakochuje się w pięknej córce bogacza, Susan. Obecność Blacka wzbudza też niepokój zastępcy Parrisha, Drew, zarazem narzeczonego Susan.

TV POLSAT, GODZ. 20.05

● **LOT „FENIKSA”** – Film sensacyjny produkcji amerykańskiej z 2004 roku. Frank Towns wyrusza samolotem na pustynię Gobi, aby zabrać pracowników rafinerii. Lot zmienia się w desperacką walkę o życie. Podczas drogi powrotnej do Pekinu maszyna natrafia na burzę piaskową. Osoby, którym udało się przeżyć znajdują się w dramatycznej sytuacji. Uwięzieni na środku pustyni nie mają żadnego kontaktu ze światem. Jeden z ocalałych, który przedstawia się jako konstruktor maszyn latających, proponuje, żeby z części wraku zbudować nowy samolot. Pomysł wydaje się zupełną mrzonką, ale w obliczu śmierci załoga podejmuje próbę.

TVP II, GODZ. 22.20

● **TOLERANCYJNI PARTNERZY** – Amerykański thriller z 1992 roku. Richard Parker, kompozytor muzyki do filmów reklamowych, ma pracę, którą lubi, i piękną żonę, Priscillę, z którą jest szczęśliwy. Ale od pewnego czasu brakuje mu nowych pomysłów, a w małżeństwo powoli wkrada się rutyna. Kiedy do sąsiedniego domu wprowadzają się nowi lokatorzy: Eddy i Kay Otisowie, Parkerowie szybko się z nimi zaprzyjaźniają. Richard i Priscilla nawet nie przypuszczają, że niebawem ich życie zamieni się w koszmar.

## „POD BRZÓZKAMI”

Plac Targowy „Tomex”

- smaczna domowa kuchnia
- pieczone kurczaki
- kebab – „knysz” z grilla
- tanio zestawy z coca-cola

## TANIE OBIADY FIRMOWE

- wejście od strony „Tomeksu” – czynne do godz. 18.00
- wejście od os. Niepodległości (rondo Kocmyrzkowskie) – do godz. 22.00
- catering • przyjęcia
- komunie • stypy

## Restauracja „Piastowska” Zaprasza!!!

pon.-sob. 11.00-21.00  
niedz. 12.00-21.00

12 648 27 26  
606 205 558  
Os. Tysiąclecia 42

www.piastowska42.fm.interia.pl  
http://piastowska42.fm.interia.pl

ORGANIZUJEMY PRZYJĘCIA OKOLICZNOŚCIOWE na każdą okazję i kieszon w lokalu lub w miejscu wskazanym przez klienta

wesela ♦ komunie ♦ chrzty ♦ stypy itp.

Oferujemy wyroby garmazeryjne bez konserwantów, ręcznie robione, m.in.: pierogi, uszka, krokiety, gołąbki, galaretki, salatkę itp.

## HURTOWE CENY OPON

## bestOPONY.pl

Bulwarowa 33a

- ✓ najlepsza oferta w Krakowie
- ✓ gwarancja producenta
- ✓ możliwość montażu na miejscu\*

tel. 12 644 00 20

502 604 276

sklep@bestopony.pl

www.bestopony.pl

\* za dodatkową opłatą



os. Niepodległości 3

tel. 12 640-09-90

DRZWI • OKNA • BRAMY

OGRODZENIA



SPRZEDAŻ • MONTAŻ • SERWIS

www.hanbud.com.pl



TVP1

5.45 Plebania (1527) 6.10 Plebania (1528) 6.30 My Wy Oni 7.00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach 8.00 Tydzień 8.40 Ziarno 9.10 Festiwal Dziecięcy „Muszelki Wigier 2013” (1) 9.45 Podniebne malolaty – film przygodowy produkcji amerykańskiej (2008); reż.: Rocco de Villiers; wyk.: Jason McIntyre, Reiley McClendon, Stephen Baldwin, Tom Sizemore 11.25 Piękniejsza Polska (6) – cykl dokumentalny 11.50 Między ziemią a niebem 12.00 Anioł Pański 12.10 Między ziemią a niebem 12.50 Blondynka (9/13): Powrót woltyżerki 13.50 BBC w Jedyne: Olbrzymi Oceanów (2) 14.55 Męska rzecz na Dzikim Zachodzie: Rozgrywka – western produkcji amerykańskiej (1973); reż.: George Seaton; wyk.: Dean Martin, Donald Moffat, Rock Hudson 17.00 Teleexpress 17.15 Pogoda 17.25 Ranczo (60): Włoski rozłącznik 18.20 Jaka to melodia? (2654) 18.55 Kolarstwo: Nutella Mini Tour de Pologne 19.00 Wierzylnia: Smerfy: Urzeczony i usmerfiony (8) 19.30 Wiadomości 20.00 Sport 20.05 Kolarstwo – kronika Tour de Pologne 20.10 MŚ w rajdach samochodowych: Rajd Finlandii 20.15 Pogoda 20.25 Zakochana Jedynka: Sisi (1) – film kostiumowy produkcji niemiecko-włosko-austriackiej (2010); reż.: Xaver Schwarzenberger; wyk.: Cristiana Capotondi, Martina Gedeck, Herbert Knaup 22.20 Glee (19) 23.05 Glee (20) 0.00 Jest sprawa – komedia produkcji polskiej (2002); reż.: Olaf Lubaszenko; wyk.: Joanna Kurowska, Leszek Malinowski, Krzysztof Kowalewski, Jarosław Gruda, Tomasz Sapryk, Michał Malinowski, Tadeusz Huk, Stefan Friedman, Bohdan Łazuka, Olaf Lubaszenko 1.40 Białe małżeństwo – dramat produkcji polskiej (1992); reż.: Magdalena Łazarkiewicz; wyk.: Grzegorz Skurski, Ewa Ziętek, Jolanta Fraszyńska, Agata Piotrowska, Teresa Budzisz-Krzyżanowska, Jan Englert, Magdalena Zawadzka, Bartłomiej Opania, Jacek Wójcicki (dozwolone od lat 16) 3.25 Zagubieni VI (11/18) 4.15 Zakończenie dnia

TVP2

6.20 Dla niesłyszących: Słowo na niedzielę 6.35 Nianie dzikich zwierząt (8/12) 7.05 W słowach kilku o wydrze, bobrze i wilku: Wychowanie pasterskiego psa stróżującego 7.30 Podróż za jeden uśmiech (4/7): Grzybobranie 8.10 Wakacje z duchami (5/7): Tajemnica czarnego futerału 8.45 Pierścienie i Róża: Żegnaj słodkie życie (3/5) 9.20 Pierścienie i Róża: Naprzód wiarusy, niech żyje król (4/5) 9.50 Rodzinne oglądanie: Sekrety Morza Śródziemnego (1/4) 10.50 Wojciech Ciejrowski – bosy przez świat: Wioska w dżungli 11.20 Makłowicz w podróży: Rumunia (119): Sybin 11.55 Gwiazdy w południe: Księga dżungli – film przygodowy produkcji amerykańskiej (1994); reż.: Stephen Sommers; wyk.: John Cleese, Sam Neill, Jason Scott Lee, Cary Elwes, Lena Headey 14.00 Familiada (1987) 14.35 Rodzinka.pl (92): Razem czy osobno 15.15 Mariolka prawdę ci powie (2) 16.15 Na dobre i na złe (521): Reanimacja 17.15 Życie od kuchni (5) 18.00 Panorama 18.35 Sport Telegram 18.45 Pogoda 18.55 Dzięki Bogu już weekend (6) – program rozrywkowy 20.05 Kino na maksa: Stój, bo mamuska strzela – komedia produkcji amerykańskiej (1992); reż.: Roger Spottiswoode; wyk.: Sylvester Stallone, Estelle Getty 21.45 Czas honoru (59): Kuzyn z Murmańska 22.40 WOK – Wszystko o Kulturze 23.15 Międzynarodowy Festiwal Filmu i Muzyki „Transatlantyk” w Poznaniu – koncert 0.40 Studio filmowe Dwójki: Pamiętnik znaleziony w garbie – dramat

produkcji polsko-kanadyjskiej (1992); reż.: Jan Kidawa-Błoński; wyk.: Olaf Lubaszenko, Katarzyna Skrzynecka, Marzena Trybała, Anna Majcher, Edward Linde Lubaszenko, Bogusław Linda, Andrzej Grabarczyk 2.45 Księga dżungli – film przygodowy produkcji amerykańskiej (1994); reż.: Stephen Sommers 4.30 Zakończenie dnia

## TV POLONIA

6.35 Kopciuszek (33) 7.05 Kopciuszek (34) 7.35 Kopciuszek (35) 8.00 Kopciuszek (36) 8.30 Kopciuszek (37) 9.00 Łamigłowa 9.00 Polacy tu i tam 9.40 Wędrowni skrzata Borówki: Staw 10.00 Sto minut wakacji (5) 10.35 Czerdziestolatek (14/21): Sprawa Malakiewicz, czyli kamikadze 11.25 Polonia w Komie 11.35 Pamiętaj o mnie 11.50 Między ziemią a niebem 12.00 Anioł Pański 12.10 Między ziemią a niebem 12.45 Pod Tatrami 13.00 Transmisja Mszy Świętej z kościoła pw. św. Stanisława, Biskupa i Męczennika w Górecku Kościelnym-Dąbrowie 14.20 Polskie drogi (3/11): Najspokojniejsze miejsce na świecie 16.00 Dozwolone od lat 40: Marek Grechuta 16.50 Polonia w Komie 17.00 Dziką Polską: Bogatsze życie: Uważnie o ważkach 17.25 Łamigłowa 17.30 Teleexpress 17.50 Rodzinka.pl (35): Koniec świata 18.20 Rodzinka.pl (36): Czy siedzi z nami pilot 18.50 Co tu jest grane? (9) 19.20 Błękitne wakacje 19.45 Dobranocka: Maurycy i Hawranek (2): Echo 20.00 Wiadomości 20.25 Sport 20.30 Pogoda 20.45 Ranczo (62): Przymus rekreacji 21.40 Ranczo (63): Przewroty kopernikańskie 22.40 Pamiętaj o mnie 23.00 Czerdziestolatek (14/21): Sprawa Malakiewicz, czyli kamikadze 23.50 Kabeletowe Hity Wszechczasów 0.30 Powtórki programów



## TELEWIZJA KRAKÓW

10.00 Pod Tatrami 10.10 Pogoda 10.15 Witamy w...: Białka Tatrzańska 10.25 W 80 dni dookoła świata 10.40 Aktywni 50+ 10.52 Witamy w...: Białka Tatrzańska 11.00 Głos Mediów 11.30 Serwis Info 11.50 Pogoda Info 11.55 Serwis sportowy 12.00 Przegląd wydarzeń tygodnia 12.30 Serwis Info 12.50 Pogoda Info 12.55 Serwis sportowy 13.00 Teleplotki 13.30 Serwis Info 13.50 Pogoda Info 13.55 Serwis sportowy 14.00 Raport z Polski – Ekstra 14.15 Era Wynalazków 14.30 Serwis Info 14.50 Pogoda Info 14.55 Serwis sportowy 15.00 Kościół z bliska 15.30 Serwis Info 15.50 Pogoda Info 15.55 Serwis sportowy 16.00 Polska według Kreta 16.30 Dla niesłyszących: Serwis Info 16.57 Pogoda Info 17.00 Pogoda 17.05 Parafia z sercem 17.25 Witamy w...: Białka Tatrzańska 17.35 W 80 dni dookoła świata 17.50 Misja absolutnie możliwa 18.00 Święto dzieci gór 18.30 Kronika 18.50 Pogoda 18.52 Polityka bliżej 19.07 Pogoda 19.10 Witamy w...: Białka Tatrzańska 19.20 W 80 dni dookoła świata 19.40 Witamy w...: Białka Tatrzańska 20.00 Listy gończe: Śmierć na szlaku 20.30 Serwis Info 20.50 Pogoda Info 21.00 Raport z Polski – Ekstra 21.15 Reportaż TVP Info 21.30 Serwis Info 21.38 Pogoda Info 21.40 Studio Lotto 21.48 Pogoda Info 21.55 Pogoda 22.00 Kronika 22.10 Pogoda 22.12 Małopolska na rowerze 22.20 Witamy w...: Białka Tatrzańska 22.30 Jedź bezpiecznie 22.40 Serwis Info 23.05 Pogoda Info 23.10 Sportowa niedziela 23.30 Teleplotki 0.05 Przegląd wydarzeń tygodnia



## POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News 7.45 Co nowego u Scooby'ego? – serial anim. 8.15 Scooby-Doo na tropie mumi – film animowany produkcji USA (2010) 9.45 Boks: Gala w Uncasville – waga ciężka: Tomasz Adamek – Dominick Guinn 10.45 Filcika – film familijny produkcji USA-Wielka Brytania

(2006) 12.50 S Club – komedia produkcji Wielka Brytania-Hispania (2003) 14.45 Kabaretowa Ekstraklasa – program rozrywkowy 16.45 Brzdęk w opalach – komedia produkcji USA (1994) 18.50 Wydarzenia, Sport, Pogoda 19.30 Świat według Kiepskich – serial komediowy 20.05 Helikopter w ogniu – dramat wojenny produkcji USA (2001) 23.05 Kości 6 (118–120) 2.05 Magazyn sportowy

tvn

7.55 Maja w ogrodzie – magazyn ogrodniczy 8.25 Akademia ogrodnika – magazyn ogrodniczy 8.30 Dzień dobry TVN 10.55 Smakuj świat z Pascalem – reality show 11.25 Co za tydzień – magazyn 11.55 Dziewczyny z drużyny 3 – komedia USA (2006) 14.00 Lekarze – serial obyczajowy 15.00 Przepis na życie – serial obyczajowy 16.00 Krokodyl Dundee – komedia przygodowa Australia (1986) 18.00 Ugotowani 3 – program rozrywkowy 19.00 TVN Fakty, sport i pogoda 19.45 Uwaga! 20.00 Asteriks i Obeliks kontra Cezar – komedia przygodowa produkcji Francja-Niemcy (1999) 22.15 Kamuflaż – serial sensacyjny 23.15 Lekarze – serial obyczajowy 0.15 Podkomisarz Brenda Johnson – serial krym. 1.15 Perfekcyjna pani domu 2.20 Uwaga! 2.35 Arkana magii

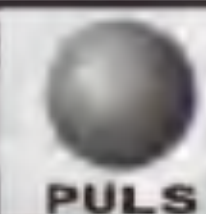
TVN 7

tvn

6.50 Mango 9.00 Detektyw Monk – serial sens. 9.55 Przyjaciele 6 – serial kom. 10.55 Chuck 3 – serial sens.-kom. 11.55 Mały Dodo – film animowany Niemcy (2008) 13.30 Stowarzyszenie Wędrujących Dżinsów 2 – komedia USA (2008) 16.00 Milion lat przed naszą erą – film przygodowy Wielka Brytania (1966) 18.05 Pan i pani Bloom – serial sensacyjny 19.05 Agenci NCIS – serial sensacyjny 20.00 Człowiek Demolka – film sensacyjny produkcji USA (1993) 22.25 Wybrani – serial sensacyjny produkcji amerykańskiej 23.30 Na ratunek matce – dramat sensacyjny Kanada (2006) 1.15 Arkana magii

TV 4

6.50 Chile – operacja „Nadzieja” – film dok. 8.00 Istne szaleństwo – program rozrywkowy 9.00 Smoki górą – komedia sensacyjna produkcji Hongkong (1988) 11.00 Galileo 12.00 Mindfreak – iluzjonista Criss Angel 13.00 Dekoratornia 13.30 Wtajemniczeni – mikro-podróż przez ciało – serial dok. 14.30 Tester 15.00 Panna Minus – film familijny Holandia (2001) 16.50 Godzilla kontra Destruktor – film s.f. Japonia (1995) 19.00 Galileo 20.00 Otchłań – film katastroficzny Kanada-USA (2000) 22.00 Spadkobiercy – program rozrywkowy 23.00 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku 7 (1) – serial kryminalny 0.00 Ten drugi – thriller USA (2006) 2.00 I Like it – program muzyczny



## PULS

8.00 Steve Irwin: walka o dziką przyrodę (25–26) – serial przyrodniczy produkcji amerykańskiej 8.55 Nigel Marven przedstawia: Wyspy orek – film dokumentalny 10.00 Chilata z Beverly Hills 2 – film familijny USA (2011) 11.50 Prawdziwa historia Kota w Butach – film animowany produkcji Francja (2009) 13.25 Najpiękniejsze baśnie braci Grimm: Braciszek i siostrzyczka – baśń filmowa Niemcy (2008) 14.55 Ostatni smok: Nowy początek – film przygodowy USA (2000) 16.45 Pracownik miesiąca – komedia romantyczna USA (2006) 19.00 Pingwiny z Madagaskaru – serial animowany produkcji amerykańskiej 20.00 Przepowiednia końca świata – film s.f. Kanada (2011) 21.55 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas – serial kryminalny produkcji amerykańskiej 0.00 Krwawy ring – dramat sensacyjny USA (2008) 1.30 Zobacz to!

## ŚREDNIOWIECZNE ŚRODKI PŁATNICZE – GRZYWNY SIEKIEROPODOBNE

Średniowieczne środki płatnicze niektórym laikom mogą kojarzyć się wyłącznie z monetami. Niemniej jednak funkcję środka płatniczego w okresie średniowiecza pełniły również grzywny siekieropodobne, które wykonywane były z żelaza. Surowiec ten w tamtych czasach odgrywał bardzo istotną rolę, głównie ze względów technologicznych, gdyż można go było przekuć na różne narzędzia. Owe grzywny jak wynika z analiz numizmatyków, mogły służyć, jako środek płatniczy (placidia), przede wszystkim przy dużych transakcjach handlowych i mogły pełnić funkcję środka płatniczego jeszcze przed pojawieniem się monet srebrnych. Podobną funkcję pełniły też inne surowce, płody rolne czy też przedmioty codziennego użytku.

Dlaczego omawiane środki płatnicze nazwano grzywnami siekieropodobnymi? Albowiem posiadały one cechy przypominające siekiery o charakterystycznych wąskich ostrzach oraz takie same otwory, które w siekiarach przeznaczone były do umieszczenia trzonka. Jednak niektóre cechy odróżniają je od tradycyjnych siekier. Do takich elementów należy kształt. Grzywna siekieropodobna jest bardziej wydłużona i bardziej smukła a co za tym idzie jest dłuższa i cięższa. Porównywalnie siekiera wczesnośredniowieczna miała długość od 12–13 cm do 20–23 cm i ważyła nie więcej niż 0,7 kg, natomiast grzywna siekieropodobna posiadała długość między 27 a nawet 36 cm, waga jej zaś była bardzo różnicowana, mogła się wahać w granicach od 0,3 do 2,2 kg, ta rozbieżność wagowa była zależna od ukształtowania owej grzywny.

Opisane „środki płatnicze” odkryte zostały podczas badań archeologicznych w takich miejscach jak: Kraków, Radymno (koło Jarosławia), Zawada Lanckorońska (koło Nowego Sącza), czy Piotrawin (koło Lublina).

Do wyjątkowego znaleziska z terenu Krakowa należy ogromny skarb grzywnien siekieropodobnych, który został odkryty 8 maja 1979 roku na ul. Kanoniczej 13. Określany czasem „skarbem 1000-lecia” lub „skarbem Wiślan”. Tenże skarb zawierał aż 4212 grzywnien, ważących ok. 3630 kg. Zabytki te znalezione zostały podczas prowadzonych prac ratowniczych, związanych z remontami oraz rewitalizacją zabudowy późnośredniowiecznej, zlokalizowanej na Starym Mieście w części południowo-zachodniej. Odkryte zabytki datuje się na 2 poł. IX wieku. Ciekawą informacją jest fakt, że owe grzywny układano do ziemi w trzech

regularnych rzędach w postaci związanych pęczków, zawierających od 7 do 9 omawianych przedmiotów.

Natomiast kwestią nierozstrzygniętą jest, dlaczego ten okazały skarb nie został wcześniej wyciągnięty z ziemi i dlaczego spoczywał w niej przez tak wiele stuleci? Przypuszczalnie pozostawienie depozytu było spowodowane ufortyfikowaniem tego miejsca w 2 poł. IX wieku i zbudowaniem wału ziemnego, który przykrył miejsce ukrycia grzywnien. Drugą potencjalną przyczyną mogą być wydarzenia związane z najazdami oraz podporządkowaniem Małopolski Wielkim Morawom, które miały miejsce w ówczesnych czasach. Ten fakt historyczny może się wiązać z osobami, które ukryły bądź miały związek z ukryciem skarbu w tymże czasie. Osoby te mogły być pojmane do niewoli lub mogły zginąć w ferworze walki, co skutkowało pozostawieniem w ziemi „skarbu” aż do naszych czasów.

Na terenie Krakowa Nowej Huty również odkryty został tego typu zabytek. Na stanowisku w Mogile wydobyto grzywnę siekieropodobną datowaną na połowę IX, X wiek. Podobne pojedyncze egzemplarze znalezione zostały również w Radymnie oraz Stradowie. Natomiast z Piotrawina i Zawady Lanckorońskiej znanych jest 10–12 tego rodzaju odkrytych artefaktów.

Grzywny siekieropodobne odkryte w Małopolsce, należy umiejscowić chronologicznie pomiędzy początkiem IX wieku a poł. X wieku. Warto wspomnieć, iż owe „środki płatnicze” są dobrym datownikiem, jednakże niezmiennie pierwsze miejsce w ustaleniu chronologii zajmują monety.

Iwona Krzysztoń  
Foto: Anna Piwowarczyk

## LATO NA STRZELNICY

Liga Obrony Kraju Zarząd Miejski w Krakowie – Nowej Hucie oraz Klub Strzelecki ArcelorMittal Poland S.A. O/Kraków organizują w ramach „AKCJI LATO 2013” strzelanie z broni pneumatycznej dla dzieci i młodzieży szkolnej, pozostającej w mieście w czasie wakacji. Zapraszamy w dniach: 19, 21, 23, 26, 28 i 30 sierpnia w godz. 10.00 – 14.00 i 16.00 – 19.00 na strzelnicę szkolną w Zespole Szkół Ogólnokształcących Nr 14 w os. Dywizjonu 303 bl. 66. (p)



# TVP1

**5.55** TVP Info w TVP1: Info Poranek  
**8.00** Wiadomości **8.05** Pogoda poranna  
**8.20** Telezakupy **8.55** Ojciec Mateusz (38): Sprawa świętego Mikołaja **9.55** BBC w Jedynie: Olbrzymi Oceanów (2) **11.00** Siostry (7/13): Cygańska córka **12.00** Wiadomości **12.05** Agrobiznes **12.25** Nie ma rady na odpady?: Drugie życie świetliki **12.50** Zwierzęta świata: Dziką planetą (2): Koala. Rodzinne sekrety **13.25** Młodzi konstruktorzy (13/13) **13.55** Klan (2438) **14.20** Palec lizać (2/9): Wielkie pieniądze **15.00** Wiadomości **15.10** Pogoda **15.20** Bonanza (108): Szlachetny rycerz **16.20** Pszczółka Maja **17.00** Teleexpress **17.15** Pogoda **17.25** Życie nad rozlewiskiem (7/13) **18.25** Ratownicy (8/13) **19.10** Kolarstwo: Nutella Mini Tour de Pologne **19.15** Wieczorka: Dziwny świat kota Filemona: Wielkie pranie **19.30** Wiadomości **20.00** Sport **20.05** Kolarstwo – kronika Tour de Pologne **20.05** GOL T-Mobile Ekstraklasa **20.15** Pogoda **20.25** Wakacyjny Hit Jedynki: U Pana Boga w ogródku – komedia produkcji polskiej (2007); reż.: Jacek Bromski; wyk.: Krzysztof Dziera, Andrzej Zaborski, Mieczysław Fiodorow, Emilian Kamiński **22.35** Serialowe Lato Jedynki: 07 zgłoś się (18/21): Bilet do Frankfurtu **23.55** Serialowe Lato Jedynki: Przebyszek jutro (20/22) (dozwolone od lat 16) **0.45** Wakacyjny seans filmowy: Żandarm i policjantki – komedia produkcji francuskiej (1982); reż.: Michel Girault; wyk.: Louis de Funes, Michel Galabru **2.30** Bonanza (108): Szlachetny rycerz **3.25** Notacje: Maria Wiśniewska. Ja i Powstanie Warszawskie **3.35** Zagadkowa Jedynka **4.35** Zakończenie dnia

# TVP2

**6.00** Dwójka Dzieciom: Przygód kilka wróbla Ćwirka (19/39): Cudak **6.10** Dwójka Dzieciom: Przygód kilka wróbla Ćwirka (20/39): Mały architekt **6.25** Kariera Nikodema Dyminy (6/7) **7.35** M jak miłość (288) **8.35** M jak miłość (289) **9.30** Wiadomości z drugiej ręki (26) **10.05** Barwy szczęścia (937) **10.35** Na dobre i na złe (105): Internetowe uczucie **11.40** Coś dla Ciebie – magazyn **12.10** Familiada (2023) – teleturniej **12.45** Makłowicz w podróży: Rumunia (120): U Szeklerów – magazyn kulinarny **13.20** Wojciech Cejrowski – boso przez świat: Gambia – cykl reportaży **13.50** Czas honoru (46): Znak Rosenfarba – serial produkcji TVP **14.50** Ja to mam szczęście! (24) – serial produkcji TVP **15.20** Rodzinka.pl (25): Kwestia zaufania – serial komediowy produkcji TVP **15.55** M jak miłość (978) – serial produkcji TVP **16.55** Kabaretowy Klub Dwójki (45) – widowisko rozrywkowe **18.00** Panorama **18.30** Sport Telegram **18.40** Pogoda **18.50** Jeden z dziesięciu (17/74) – teleturniej **19.30** Jeden z dziesięciu (18/74) **20.10** Kabaretowe wakacje z duchami: Horror Travel (1) – widowisko **21.15** Dublerzy (3/4) – serial produkcji TVP (dozwolone od lat 16) **22.00** Dublerzy (4/4) – TVP (dozwolone od lat 16) **23.00** Paradoxs (6): Lęk – serial kryminalny produkcji TVP **23.55** Czy świat oszalał?: Roznosiciele radości – film dokumentalny **1.10** Siostra Jackie (15) – serial obyczajowy produkcji amerykańskiej (2010) (dozwolone od lat 16) **1.35** Siostra Jackie (16) (dozwolone od lat 16) **2.15** Dublerzy (3/4) – serial produkcji TVP (dozwolone od lat 16) **3.10** Dublerzy (4/4) (dozwolone od lat 16) **4.00** Oficerowie (13/13): Oddany chleb – serial kryminalny produkcji TVP (dozwolone od lat 16) **4.55** Kabaretowy Klub Dwójki (45) **5.45** Zakończenie programu

## TV POLONIA

**6.10** Dozwolone od lat 40: Marek Grechuta **7.10** Nie ma jak Polska (10): Pod-

karpacie **7.40** Życie na gorąco (1/9): Budapeszt – serial sensacyjny produkcji TVP **9.20** Baśnie i bajki polskie (25): Poznańskie koziołki **9.35** Baśnie i bajki polskie (26): Dar Skarbnika **9.50** Tylko Kaśka: Groźba (1) – serial produkcji TVP **10.25** Codzienna 2 m. 3 (46) **11.00** Życie od kuchni (8) **11.35** Kopciuszek (38) – serial obyczajowy produkcji TVP **12.00** Polonia w Komie (287) **12.05** Barwy szczęścia (877) **12.30** Łamigłówna **12.35** Wiadomości **12.50** Ranczo (62): Przymus rekreacji **13.45** Ranczo (63): Przewroty kopernikańskie **14.35** Błękitne wakacje **15.00** Glob – magazyn Nowości Naukowych **15.30** Naszaarmia.pl – magazyn **16.00** Złotopolscy (745): Poczta Dionizego – telenowela produkcji TVP **16.30** Klimaty i smaki: Śliwkowy smak – program poradnikowy **16.50** Kopciuszek (38) – serial obyczajowy produkcji TVP **17.15** Łamigłówna **17.20** Polonia w Komie (287) **17.30** Teleexpress **17.55** Codzienna 2 m. 3 (46) **18.25** Im dalej w las tym więcej Szum (2) – widowisko **19.15** Barwy szczęścia (877) – serial obyczajowy produkcji TVP **19.45** Dobranocka: Przygód kilka wróbla Ćwirka (28/39): Sam jak palec – serial animowany **20.00** Wiadomości **20.25** Sport **20.35** Pogoda **20.50** Głęboka woda (6/13): Niebieska karta **21.45** Polonia w Komie (288) **22.00** Polonia 24 **22.40** Kroniki XVI Światowych Igrzysk Polonijnych **23.00** Gąszcz – film produkcji polskiej (1997); reż.: Małgorzata Burzyńska; wyk.: Andrzej Seweryn, Dorota Segda, Ewa Mirowska, Sybilla Rostek, Ryszard Chlebucki **23.40** 18. Przystanek Woodstock 2012: Bethel – koncert **0.35** Łamigłówna **0.45** Powtórki programów



TELEWIZJA  
KRAKÓW

**10.00** Serwis Info **10.10** Biznes – otwarcie dnia **10.18** Pogoda Info **10.20** Info Poranek **10.30** Serwis Info **10.41** Pogoda Info **10.45** Gość poranka **10.55** Serwis sportowy **11.00** Serwis Info **11.20** Serwis sportowy **11.25** Pogoda Info **11.30** Serwis Info **11.50** Pogoda Info **11.55** Serwis sportowy **12.00** Serwis Info **12.20** Biznes Info **12.25** Pogoda Info **12.30** Serwis Info **12.50** Pogoda Info **12.55** Serwis sportowy **13.00** Serwis Info **13.25** Pogoda Info **13.30** Serwis Info **13.50** Pogoda Info **13.55** Serwis sportowy **14.00** Serwis Info **14.10** Raport z Polski **14.25** Pogoda Info **14.30** Serwis Info **14.50** Pogoda Info **14.55** Serwis sportowy **15.00** Serwis Info **15.10** Pogoda Info **15.15** Rozmowa dnia **15.30** Serwis Info **15.50** Pogoda Info **15.55** Serwis sportowy **16.00** Raport z Polski **16.25** Pogoda Info **16.30** Dla niesłyszących: Serwis Info **16.50** Biznes Info **17.00** Kronika – zapowiedź **17.03** Pogoda **17.05** Nowohucka Kronika Filmowa **17.15** Etniczne klimaty **17.40** Speed 2 **17.50** Jedź bezpiecznie **18.00** Eurowiadomości **18.15** Kalejdoskop regionalny **18.30** Kronika **18.50** Pogoda **18.52** Tematy dnia **19.03** Pogoda **19.05** W 80 dni dookoła świata **19.15** Na rynku pracy **20.00** Infoexpress **20.10** Minęła dwudziesta **21.00** Serwis Info Wieczór **21.14** Pogoda Info **21.20** Raport z Polski **21.40** Studio Lotto **21.50** Pogoda Info **21.55** Pogoda **22.00** Kronika **22.10** Pogoda **22.12** Nowohucka Kronika Filmowa **22.30** Info Dziennik **23.07** Pogoda Info **23.15** Sportowy Wiekzór **23.31** Korczak z Warszawy **23.56** Rodziców się nie wybiera



POLSAT

**6.00** Nowy dzień z Polsat News **8.45** Malanowski i partnerzy – serial paradokumentalny **9.40** Trudne sprawy – serial paradokumentalny **10.40** Dlaczego ja? – serial fabularno-dokumentalny **11.45** Pamiętniki z wakacji – serial paradokumentalny **12.45** Dom nie do poznania 3 – reality show **14.45** Malanowski i partnerzy – serial paradokumentalny produkcji polskiej **15.50** Wydarzenia **16.10** Prognoza pogody **16.15** Interwencja **16.40** Dlaczego ja? – serial dokumentalny produkcji polskiej **17.40** Trudne

sprawy – serial paradokumentalny **18.50** Wydarzenia **19.30** Świat według Kiepskich – serial komediowy produkcji polskiej **20.10** X-Men 2 – film s.f. produkcji USA-Kanada (2000) **22.50** Z podniesionym czołem 3: W imię sprawiedliwości – film sensacyjny produkcji USA (2007) **0.40** Breaking Bad 2 – serial obycz. **1.40** Zagadkowa noc **2.35** Tajemnice losu

tvn

**6.20** Mango **8.00** Ostry dyżur – serial obycz. **9.00** Kuchenne rewolucje **10.00** Na Wspólnej – serial obycz. **11.20** Ugotowani – reality show **12.20** Szpital – serial paradokumentalny **13.20** Ukryta prawda – serial paradokumentalny **14.20** W-11 – Wydział Śledczy – serial produkcji polskiej **15.05** Sąd rodzinny – serial fabularno-dokumentalny **16.05** Rozmowy w toku **17.00** Szpital – serial paradokumentalny **18.00** Ukryta prawda – serial paradokumentalny **19.00** TVN Fakty, sport **19.50** Uwaga! **20.05** W-11 – Wydział Śledczy **20.50** Surowi rodzice – reality show **21.50** Sekrety chirurgii – reality show **22.50** Przepis na życie – serial obycz. **23.50** Dowody zbrodni 7 – serial krym. **0.50** Tajemnice Smallville 8 – serial s.f. **1.50** Uwaga! **2.10** Arkana magii

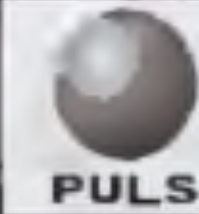
TVN 7

tvn

**6.55** Męski typ **7.25** Sąd rodzinny – serial fabularno-dokumentalny **8.20** Sędzia Anna Maria Wesołowska – serial fabularno-dokumentalny **9.20** Kocham. Enter – serial paradokumentalny **10.20** Ostry dyżur 7 – serial obycz. **11.20** Mango **13.00** Sąd rodzinny – serial fabularno-dokumentalny **14.00** Sędzia Anna Maria Wesołowska – serial fabularno-dokumentalny **15.00** Agenci NCIS 2 – serial sensacyjny **16.00** Kocham. Enter – serial paradokumentalny **17.00** Ostry dyżur 7 – serial obycz. **18.00** Detektyw Monk – serial kryminalny **19.00** Agenci NCIS 2 – serial sensacyjny **20.00** Alarm dla Paryża – film katastroficzny **20.06** **22.05** Detektyw Monk 8 – serial krym. **23.05** Mortal Kombat: Unicestwienie – film s.f. USA (1997) **1.05** Arkana magii

TV 4

**6.25** Like it – program muzyczny **7.25** Winx Club – serial anim. **8.25** Komisarz Rex – serial krym. **9.30** Kiedy się zakocham... – serial obycz. **10.25** You Can Dance – wersja amerykańska **11.25** 4music – program muzyczny **12.30** Mindfreak – iluzjonista Criss Angel – program rozrywkowy **13.00** TV Market **13.20** Dziewczyny z fortuną **15.00** Dekoratornia **16.00** Winx Club – serial anim. **17.05** Wzór – serial krym. **18.00** Ukryta miłość – telenowela **19.00** Komisarz Rex – serial krym. **20.00** Galileo **22.00** CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku 7 – serial krym. **0.50** Wyścigi samochodowe: Rajdowe Mistrzostwa Świata



PULS

**7.00** Bao-bab, czyli zielono mi – serial komediowy polskiej produkcji **8.10** Calkiem nowe przygody Toma i Jerry'ego – serial anim. **9.00** Xena – wojownicza księżniczka – serial przygodowy **10.00** Ostani smok: Nowy początek – film przygodowy USA (2000) **11.55** Zaklinacz psów – reality show **12.50** Na tropie anakondy – film przyrodniczy **13.55** Medicopter – serial przygodowy **14.55** Nowe przygody Robin Hooda – serial przygodowy **15.50** Bao-bab, czyli zielono mi – serial komediowy polskiej produkcji **16.55** Xena – wojownicza księżniczka – serial przygodowy **17.55** Łowcy skarbów – serial przygodowy **19.00** Pingwiny z Madagaskaru – serial animowany **20.00** Wielka Stopa: Krwawa zemsta – horror USA (2012) **22.00** Paintball – thriller Hiszpania (2009) **23.55** Autopsy – horror USA (2008) **1.50** Zobacz to!

## Nasze miasto

# ZŁY MIESIĄC DLA ZŁEJ WŁADZY

Czy Tusk może spokojnie wyjechać na wakacje? Czy rządząca ekipa, po przeliczeniu zysków kończącego się właśnie sezonu, po zamknięciu bilansu wpływów z dyskretnych kont i cichych dochodów, rozjedzie się teraz po świecie na zasłużone urlopy, żeby nabrać siły przed nowym sezonem – być może ostatnim tak pomyślnym?

Na pozór wydaje się możliwe, że przersedzi się parking limuzyn przez Urzędem Rady Ministrów, a najdroższe plaże świata gościnnie przyjmą strudzonych ministrów. Ostatni dzień przed sejmową przerwą zakończył się przecież sukcesem: Kwiatkowski, partyjny funkcjonariusz Platformy i były minister sprawiedliwości, został prezesem Najwyższej Izby Kontroli, której zadaniem jest m.in. kontrolowanie rządu. Tusk może więc spać spokojnie, bo jeżeli dotąd w NIK-u zdarzały się słowa krytyki, to teraz może liczyć wyłącznie na pochwały. Z kolei Rostowski dostał przyzwolenie na dalsze zadłużanie państwa, więc jak się uda, to jeszcze przez dwa lata będzie można transferować budżetowe pieniądze do prywatnych kieszeni. Czy więc można jechać na urlop?

Jest jednak parę kłopotów. Gowin podburza partię i namawia do odsunięcia premiera-nieudacznika. Wprawdzie większość kolegów z PO umie liczyć pieniądze oraz pilnować posad dla swoich krewnych i znajomych, więc nie zrobi głupstwa i posłusznie wybierze Tuska, ale rządowa większość w Sejmie niebezpiecznie maleje i trzeba myśleć o przejęciu tych, którzy odeszli od Palikota. Poza tym Schetyna nadal knuje wewnątrz partii i stara się na stanowiskach lokalnych baronów obsadzić swoich ludzi.

Kłopoty są też w Unii Europejskiej, gdzie nagle przypominano sobie o kontrolach wydawanych przez Polskę pieniędzy. I nie chodzi tu o zmarnowanie miliardów wyrzuconych na kawalki niedokończonych autostrad oraz bezużyteczne, ale kosztowne stadiony czy akwaparki, tylko o pieniądze roztrwonione na niezasłużone nagrody i premie, rozkradzione przy nieuczciwych przetargach, utopione w bezsensownych „projektach”, służących jedynie za kopalnię złota dla wtajemniczonych.

Siedem lat zmarnowanych przez rząd, może jesienią doprowadzić do społecznych protestów na skalę trudną do opanowania. Nawet zagraniczne służby, ściągnięte na pomoc z Niemiec czy Rosji, mogą nie poradzić sobie z irytacją niezadowolonych. Jest już za późno, aby Tusk przestawił politykę na tworzenie nowych miejsc pracy, odbudowę przemysłu i ożywienie gospodarki, bo to wymagałoby wyrzucenia dotychczasowej ekipy i znalezienia ludzi kompetentnych. Zresztą ten rząd nie jest do tego zdolny, bo musiałby odebrać dochody tysiącom pasożytów, na których poparciu – szczególnie w mediach – opiera się obecna władza.

Tusk nie będzie miał spokojnych wakacji. Jego partia już mu nie wierzy, ale jeszcze ma nadzieję na kolejne dwa lata korzystania z przywilejów, podatkowych zwolnień, dodatkowych zarobków. Tusk musi jej to zapewnić albo przygotować się na najgorsze. Na wznowienie działań w śledztwie Amber Gold, na rozliczenie cygar czy sukien dla żony, na zarzuty w sprawie Smoleńska. Tego lata, po raz pierwszy odkąd został premierem, prawdziwy strach zagląda przez okna rządowych apartamentów. Bo sierpień w Polsce jest złym miesiącem dla złej władzy.

RYSZARD TERLECKI

## Sprawy duże i małe

# SOCJALISTYCZNE KRÓLESTWO

Właśnie powróciłem z wycieczki do Norwegii, kraju, który może nas zadziwić pod wieloma względami. Turystycznego opisu po tym skandynawskim państwie dokonała w tym numerze moja żona Berta. Ja chciałbym się skupić na innych obserwacjach, których tam dokonałem. Zaczne jednak od przybliżenia podstawowych danych. Urzędowo Królestwo Norwegii to monarchia konstytucyjna, której terytorium obejmuje zachodnią część Półwyspu Skandynawskiego. Ma łączną powierzchnię 385 252 km<sup>2</sup> i liczy około pięciu milionów mieszkańców. Jest drugim najrzadziej zaludnionym państwem Europy. Graniczy ze Szwecją niemal na całej długości granicy; znacznie krótsze odcinki oddzielają Norwegię od Finlandii i Rosji. Kraj posiada również granicę morską (przez cieśninę Skagerrak) z Danią. Stolicą Norwegii jest Oslo. Długa, licząca ponad 20 tys. kilometrów linia brzegowa znana jest z charakterystycznych zatok, tzw. fiordów. Nazwa kraju pochodzi od staronordyckiego *nord vege* (pol. *droga na północ*). Zatem jest to małe państwo ludnościowo, ale większe powierzchnią od Polski. Mniej więcej w jednym czasie nasze kraje weszły na drogę chrześcijaństwa, bo i tutaj w roku 995 powstał pierwszy kościół w Moser. Z tym, że w Norwegii doszło później do reformacji i dominują tu obecnie luteranie, którzy stanowią ok. 86 proc. wierzących. Katolików jest jedynie ok. 1 proc. Chociaż ostatnio w związku z emigracją do Norwegii Polaków, Włochów i Hiszpanów ta diaspora mogła wzrosnąć. Na pewno dla katolików jest szokiem stwierdzenie, że norwescy chrześcijanie rzadko bywają w kościołach i dla nich najlepszym miejscem kontaktu z Bogiem jest natura.

Norwedzy są wręcz zakochani w przyrodzie, o którą wyjątkowo dbają, a mają o co dbać, bo lasy, góry, płaskowyże, jeziora, fiordy i rzeki stanowią większość powierzchni kraju. Tereny rolnicze stanowią jedynie nieco więcej niż 3 procent terenu. Dostęp do natury jest czymś więcej niż święte prawo własności, bo każdy ma prawo rozbić swój namiot, czy wypocząć na brzegu jeziora, czy rzeki nawet jeśli jest on częścią prywatnej nieruchomości i nikt nie ma prawa w tym przeszkadzać.

Sytuacja gospodarcza w Norwegii jest znakomita. Od czasu, gdy od początku lat siedemdziesiątych rozpoczęto tutaj wydobywanie ropy naftowej i gazu, kraj jest bogaty i ma olbrzymie nadwyżki w budżecie. „Petrodolar” nie są przepuszczane tak jak to dzieje się w niektórych krajach arabskich, ale są mądrze wykorzystywane i w znacznej mierze tezauryzowane na przyszłość. Od lat Norwegia rządzi koalicją centrolewicowa, w której dominującą rolę odgrywa Partia Pracy. Dzięki najwyższemu w świecie PKB na obywatela, rząd ma ułatwione zadanie, tworząc prawdziwą publiczną służbę zdrowia i edukację całkowicie bezpłatną, a przede wszystkim na wysokim poziomie. Wystarczy powiedzieć, że uczniowie mają nie tylko naukę gratis, ale także wszystko co jest z nią związane, czyli podręczniki, wyposażenie ucznia, a nawet wyżywienie w szkole. W zasadzie nie ma tutaj bezrobocia. Każdy kto chce pracować to pracuje, a jedynie „leserzy” korzystają z wysokiego socjału. Kto weźmie jakiegokolwiek kredyt musi mieć pieniądze na jego spłatę, dlatego państwo gwarantuje takim ludziom pracę. Nie będę opisywał innych dobrodziejstw z jakich korzystają Norwegowie. Wystarczy powiedzieć, że państwo to jest nazywane przez niektórych rajem, a innych socjalistycznym królestwem.

ŚLAWOMIR PIETRZYK



## TVP1

5.55 TVP Info w TVP 1: Info Poranek 8.00 Wiadomości 8.05 Pogoda poranna 8.20 Teleszkapy 9.00 Ojciec Mateusz (39): Strach na scenie 9.50 Zwierzęta świata: Dziką planetę (2): Koala. Rodzinne sekrety 10.25 Dziką Polską: Galaktyka owadów 11.00 Siostry (8/13): Miłość Filipy 12.00 Wiadomości 12.05 Agrobiznes 12.25 Nie ma rady na odpady? 12.30 Drugie życie butelki PET 12.50 Zwierzęta świata: Dziką Planetę (2): Uchatka. Życie to plaża 13.25 Europejski... samotny 14.00 Klan (2439) 14.25 Palce lizać (3/9): Kucharz 15.00 Wiadomości 15.10 Pogoda 15.25 Bonanza (109): Nowe życie 16.20 Pszczółka Maja 16.45 Kronika Finału Regat Wielkich Żaglowców Szczecin 2013 (5) 17.00 Telexpress 17.15 Pogoda 17.25 Życie nad rozlewiskiem (8/13) 18.25 Ratownicy (9/13) 19.15 Wieczorynka: Opowiedz nam coś Miłu: Mąż czarownicy (43) 19.30 Wiadomości 20.00 Sport 20.05 Kolarstwo – kronika Tour de Pologne 20.05 GOL T-Mobile Ekstraklasa 20.15 Pogoda 20.35 Żandarm i policjantki – komedia produkcji francuskiej (1982); reż.: Michel Girault; wyk.: Louis de Funes, Michel Galabru, Maurice Rich, Micheline Bourday 22.20 Serialowe Lato Jedynki: 07 zgłoś się (19/21): Złocisty 0.05 Serialowe Lato Jedynki: Przebłysz jutro (21/22) (dozwolone od lat 16) 1.00 Wakacyjny seans filmowy: Mordercza sieć – thriller produkcji kanadyjskiej (2010); reż.: Francois Dompierre; wyk.: Amanda Righetti, Krista Bridges, Andrew Shaver 2.40 Bonanza (109): Nowe życie 3.30 Notacje: Bogdan Dziworski. Okiem Dziwora 3.45 Zagadkowa Jedynka 4.45 Zakończenie dnia

## TVP2

5.55 Dwójka Dzieciom: Przygód kilka wróbla Ćwirka (21/39): Gdzie dwóch się bije 6.05 Dwójka Dzieciom: Przygód kilka wróbla Ćwirka (22/39): Nie chcę do Afryki 6.25 Kariera Nikodema Dyzmy (7/7) 7.40 M jak miłość (290) 8.40 M jak miłość (291) 9.35 Wiadomości z drugiej ręki (27) 10.15 Barwy szczęścia (938) 10.45 Na dobre i na złe (106): Przełomowe wyznanie 11.45 Znów tu brzmi cerkiewny śpiew – reportaż 12.15 Familiada (2024) 12.50 Makłowicz w podróży: Rumunia (121): Wokół Braszowa 13.25 Wojciech Ciejrowski – boso przez świat: Wyspy Zielonego Przylądka 13.55 Czas honoru (47): Oświadczyli 14.55 Ja to mam szczęście! (25) 15.25 Rodzinka.pl (26): Wielka wyprzedaż 15.55 M jak miłość (979) 16.55 Kabaretowy Klub Dwójki (46) 17.45 Kabaretowe wakacje z duchami 2013 (3): Podzamcze (3) 18.00 Panorama 18.30 Sport Telegram 18.40 Pogoda 18.50 Jeden z dziesięciu (19/74) – telenowela 19.25 Jeden z dziesięciu (20/74) 20.10 Kabaretowe wakacje z duchami: Horror Travel (2) – widowisko 21.15 W obronie brata – thriller produkcji amerykańskiej (2009); reż.: Douglas Jackson; wyk.: Haylie Duff, Jessica Steen, Eric Johnson 23.00 Leonard Cohen: I'm Your Man – film dokumentalny produkcji amerykańskiej (2005) 0.55 Życie po faltarciu (9/10) – serial produkcji amerykańskiej (2008) 1.45 Szpital Three Rivers (10/13) – serial produkcji amerykańskiej (2009) 2.35 W obronie brata – thriller produkcji amerykańskiej (2009); reż.: Douglas Jackson; wyk.: Haylie Duff, Jessica Steen, Eric Johnson 4.20 Kabaretowy Klub Dwójki (46) – widowisko rozrywkowe 5.05 Zakończenie programu

## TV POLONIA

6.05 Ale mądralo! (8) – talk-show 6.55 Po obu stronach Bałtyku: Taniec z biznesem 7.15 W stronę piękna... 7.40 Ży-

cie na gorąco (2/9): Saloniki 9.05 Kroniki XVI Światowych Igrzysk Polonijnych 9.20 Miś Fantazy: Niebieski miś; Tajemnica kryształu 9.50 Urwisy z Doliny Młynów: Florek – serial produkcji niemiecko-polskiej (1985) 10.05 Urwisy z Doliny Młynów: Strachy 10.25 Codzienna 2 m. 3 (47) 11.00 Polonia 24 11.35 Kopciuszek (39) 12.00 Polonia w Komie (288) 12.05 Barwy szczęścia (878) 12.30 Łamigłówka 12.35 Wiadomości 12.50 Biohazard – film produkcji polskiej (1977); reż.: Janusz Kubiak; wyk.: Grażyna Marzec, Leszek Herdegen, Jan Paweł Kruk, Bogumił Antczak, Józef Duriasz, Jan Kasprzykowski, Michał Pietrzak, Tadeusz Sabara, Piotr Stefaniak, Bohdan Sobiesiak 14.00 Gorczański Park Narodowy: Świat salamandry 15.00 Co tu jest grane? (9) 15.30 Nie ma jak Polska (10): Podkarpacie – magazyn 16.00 Złotopolscy (746): Nocna zamiana – telenowela produkcji TVP 16.30 Po obu stronach Bałtyku: Taniec z biznesem – cykl reportaży 16.50 Kopciuszek (39) – serial obyczajowy produkcji TVP 17.15 Łamigłówka 17.20 Polonia w Komie (288) 17.30 Telexpress 17.55 Codzienna 2 m. 3 (47) – serial komediowy produkcji TVP 18.25 „Wystarczy być” – piosenki Magdy Gzipińskiej 19.15 Barwy szczęścia (878) 19.45 Dobranocka: Dziwne przygody Koziołka Matołka (6): Upał 20.00 Wiadomości 20.25 Sport 20.35 Pogoda 20.50 Ojciec Mateusz (71): Powrót Piotra – serial kryminalny produkcji TVP 21.45 Polonia w Komie (289) 22.00 Polonia 24 22.40 Kroniki XVI Światowych Igrzysk Polonijnych 23.00 Układ krążenia (3/7): Proszę czekać – serial produkcji TVP 0.35 Łamigłówka 0.45 Powtórki programów



TELEWIZJA  
KRAKÓW

10.00 Serwis Info 10.10 Biznes – otwarcie dnia 10.18 Pogoda Info 10.20 Info Poranek 10.30 Serwis Info 10.41 Pogoda Info 10.45 Gość poranka 10.55 Serwis sportowy 11.00 Serwis Info 11.20 Serwis sportowy 11.25 Pogoda Info 11.30 Serwis Info 11.50 Pogoda Info 11.55 Serwis sportowy 12.00 Serwis Info 12.20 Biznes Info 12.25 Pogoda Info 12.30 Serwis Info 12.50 Pogoda Info 12.55 Serwis sportowy 13.00 Serwis Info 13.25 Pogoda Info 13.30 Serwis Info 13.50 Pogoda Info 13.55 Serwis sportowy 14.00 Serwis Info 14.10 Raport z Polski 14.25 Pogoda Info 14.30 Serwis Info 14.50 Pogoda Info 14.55 Serwis sportowy 15.00 Serwis Info 15.10 Pogoda Info 15.15 Rozmowa dnia 15.30 Serwis Info 15.50 Pogoda Info 15.55 Serwis sportowy 16.00 Raport z Polski 16.25 Pogoda Info 16.30 Dla niesłyszących: Serwis Info 16.50 Biznes Info 17.00 Kronika – zapowiedź 17.03 Pogoda 17.05 Na rynku pracy 17.15 Kontrapunkt 18.00 Uwolnić Dobro 18.15 kraków.pl 18.30 Kronika 18.50 Pogoda 18.52 Tematy dnia 19.03 Pogoda 19.05 W 80 dni dookoła lata 19.15 Nowohucka Kronika Filmowa 20.00 Infoexpress 20.10 Minęła dwudziesta 21.00 Serwis Info Wieczór 21.14 Pogoda Info 21.20 Raport z Polski 21.40 Studio Lotto 21.50 Pogoda Info 21.55 Pogoda 22.00 Kronika 22.10 Pogoda 22.12 Kalendarz regionalny 22.30 Info Dziennik 23.07 Pogoda Info 23.15 Sportowy Wieczór 23.31 Brazylia: Karnawał roztańczonych ulic (1) – film dokumentalny produkcji brazylijskiej (2011)



POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News 8.45 Malanowski i partnerzy – serial paradokumentalny produkcji polskiej 9.40 Trudne sprawy – serial paradokumentalny 10.40 Dlaczego ja? – serial fabularno-dokumentalny 11.45 Pamiętniki z wakacji – serial paradokumentalny 12.45 Dom nie do poznania 2 – reality show 14.45 Malanowski i partnerzy – serial paradokumentalny produkcji polskiej 15.50 Wydarzenia 16.10 Prognoza pogody 16.15 Interwencja 16.40 Dla-

czego ja? – serial fabularno-dokumentalny produkcji polskiej 17.40 Trudne sprawy – serial paradokumentalny 18.50 Wydarzenia 19.30 Świat według Kiepskich – serial komediowy produkcji polskiej 20.10 Maksimum ryzyka – film sensacyjny produkcji USA (1996) 22.10 Prześladowca – thriller produkcji USA (2001) 0.15 Notatki o skandalu – dramat obyczajowy Wielka Brytania (2006) 2.15 Zagadkowa noc 3.15 Tajemnice losu

tvn

6.20 Mango 8.00 Ostry dyżur – serial obyczajowy 9.00 Kuchenne rewolucje 10.00 Na Wspólnej – serial obycz. 11.20 Ugotowani – reality show 12.20 Szpital – serial paradokumentalny 13.20 Ukryta prawda – serial paradokumentalny 14.20 W-11 – Wydział Śledczy – serial produkcji polskiej 15.05 Sąd rodzinny – serial fabularno-dokumentalny 16.05 Rozmowy w toku 17.00 Szpital – serial paradokumentalny 18.00 Ukryta prawda – serial paradokumentalny 19.00 TVN Fakty, sport 19.50 Uwaga! 20.05 W-11 – Wydział Śledczy 20.50 Bezsensowność – thriller USA (2002) 23.15 Top Gear 19 – magazyn motoryzacyjny 0.35 Kuba Wojewódzki – talk-show 1.35 Smakuj świat z Pascalem 2 – reality show 2.10 Uwaga! 2.30 Arkana magii

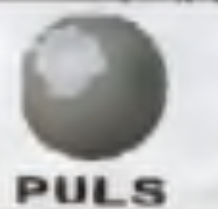
TVN 7

tvn

6.55 Męski typ 2 – serial kom. 7.25 Sąd rodzinny – serial fabularno-dokumentalny 8.20 Sędzia Anna Maria Wesołowska – serial fabularno-dokumentalny 9.20 Kocham. Enter – serial paradokumentalny 10.20 Ostry dyżur 7 – serial obycz. 11.20 Mango 13.00 Sąd rodzinny – serial fabularno-dokumentalny 14.00 Sędzia Anna Maria Wesołowska – serial fabularno-dokumentalny 15.00 Agenci NCIS 2 – serial sensacyjny 16.00 Kocham. Enter – serial paradokumentalny 17.00 Ostry dyżur 7 – serial obycz. 18.00 Detektyw Monk 2 – serial krym. 19.00 Agenci NCIS 2 – serial sens. 20.00 Kryptonim „Nina” – dramat sensacyjny USA (1993) 22.15 The Event: Zdarzenie (1) – serial krym. 23.15 Śmiertelna cisza – horror USA (2007) 1.00 Arkana magii

TV 4

7.25 Winx Club – serial anim. 8.25 Komisarz Rex – serial krym. 9.30 Kiedy się zakocham... – serial obycz. 10.25 You Can Dance – wersja amerykańska 11.25 4music – program muzyczny 12.30 Tester 13.00 TV Market 13.20 Dziewczyny z fortuną 15.00 Dekoratornia 16.00 Winx Club – serial anim. 17.05 Wzór – serial krym. 18.00 Ukryta miłość – telenowela 19.00 Komisarz Rex – serial krym. 20.00 Otchłań – film katastroficzny Kanada-USA (2000) 21.50 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku – serial krym. 22.55 Wzór – serial krym. 23.50 Łowca krokodyli: dzienniki – serial przyrodniczy 1.00 Galileo



PULS

7.00 Bao-bab, czyli zielono mi – serial komediowy 8.10 Całkiem nowe przygody Toma i Jerry'ego – serial anim. 8.35 Timon i Pumba – serial anim. 9.00 Xena: wojownica księżniczka – serial przygodowy 10.00 Drużyna Tygrysów – Góra Tysiąca Smoków – film familijny Niemcy-Australia-Szwajcaria (2010) 11.55 Zaklinacz psów 12.50 Inwazja olbrzymich pytonów – film dok. 13.50 Medicopter – serial przygodowy 14.50 Nowe przygody Robin Hooda – serial przygodowy 15.55 Ale numer! – program rozrywkowy 16.25 Stare dranie z Ameryki – program rozrywkowy 16.55 Xena – wojownica księżniczka – serial przygodowy 17.55 Łowcy skarbów – serial przygodowy 19.00 Pingwiny z Madagaskaru – serial anim. 20.00 Podziemne piekło – film katastroficzny USA (2009) 21.55 Dobra i zła – film sensacyjny Niemcy (2006) 0.00 Golo i wesoło 1.00 Zobacz to!

Zapiski Jakuba Klenia

## KARASIOWE ŁOWY

Do karasi mam sentyment szczególny. Nie dlatego, żebym lubił je pałaszować. Akurat w charakterze przekąski nie przepadam za nimi. Mają mnóstwo ości, a za sznycelkami z karasiowego mięsa też nie przepadam (choć niektórzy takie sznycelki sobie chwala, ponieważ ości w nich zanikają). Do karasi mam sentyment dlatego, że to pierwsze ryby mojego dzieciństwa – łowione w niewielkim stawie wśród łąk. Były to oczywiście rybki niewielkie, ale dla siedmioletniego brzdąca, taki dziesięcio- czy piętnastocentymetrowy karaś to ryba ogromna.

Ale przejdźmy może do głównego wątku dzisiejszej opowieści. W naszych wodach spotkać można zarówno karasia pospolitego jak i srebrzystego. Karaś pospolity ma złotawą barwę, z oliwkowym odcieniem i miedzianym połyskiem ciemniejszych boków. Karasie, które żyją w ciemnych wodach torfowych bywają prawie brunatne, a wędkarze nazywają je „murzynkami”. Niemal przysłowiowa jest wytrzymałość karasia na trudne warunki bytowe. Potrzebuje on ośmiokrotnie mniej tlenu w wodzie niż łosoś i czterokrotnie mniej niż szczupak. Ginie dopiero wtedy, gdy temperatura wody przekroczy 38,5 stopnia w skali Celsjusza, a potrafi wytrzymać krótkotrwale ochłodzenie nawet do – 4,8 stopnia C. Opisane są przypadki, gdy ożywały karasie wykopane z dna wyschniętego jeziora (karaś potrafi zaryć się w mul na ponad pół metra), a także wyrabane z brył lodowych.

Z kolei ciekawostką dotyczącą karasia srebrzystego (japończyka) jest to, że jego populacja, bytująca w naszych wodach, składa się prawie wyłącznie z samicy. Dlaczego? Wyjaśnienie znajdziemy w książce pod red. M. Brylińskiej „Ryby słodkowodne Polski”. Czytamy w niej: „W czasie rozrodu, jaja złożone przez samice zostają pobudzone do rozwoju przez plemniki innych gatunków ryb. Nie następuje przy tym połączenie jąder komórek rozrodczych. Potomstwo uzyskane z takich jaj składa się prawie wyłącznie z osobników płci żeńskiej, pozbawionych cech genetycznych gatunku, który był dawcą plemników. Tego rodzaju proces nazywany jest gynogenezą”.

Wspomniałem o niewielkim stawie wśród łąk, w którym łowiłem pierwsze w swoim życiu karasie. Otóż jedną z największych zalet tej ryby jest to, że spotkać ją możemy nawet w takich zbiornikach, w których nie podejrzewalibyśmy obecności jakiegokolwiek ryby. Karasie z powodzeniem łowić możemy zarówno w zbiornikach powstałych po wyrobiskach torfowych (w tzw. torfiakach), jak i w stawach, źródłach, oczkach wodnych, gliniakach, starorzeczach, kanałach, w dużych jeziorach, w zbiornikach zaporowych i rzekach.

Ale karaś karasiowi nierówny. I o ile dzieciom łatwo jest złowić piętnastocentymetrową sztukę, to upolowanie trzydziestopocentymetrowego karasia nie jest już takie proste. Bo karaś, szczególnie ten większy, uchodzi za rybę przezorną i płochliwą.

Za najlepsze miesiące karasiowych łowów uchodzą czerwiec i lipiec. Niestety, oba te miesiące mamy już za sobą. Ale i sierpień jest miesiącem niewiele gorszym. A że właśnie sierpień się rozpoczął, i niektórzy dopiero teraz rozpoczną urlopy, za tydzień opowiem trochę więcej o sprawdzonych sposobach i sztuczkach w poławianiu tej ryby.

JAKUB KLEŃ

Za kierownicą

## SZKODLIWY NADMIAR SŁOŃCA

Większość ludzi zdaje sobie sprawę, że Słońce wydzielające promieniowanie UV niesie zagrożenie przede wszystkim dla odkrytej skóry. Dlatego ogromną popularność, zwłaszcza latem, zyskują sobie wszelkie preparaty chroniące przed nadmiernym promieniowaniem słonecznym, zarówno ciepłym, jak ultrafioletowym. Nadmiar słońca prowadzić może do zmian nowotworowych skóry, o czym pamiętać powinni również kierowcy w upalne dni podróżujący z otwartą szybą w przednich drzwiach i lokiem lewej ręki wystawionym na zewnątrz. Taki sposób jazdy stanowi również zagrożenie powstawania zmian reumatycznych w stawie łokciowym.

O ile jednak o raku skóry spowodowanym nadmiernym promieniowaniem UV wiedzą prawie wszyscy, to znacznie mniejsza liczba ludzi zdaje sobie sprawę, że owo promieniowanie stanowi również zagrożenie dla wzroku człowieka. Dla kierowców samochodów pewnym pocieszeniem jest fakt, że nawet zwykła przeźroczysta szyba pochłania, w zależności od grubości, od 7 do 34% promieniowania UV. Tak więc jadąc samochodem nawet w słoneczny dzień do pewnego stopnia jesteśmy chronieni przez powierzchnie oszklone auta. Dodatkową ochroną wzroku mogą być okulary przeciwsłoneczne.

Trzeba jednak pamiętać, że ochronę przed promieniami UV daje jedynie szkło, a nie przyciemnione płatki plastiku owo szkło imitujące. Plastik, choćby najbardziej zaciemniony, praktycznie wcale nie pochłania niebezpiecznego promieniowania UV, choć chroni przed oślnieniem. Dlatego każdy kierowca, który zamierza kupić okulary przeciwsłoneczne winien kierować się do renomowanych firm optycznych, a nie rozglądać się po ulicznych stoiskach z modnymi wprawdzie okularami, lecz tanimi głównie dlatego, że zamiast szkła zastosowano w nich plastik. Polecane przez doświadczonych optyków okulary przeciwsłoneczne są w stanie nawet w całości pochłoniąć szkodliwe promieniowanie UV. Wszystko jest tylko kwestią ceny, bo współczesne technologie optyczne mają prawie nieograniczone możliwości. Kierowcom można jedynie polecić, by pytali o okulary fotochromowe, czyli zmieniające zaciemnienie szkła w zależności od intensywności światła. Ma to szczególne znaczenie podczas podróżowania po zadrzewionych drogach w słoneczne dni, kiedy nagle wjeżdżamy w cień rzucany przez gałęzie. Wówczas szkła ulegają rozjaśnieniu i kierowca lepiej widzi w cieniu. Choć pamiętać należy, iż owo rozjaśnienie szkła następuje z pewnym opóźnieniem, co przy nadmiernej prędkości na wąskiej, okolonej drzewami drodze prowadzić może do powstawania sytuacji niebezpiecznych. Dlatego podróżując w słoneczne dni trasami, gdzie często zmienia się natężenie oświetlenia każdy kierowca używający okularów przeciwsłonecznych musi zachować szczególną ostrożność.

Ile par okularów przeciwsłonecznych powinien mieć kierowca? Co najmniej dwie. Jedną z a w s z e musi być w samochodzie pod ręką (wiele modeli współczesnych aut ma specjalne schowki na okulary przeciwsłoneczne), której nigdy nie będziemy wynosić z pojazdu i drugą zakładaną po opuszczeniu auta. Nigdy nie jesteśmy pewni, kiedy okulary przeciwsłoneczne będą nam potrzebne, zatem przyjąć należy zasadę, że mamy niezbitą pewność, iż na pewno znajdują się one w samochodzie.

Lekceważenie ochrony oczu przed promieniowaniem słonecznym prowadzić może do powstawania w starszym wieku tzw. zaćmy, czyli znacznego pogorszenia zdolności widzenia, szczególnie po nastaniu zmroku. To efekt m.in. nieużywania okularów przeciwsłonecznych nie tylko latem, ale i w słoneczne dni wiosny, kiedy Słońce jest stosunkowo nisko nad horyzontem i tym bardziej razi wzrok. Oczywiście można ową zaćmę usunąć, wstawiając operacyjnie w miejsce soczewki naturalnej – sztuczną, czego niedawno doświadczyłem z dobrym skutkiem. Tylko że zdrowiem, jak i z innymi dziedzinami życia – lepiej zapobiegać niż naprawiać.

WOJCIECH MACHNICKI



ŚRODA

7.08

TVP1

5.55 TVP Info w TVP 1: Info Poranek 8.00 Wiadomości 8.05 Pogoda poranna 8.20 Telegazety 9.00 Ojciec Mateusz: Wybory 9.50 Zwierzęta świata: Dziką Planeta (2): Uchatka. Życie to płaża 10.25 Dziką Polską: Nie przespać susła 11.00 Siostry (9/13): Paweł i Gawel 12.00 Wiadomości 12.05 Agrobiznes 12.25 Natura w Jedyńce: Między światami 13.25 Europejczyk... pracujący 14.00 Klan (2440) 14.25 Palce lizać (4/9): Ojciec 15.00 Wiadomości 15.10 Pogoda 15.25 Bonanza (110): Śmiertelna walka 16.20 Pszczółka Maja 17.00 Teleexpress 17.15 Pogoda 17.25 Życie nad rozlewiskiem (9/13) 18.25 Ratownicy (10/13) 19.15 Wieczorynka: Kulon co z ciebie wyrośnie (1): Nowi lokatorzy 19.30 Wiadomości 20.00 Sport 20.10 Pogoda 20.15 Pięty Stadion (28): Nasza klasa 20.25 W krainie dreszczowców: Mordercza sieć – thriller produkcji kanadyjskiej (2010); reż.: Francois Dompierre; wyk.: Amanda Righetti, Krista Bridges, Andrew Shaver 22.05 Serialowe Lato Jedyńki: 07 zgłoś się (20/21): Zamknąć za sobą drzwi 23.40 Serialowe Lato Jedyńki: Przebłyśnij jutro (22/22) (dozwolone od lat 16) 0.30 Wakacyjny seans filmowy: Mistrzowie horroru: Oparzenia (dozwolone od lat 18) 1.40 Wakacyjny seans filmowy: Mistrzowie horroru: Chora dziewczyna (dozwolone od lat 18) 2.45 Bonanza (110): Śmiertelna walka 3.40 Notacje: Sokrat Janowicz. Język ludzi pocziwych 3.50 Zagadkowa Jedyńka 4.50 Zakończenie dnia

TVP2

5.50 Dwójka Dzieciom: Przygód kilka wróbla Cwirka (23/39): Darmozjad – serial animowany 6.00 Dwójka Dzieciom: Przygód kilka wróbla Cwirka (24/39): Ptasie mleko 6.20 Alternatywy 4 (1/9): Przydział – serial komediowy produkcji TVP 7.30 M jak miłość (292) – serial produkcji TVP 8.30 M jak miłość (293) 9.25 Wiadomości z drugiej ręki (28) – serial produkcji TVP 10.00 Barwy szczęścia (939) – serial obyczajowy produkcji TVP 10.35 Na dobre i na złe (107): Nieoczekiwane wiadomości 11.40 Pozyteczni.pl (54) 12.15 Familiada (2025) – teleturniej 12.45 Makłowicz w podróży: Rumunia (122): Bajkowa Transylwania – magazyn kulinarny 13.20 Wojciech Ciejrowski – bosko przez świat: Karnawał na Wyspach – cykl reportaży 13.55 Czas honoru (48): Niemieckie porachunki – serial produkcji TVP 14.50 Ja to mam szczęście! (26) – serial produkcji TVP 15.25 Rodzinka.pl (27): Powrót do szkoły – serial komediowy produkcji TVP 15.55 M jak miłość (980) – serial produkcji TVP 16.55 Kabaretowy Klub Dwójki z Neo-Nówką (48) 18.00 Panorama 18.30 Sport Telegram 18.40 Pogoda 18.50 Jeden z dziesięciu (21/74) (wielki finał) – teleturniej 19.30 Jeden z dziesięciu (1/75) – teleturniej 20.10 XVI Festiwal Kabaretu Koszalin 2010: Kabaretowa Stacja Ko(s)miczna (1) 21.10 Kino relaks: Piłkarski poker – komedia sensacyjna produkcji polskiej (1988); reż.: Janusz Zaorski; wyk.: Małgorzata Pieczyńska, Janusz Gajos, Marian Opania, Mariusz Dmochowski, Jan Englert, Edward Lubaszenko, Mariusz Benoit, Adrianna Biedrzyńska, Bronisław Pawlik, Borys Marynowski (dozwolone od lat 16) 23.10 Aida (10/13) – serial komediowy produkcji TVP 0.00 Na linii strzału (26) – serial sensacyjny produkcji amerykańskiej (2009) (dozwolone od lat 16) 0.55 Piłkarski poker – komedia sensacyjna produkcji polskiej (1988); reż.: Janusz Zaorski; wyk.: Małgorzata Pieczyńska, Janusz Gajos, Marian Opania, Mariusz Dmochowski, Jan Englert, Edward Lubaszenko, Mariusz Benoit, Adrianna Biedrzyńska, Bronisław Pawlik, Borys Marynowski (dozwolone od lat 16) 2.45 Aida (10/13) 3.45 Kabaretowy Klub Dwójki z Neo-Nówką (48) 4.35 Zakończenie dnia

lik, Borys Marynowski (dozwolone od lat 16) 2.45 Aida (10/13) 3.45 Kabaretowy Klub Dwójki z Neo-Nówką (48) 4.35 Zakończenie dnia

## TV POLONIA

6.05 Bocznica – film dok. 7.15 Wilnoteka 7.40 Życie na gorąco (3/9): Marsylia 9.05 Kroniki XVI Światowych Igrzysk Polonijnych 9.20 Miś Fantazy: Księżycowa kraina; Czarne ptaszysko 9.50 Wakacje z duchami (1/7): Na zamku straszy 10.25 Codzienna 2 m. 3 (48) 11.00 Polonia 24 11.35 Kopciuszek (40) 12.00 Polonia w Komie (289) 12.05 Barwy szczęścia (879) 12.30 Łamigłówka 12.35 Wiadomości 12.50 Głębocka woda (6/13): Niebieska karta 13.50 Bocznica – film dokumentalny 14.55 Ale mądralo! (8) – talk-show 15.40 Notacje: Eugeniusz Haneman. Fotograf w Powstaniu Warszawskim – cykl dokumentalny 16.00 Złotopolscy (747): Złotopolskie grzechy odpuszczenie 16.30 Las bliżej nas – magazyn 16.50 Kopciuszek (40) – serial obyczajowy produkcji TVP 17.15 Łamigłówka 17.20 Polonia w Komie (289) 17.30 Teleexpress 17.55 Codzienna 2 m. 3 (48) – serial komediowy produkcji TVP 18.25 Cudowne miejsca: Wielkie Sanktuaria Polski: Gostyń – cykl dokumentalny 18.55 Wilnoteka 19.15 Barwy szczęścia (879) – serial obyczajowy produkcji TVP 19.45 Dobranocka: Przygody Kota Filemona: Nocny spacer – serial animowany 20.00 Wiadomości 20.30 Sport 20.35 Pogoda 20.50 Warto kochać (73) – serial produkcji TVP 21.45 Polonia w Komie (290) 22.00 Polonia 24 22.40 Kroniki XVI Światowych Igrzysk Polonijnych 23.00 Układ krążenia (4/7): Szycha w odwstwie 0.35 Łamigłówka 0.45 Powtórki programów



TELEWIZJA KRAKÓW

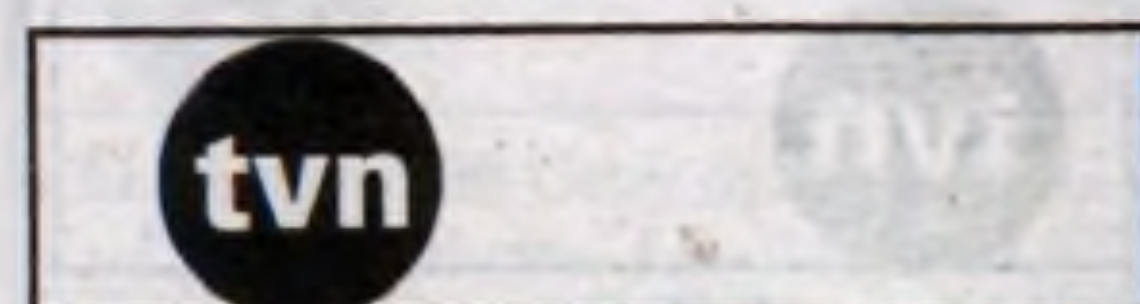
10.00 Serwis Info 10.10 Biznes – otwarcie dnia 10.18 Pogoda Info 10.20 Info Poranek 10.30 Serwis Info 10.41 Pogoda Info 10.45 Gość poranka 10.55 Serwis sportowy 11.00 Serwis Info 11.20 Serwis sportowy 11.25 Pogoda Info 11.30 Serwis Info 11.50 Pogoda Info 11.55 Serwis sportowy 12.00 Serwis Info 12.20 Biznes Info 12.25 Pogoda Info 12.30 Serwis Info 12.50 Pogoda Info 12.55 Serwis sportowy 13.00 Serwis Info 13.25 Pogoda Info 13.30 Serwis Info 13.50 Pogoda Info 13.55 Serwis sportowy 14.00 Serwis Info 14.10 Raport z Polski 14.25 Pogoda Info 14.30 Serwis Info 14.50 Pogoda Info 14.55 Serwis sportowy 15.00 Serwis Info 15.10 Pogoda Info 15.15 Rozmowa dnia 15.30 Serwis Info 15.50 Pogoda Info 15.55 Serwis sportowy 16.00 Raport z Polski 16.25 Pogoda Info 16.30 Dla niesłyszących: Serwis Info 16.50 Biznes Info 17.00 Kronika – zapowiedź 17.03 Pogoda 17.05 W ciepłym mieście 17.15 Parafia z sercem 17.35 Kalendarz regionalny 17.45 Misja absolutnie możliwa 18.00 Magazyn Medyczny 18.15 Aktywni 50+ 18.30 Kronika 18.50 Pogoda 18.52 Tematy dnia 19.03 Pogoda 19.05 W 80 dni dookoła świata 19.16 W ciepłym mieście 20.00 Infoexpress 20.10 Minęła dwudziesta 21.00 Serwis Info Wieczór 21.14 Pogoda Info 21.20 Raport z Polski 21.40 Studio Lotto 21.50 Pogoda Info 21.55 Pogoda 22.00 Kronika 22.10 Pogoda 22.12 W ciepłym mieście 22.30 Info Dziennik 23.07 Pogoda Info 23.15 Sportowy Wieczór 23.31 Brazylia: Karnawał roztańczonych ulic (2) – film dok. produkcji brazylijskiej (2011)



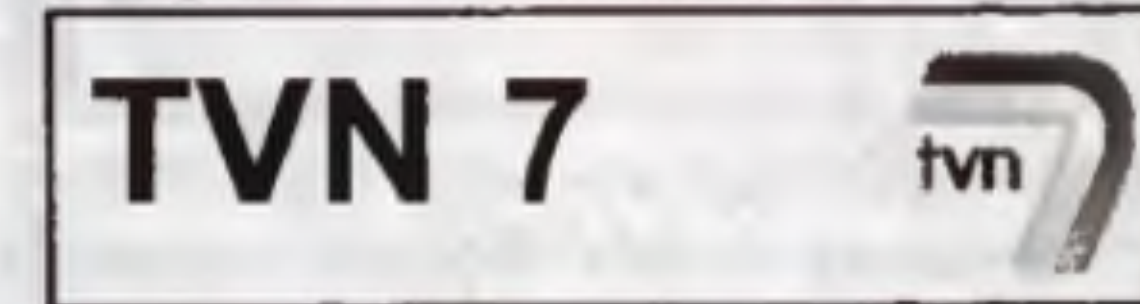
POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News 8.45 Malanowski i partnerzy – serial produkcji polskiej 9.40 Trudne sprawy – serial paradokumentalny 10.40 Dlaczego ja? 11.45 Pamiętniki z wakacji – serial paradokumentalny 12.45 Dom nie do poznania – reality show 14.45 Malanowski i partnerzy – serial produkcji polskiej 15.50 Wydarzenia 16.10 Progno-

za pogody 16.15 Interwencja – program publicystyczny 16.40 Dlaczego ja? – program publicystyczny 17.40 Trudne sprawy – serial paradokumentalny 18.50 Wydarzenia 19.30 Świat według Kiepskich – serial komediowy 20.35 Straż wiejska – komedia produkcji USA (2001) 22.40 Wielka biała pięść – komedia produkcji USA (1996) 0.35 W wirze – film sensacyjny produkcji USA (2005) 1.35 Zagadkowa noc 3.35 Tajemnice losu



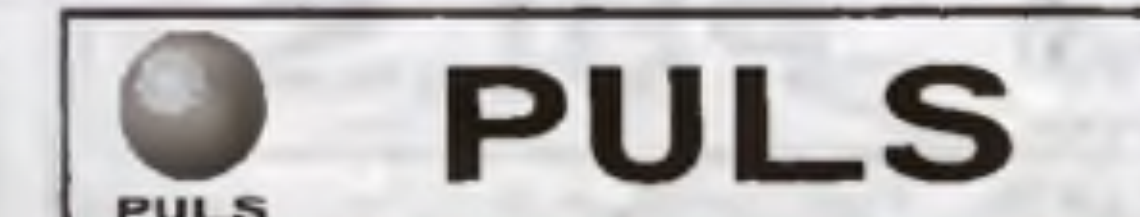
6.20 Mango 8.00 Ostry dyżur – serial obyczajowy 9.00 Kuchenne rewolucje 10.00 Na Wspólnej – serial obyczajowy 11.20 Ugotowani – reality show 12.20 Szpital – serial paradokumentalny produkcji polskiej 13.20 Ukryta prawda – serial paradokumentalny 14.20 W-11 – Wydział Śledczy – serial fabularno-dokumentalny 15.05 Sąd rodzinny – serial fabularno-dokumentalny 16.05 Rozmowy w toku – talk-show 17.00 Szpital – serial paradokumentalny produkcji polskiej 18.00 Ukryta prawda – serial paradokumentalny 19.00 TVN Fakty, sport 19.50 Uwaga! 20.05 W-11 – Wydział Śledczy – serial fabularno-dokumentalny 20.50 Zabójcza broń 3 – film sensacyjny USA (1992) 23.25 Diagnosta zbrodni – dramat sensacyjny USA (1992) 1.55 Uwaga! 2.15 Arkana magii



6.55 Męski typ – serial kom. 7.25 Sąd rodzinny – serial fabularno-dokumentalny 8.20 Sędzia Anna Maria Wesołowska – serial fabularno-dokumentalny 9.20 Kocham. Enter – serial paradokumentalny 10.20 Ostry dyżur 7 – serial obycz. 11.20 Mango 13.00 Sąd rodzinny 14.00 Sędzia Anna Maria Wesołowska 15.00 Agenci NCIS 2 – serial sens. 16.00 Kocham. Enter – serial paradokumentalny 17.00 Ostry dyżur – serial obycz. 18.00 Detektyw Monk 2 – serial krym. 19.00 Agenci NCIS 2 – serial sens. 20.00 Doskonały świat – dramat sensacyjny USA (1993) 22.55 Dowody zbrodni 6 (23-ost.) – serial krym. 23.55 Pierwszy po Bogu – dramat wojenny Rosja (2005) 2.05 Arkana magii



7.25 Winx Club – serial anim. 8.25 Komisarz Rex – serial krym. 9.30 Kiedy się zakocham... – serial obycz. 10.25 You Can Dance – wersja amerykańska 11.25 4music – magazyn muzyczny 12.30 Życiowe role gwiazd – serial dok. 13.00 TV Market 13.20 Dziewczyny z fortuną 15.00 Dekoratornia 16.00 Winx Club – serial anim. 17.05 Wzór – serial krym. 18.00 Ukryta miłość – telenowela 19.00 Komisarz Rex – serial krym. 20.00 Pamiętny dzień – film obyczajowy USA (1995) 21.45 Śmierć na talerzu – serial dok. 22.40 Wzór – serial krym. 23.45 Godzilla kontra Destraktor – film s.f. Japonia (1995) 1.55 4music – magazyn muzyczny



7.00 Sława i chwała (1) – serial hist. 8.05 Całkiem nowe przygody Toma i Jerry'ego – serial anim. 8.40 Tima i Pumba – serial anim. 9.10 Xena – wojownicza księżniczka – serial przygodowy 10.05 Gepetto, ojciec Pinokia – film familijny USA (2000) 12.00 Zaklinacz psów – serial dok. 13.00 Szaleńczy żer: lwy – film dok. 13.55 Medicopter – serial przygodowy 14.55 Nowe przygody Robin Hooda – serial przygodowy 15.55 Ale numer! – pr. rozryw. 16.25 Stare dranie z Ameryki – pr. rozryw. 16.55 Xena – wojownicza księżniczka 17.55 Łowcy skarbów 2 – serial przygodowy 19.00 Pingwiny z Madagaskaru 20.00 Ostatni z rodu Volkodav – film fantasy Rosja (2007) 23.00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas – serial krym. 0.50 Erotyczne rozmowy – program erotyczny 2.00 Zabacz to!

XVII edycja konkursu

## MISS NOWEJ HUTY

„Miss Nowej Huty” to konkurs organizowany przez redakcję „Głosu – Tygodnika Nowohuckiego” już po raz siedemnasty. Partnerem konkursu jest agencja RORES MODELS (www.rores.pl), znana i ceniona w świecie, także z wypromowania uroczych nowohucianek na światowych wybiegach. Tak np. Anna Piechota, studentka AWF i Miss Nowej Huty z roku 2012, miała okazję już być w Szanghaju, Hongkongu i Seulu. W dotychczasowych edycjach konkursu w sumie wzięło udział około 2 tys. dziewczyn. Kandydatki do konkursu: uczennice, studentki, pracujące w Nowej Hucie lub posiadające jakiegokolwiek inny związek z naszą dzielnicą, także czytelniczki „GTN”, mogą mieć od 15 do 26 lat. Należy wysłać zgłoszenie z podstawowymi danymi oraz minimum 4 fotki na adres e-mailowy: rores@bci.pl. Konkurs jest trzyetapowy: etap pierwszy – po zaakceptowaniu kandydatki – to wywiad i prezentacja na łamach naszego tygodnika; etap drugi – konkurs internetowy (listopad) na specjalnej stronie; etap trzeci – gala konkursowa, zawsze w ramach Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy (w styczniu 2014 r.). Finalistki poza cennymi nagrodami mają możliwość dalszego udziału w wielu konkursach, także światowych. W tym roku będzie to m.in. Miss Tourism of World. Uczestniczki konkursu są ponadto zapraszane do udziału w pokazach mody, castingach reklamowych. Te, które marzą o karierze w świecie, mają znakomitą okazję spełnienia swoich marzeń przez nasz konkurs. Zapraszamy do współpracy.

Kolejną kandydatką do tytułu Miss Nowej Huty jest Klaudia Adamaszek, uzdolniona teatralnie i tanecznie. W tym roku ze szkolną grupą teatralną zajęła trzecie miejsce w małopolskim konkursie przedstawień teatralnych, wystawiając nowoczesnego „Kopciuszka”. Jej głównym zainteresowaniem jest fantastyka, czyta bardzo dużo książek. Jest fanką „Władcy Pierścieni” i „Harry’ego Pottera” (książki i filmy zna niemal na pamięć). Lubi też rysować, głównie mänge, którą zainteresowała się w 6 klasie podstawówki. Wolny czas spędza, oglądając filmy, gra na konsoli oraz czyta książki. Ale przede wszystkim spędza czas ze znajomymi. Muzyka, której słucha, jest zależna od nastroju Klaudii – od popu po metal, jednak nie znosi disco polo i dubstepu. Na razie nie interesuje się polityką, być może to przyjdzie z czasem. Jest osobą bardzo tolerancyjną, jednak nie znosi chamstwa, prostactwa i szowinizmu. W Nowej Hucie powinno powstać więcej miejsc, gdzie można by było spędzić czas ze znajomymi – twierdzi. To



dotyczy zarówno młodych, jak i starszych. Jest fanką typowo męskich gier komputerowych (strzelanki, wyścigi, bijatyki) oraz komiksów (uwielbia komiksy Marvela). Interesuje się modą i fotografią. Lubi pozować, ma już kilka sesji zdjęciowych za sobą. Teraz czeka na debiut na wybiegu. Motto życiowe kandydatki: „Kobieta musi mieć dwie rzeczy – klasę i bajeczny urok” (Coco Chanel). Jej ulubione: potrawa – spaghetti, pisarz (poeta) – J.K. Rowling, piosenkarka – Maria Peszek, książka – seria „Harry Potter”, film – również seria „Harry Potter”, miasta – Kraków i Singapur, autorytet moralny – Coco Chanel. (mp)

## Prawnik radzi

## PRZYWRÓCENIE DO STANU POPRZEDNIEGO

*Kupilem mieszkanie z balkonem, na którym poprzedni właściciel położył płytki. Obecnie prowadzone są prace dociepleniowe w bloku i kładziona jest izolacja podłogi balkonu. Czy firma lub wspólnota mieszkaniowa ma obowiązek położenia takich (lub o podobnym standardzie) płytek z powrotem po wykonaniu prac?*

\*\*\*

Ta kwestia jest skomplikowana i istnieje wiele argumentów za obowiązkiem i przeciwnie obowiązku przywrócenia stanu poprzedniego remontowanego balkonu. W pierwszym rzędzie musi Pan ustalić, na jakiej podstawie prowadzony był remont – uchwałą spółdzielni i wydane na jej podstawie dokumenty, np. regulaminy remontu, może wyłączać obowiązek pokrycia kosztów ponownego położenia płytek na balkonie. Ponieważ uchwały spółdzielni są zaskarżalne, jeśli nie zostały zaskarżone, nie będzie Pan mógł domagać się zwrotu kosztów przywrócenia do stanu poprzedniego. Jeśli jednak kwestia ponoszenia kosztów przez spółdzielnię nie została uregulowana, może Pan wspomóc się uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 2008 r. (sygn. akt III CZP 10/08), zgodnie z którą „właściciel lokalu mieszkalnego ponosi wydatki związane z utrzymaniem w należytym stanie balkonu stanowiącego pomieszczenie pomocnicze służące wyłącznie zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych osób zamieszkujących w tym lokalu. Wydatki na remonty i bieżącą konserwację części budynku, które są elementem konstrukcji balkonu trwale połączonym z budynkiem, obciążają wspólnotę mieszkaniową”. Jeżeli więc uznajemy, że właściciel lokalu, do którego przynależy wnętrze balkonu, jest odpowiedzialny za utrzymanie tego wnętrza (co zresztą często wynika z regulaminów spółdzielni i wspólnot), to w razie jego uszkodzenia spółdzielnia lub wspólnota powinna pokryć koszty odszkodowania lub przywrócenia do stanu poprzedniego. (sp)



# TVP1

## TV POLONIA

5.55 TVP Info w TVP 1: Info Poranek 8.00 Wiadomości 8.05 Pogoda poranna 8.20 Telezakupy 9.00 Ojciec Mateusz (41): Zbrodnia w bibliotece 9.50 Natura w Jędrzynie: Między światami 11.00 Siostry (10/13): Szaleństwo dziadka 12.00 Wiadomości 12.05 Agrobiznes 12.30 Natura w Jędrzynie: Mrówki ogniste 13.25 Europejski... rodzinny – cykl dokumentalny produkcji duńsko-polskiej (2007) 14.00 Klan (2441) – telenowela produkcji TVP 14.25 Palce liczą (5/9): Pojedynki – serial produkcji TVP 15.00 Wiadomości 15.10 Pogoda 15.25 Bonanza (111) – serial produkcji amerykańskiej (1961) 16.20 Pszczółka Maja – serial animowany produkcji niemieckiej 17.00 Teleexpress 17.15 Pogoda 17.25 Życie nad rozlewiskiem (10/13) – serial produkcji TVP 18.25 Ratownicy (11/13) – serial produkcji TVP 19.15 Wieczorynka: Swinka Peppa 2: Wycieczka rowerem (31) – serial animowany produkcji angielskiej (2005) 19.30 Wiadomości 20.00 Sport 20.05 Droga do Rio – kronika 20.10 Pogoda 20.25 Ojciec Mateusz – serial kryminalny produkcji TVP 21.20 Sprawa dla reportera 22.20 Serialowe Lato Jędrzyna: 07 zgłoś się (21/21): Przerwany urlop – serial produkcji TVP 0.15 Serialowe Lato Jędrzyna: Detoks 2 (1/13) – serial obyczajowy produkcji amerykańskiej (2009) (dowolone od lat 16) 1.10 Wakacyjny seans filmowy: Drużyna marzeń – komedia produkcji amerykańskiej (1989); reż.: Howard Zieff; wyk.: Michael Keaton, Christopher Lloyd, Peter Boyle, Stephen Furst 3.05 Bonanza (111) – serial produkcji amerykańskiej (1961) 4.00 Notacje: Włodzimierz Gedymin. Pilot bohater – cykl dokumentalny 4.10 Zagadkowa Jędrzyna 5.10 Zakończenie dnia

# TVP2

6.05 Dwójka Dzieciom: Przygód kilka wróbla Ćwirka (25/39): Sekret czajki – serial animowany 6.15 Dwójka Dzieciom: Przygód kilka wróbla Ćwirka (26/39): Sianokosy 6.30 Alternatywy 4 (2/9): Przeprowadzka – serial komediowy produkcji TVP 7.40 M jak miłość (294) – serial produkcji TVP 8.35 M jak miłość (295) 9.35 Wiadomości z drugiej ręki (29) – serial produkcji TVP 10.10 Barwy szczęścia (940) – serial obyczajowy produkcji TVP 10.40 Na dobre i na złe (108): Cena zdrowia 11.45 Sukienka dla Panny Maryi – reportaż 12.15 Familiada (2026) – teleturniej 12.45 Makłowicz w podróży: Chorwacja (44): Osijek – magazyn kulinarny 13.20 Wojciech Ciejrowski – bosko przez świat: Islam afrykański – cykl reportaży 13.55 Czas honoru (49): Wyprawa do Rzeszy – serial produkcji TVP 14.50 Ja to mam szczęście! (27) – serial produkcji TVP 15.25 Rodzinka.pl (28): Uroczystości – serial komediowy produkcji TVP 15.55 M jak miłość (981) – serial produkcji TVP 16.55 Kabaretowy Klub Dwójki: Kabaret Limo (57) – widowisko rozrywkowe 18.00 Panorama 18.30 Sport Telegram 18.40 Pogoda 18.50 Jeden z dziesięciu (2/75) – teleturniej 19.30 Jeden z dziesięciu (3/75) 20.10 XVI Festiwal Kabaretu Koszalin 2010: Kabaretowa Stacja Ko(s)miczna (2) 21.25 Zabójcze umysły (40) – serial produkcji amerykańskiej (2006) 22.20 Zabójcze umysły (41) 23.15 Kocham kino: Miłosna dieta – film obyczajowy produkcji hiszpańskiej (2009); reż.: Joaquín Oristrell; wyk.: Olivia Molina, Alfonso Bassave, Paco Leon, Roberto Álvarez (dowolone od lat 16) 1.05 Świat bez tajemnic: Będziesz legendą człowieku – film dokumentalny (dowolone od lat 16) 2.40 – Opowieści włoskich żon (3/4) 4.25 Art Noc: Brygada Kryzys (koncert z 2005 r.) 5.10 Zakończenie dnia

6.05 Sen o Morzach i Koloniach – film dokumentalny 7.10 Spotkanie – reportaż 7.40 Życie na gorąco (4/9): Malavita 9.05 Kroniki XVI Światowych Igrzysk Polonijnych 9.20 Miś Fantazy: Magiczny cylinder; Księga Prospera 9.50 Klasa na obcasach (8) 10.25 Codzienna 2 m. 3 (49) 11.00 Polonia 24 11.35 Kopciuszek (41) 12.00 Polonia w Komie (290) 12.05 Barwy szczęścia (880) 12.30 Łamigłówka 12.35 Wiadomości 12.50 Rodzinka.pl (33): Trudne decyzje – serial komediowy produkcji TVP 13.20 Rodzinka.pl (34): Jaki masz zawód? 13.55 Sen o Morzach i Koloniach – film dokumentalny 14.45 18. Przystanek Woodstock 2012: Bethel 15.40 Notacje: Zbigniew Pietrzykowski. Bokser – cykl dokumentalny 16.00 Złotopolscy (748): Zasada wikarego 16.25 Piękniejsza Polska (5) – cykl dokumentalny 16.50 Kopciuszek (41) – serial obyczajowy produkcji TVP 17.15 Łamigłówka 17.20 Polonia w Komie (290) 17.30 Teleexpress 17.55 Codzienna 2 m. 3 (49) – serial komediowy produkcji TVP 18.25 Criminala tango, czyli rewia gangsterska (2) – widowisko 19.15 Barwy szczęścia (880) – serial obyczajowy produkcji TVP 19.45 Dobranocka: Noddy w krainie zabawek: Nadurodzaj w ogrodzie Tessie (23) – serial animowany produkcji angielskiej (2008) 20.00 Wiadomości 20.25 Sport 20.35 Pogoda 20.50 Defekt (8/9) – serial sensacyjny produkcji TVP 21.45 Polonia w Komie (291) 22.00 Polonia 24 22.40 Kroniki XVI Światowych Igrzysk Polonijnych 22.55 Mrok (4/8): Miłość może zabić – serial kryminalny produkcji TVP (dowolone od lat 16) 23.50 Obroza – film dokumentalny 0.35 Łamigłówka 0.45 Powtórki programów

## TELEWIZJA KRAKÓW

10.10 Biznes – otwarcie dnia 10.18 Pogoda Info 10.20 Info Poranek 10.30 Serwis Info 10.41 Pogoda Info 10.45 Gość poranka 10.55 Serwis sportowy 11.00 Serwis Info 11.20 Serwis sportowy 11.25 Pogoda Info 11.30 Serwis Info 11.50 Pogoda Info 11.55 Serwis sportowy 12.00 Serwis Info 12.20 Biznes Info 12.25 Pogoda Info 12.30 Serwis Info 12.50 Pogoda Info 12.55 Serwis sportowy 13.00 Serwis Info 13.25 Pogoda Info 13.30 Serwis Info 13.50 Pogoda Info 13.55 Serwis sportowy 14.00 Serwis Info 14.10 Raport z Polski 14.25 Pogoda Info 14.30 Serwis Info 14.50 Pogoda Info 14.55 Serwis sportowy 15.00 Serwis Info 15.10 Pogoda Info 15.15 Rozmowa dnia 15.30 Serwis Info 15.50 Pogoda Info 15.55 Serwis sportowy 16.00 Raport z Polski 16.25 Pogoda Info 16.30 Dla niesłyszących: Serwis Info 16.50 Biznes Info 17.00 Kronika – zapowiedź 17.03 Pogoda 17.05 Pod Tatrami 17.15 Po obu stronach Bałtyku 17.35 Małopolska na rowerze 17.45 Na rynku pracy 17.55 Turystyczna jazda 18.05 Magazyn Medyczny 18.20 Jedźmy na weekend 18.30 Kronika 18.50 Pogoda na weekend 18.55 Tematy dnia 19.02 Pogoda 19.05 W 80 dni dookoła świata 19.16 Pod Tatrami 20.00 Infoexpress 20.10 Minęła dwudziesta 21.00 Serwis Info Wieczór 21.14 Pogoda Info 21.20 Raport z Polski 21.40 Studio Lotto 21.50 Pogoda Info 21.55 Pogoda 22.00 Kronika 22.10 Pogoda 22.12 Jedźmy na weekend 22.30 Info Dziennik 23.07 Pogoda Info 23.15 Sportowy Wieczór 23.31 Poczta z nieba – film dokumentalny

## POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News 8.45 Malanowski i partnerzy 9.40 Trudne sprawy 10.40 Dlaczego ja? – serial paradokumentalny 11.45 Pamiętniki z wakacji – serial paradokumentalny 12.45 Dom nie do poznania 9 – reality show 14.45 Malanowski i partnerzy 15.50 Wydarzenia 16.10 Prognoza pogody

16.15 Interwencja 16.40 Dlaczego ja? – serial paradokumentalny 17.40 Trudne sprawy – serial paradokumentalny 18.50 Wydarzenia 19.30 Świat według Kiepskich – serial komediowy produkcji polskiej 20.10 Kobieta na topie – komedia romantyczna produkcji USA (2000) 22.55 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku 7 (144-145) – serial krym. 23.55 Miłosna zagrywka – komedia romantyczna USA-Niemcy (2005) 2.15 Zagadkowa noc

## tvn

6.20 Mango 8.00 Ostry dyżur – serial obycz. 9.00 Kuchenne rewolucje – reality show 10.00 Na Wspólnej – serial obyczajowy 11.20 Ugotowani – reality show 12.20 Szpital – serial paradokumentalny 13.20 Ukryta prawda – serial paradokumentalny 14.20 W-11 – Wydział Śledczy 15.05 Sąd rodzinny – serial fabularno-dokumentalny 16.05 Rozmowy w toku 17.00 Szpital – serial paradokumentalny 18.00 Ukryta prawda – serial paradokumentalny 19.00 TVN Fakty 19.50 Uwaga! 20.05 W-11 – Wydział Śledczy – serial fabularno-dokumentalny 20.50 Kuchenne rewolucje – reality show 21.50 Żar z nieba – film katastroficzny Niemcy (2008) 23.55 Dexter 3 – serial krym. 1.00 Co za tydzień – magazyn informacyjny 1.30 Uwaga! 1.50 Arkana magii

## TVN 7

6.55 Męski typ 2 – serial kom. 7.25 Sąd rodzinny – program paradokumentalny 8.20 Sędzia Anna Maria Wesołowska – program paradokumentalny 9.20 Kocham. Enter – serial paradokumentalny 10.20 Ostry dyżur – serial obycz. 11.20 Mango 13.00 Sąd rodzinny 14.00 Sędzia Anna Maria Wesołowska 15.00 Agenci NCIS 2 – serial sens. 16.00 Kocham. Enter – serial paradokumentalny 17.00 Ostry dyżur – serial obycz. 18.00 Detektyw Monk 2 – serial krym. 19.00 Agenci NCIS 2 – serial sens. 20.00 Pozostać żywym – film muzyczny USA (1983) 22.05 Prawo Agaty 2 – serial obycz. 23.05 Zagubieni w kosmosie – film s.f. USA-Wielka Brytania (1998) 1.45 Arkana magii

## TV 4

7.25 Winx Club – serial anim. 8.25 Komisarz Rex – serial krym. 9.30 Kiedy się zakocham... – serial obycz. 10.25 You Can Dance – wersja amerykańska 11.25 4music – program muzyczny 12.30 Życiowe role gwiazd – serial dok. 13.00 TV Market 13.20 Dziewczyny z fortuną 15.00 Dekoratornia 16.00 Winx Club – serial anim. 17.05 Wzór – serial krym. 18.00 Ukryta miłość – telenowela 19.00 Komisarz Rex – serial krym. 20.00 Polowanie na rekina – film sensacyjny produkcji USA (2001) 21.55 Mroczny trop – film sensacyjny produkcji USA (1996) 23.50 Wzór – serial krym. 0.50 Galileo

## PULS

8.00 Całkiem nowe przygody Toma i Jerry'ego – serial anim. 8.40 Timon i Pumba – serial anim. 9.10 Xena: wojownicza księżniczka – serial przygodowy 10.05 Najpiękniejsze baśnie braci Grimm: Muzykanci z miasta Bremy – baśń filmowa Niemcy (2009) 11.25 Projekt: szczeniak – reality show 12.00 Zaklinacz psów – serial dok. 13.00 Krwawa uczta rekinów – film przyrodniczy 14.00 Medicopter – serial przygodowy 15.00 Nowe przygody Robin Hooda – serial przygodowy 15.55 Ale numer! – pr. rozryw. 16.25 Stare dranie z Ameryki – pr. rozryw. 16.55 Xena: wojownicza księżniczka – serial przygodowy 17.55 Lowcy skarbów – serial przygodowy 19.00 Pingwiny z Madagaskaru 20.00 George prosto z drzewa 2 – film familijny produkcji USA-Australia (2003) 21.55 Przepowiednia końca świata – film s.f. Kanada (2001) 23.55 Wielka Stopa: Krwawa zemsta – horror USA (2012) 2.00 Zobacz to!

# ZAPISY DO V NOWOHUCKIEGO BIATHLONU ROWEROWEGO

Organizatorzy V Nowohuckiego Biathlonu Rowerowego Stowarzyszenie „Moja Nowa Huta”, FHU „ELMAR” oraz Zarząd Fabryczny Ligi Obrony Kraju informują, że w dniu 21 września 2013 r. odbędzie się Jubileuszowy V Nowohucki Biathlon Rowerowy. Jest to impreza niepowtarzalna, która do tej pory nie była organizowana w żadnym innym mieście. Patronat honorowy nad V Nowohuckim Biathlonem Rowerowym (podobnie jak w poprzednich latach) objął Prezydent Miasta Krakowa Jacek Majchrowski. Trasa V Nowohuckiego Biathlonu Rowerowego wiedzie przez okolice mało znanej Nowej Huty. Są to malowniczo piękne, zielone tereny osiedli: Mogiły, Pleszowa, Kujaw, Chałupki, Branic. Oprócz jazdy na rowerze po wyznaczonej trasie, zawodnicy sprawdzają swoje umiejętności strzeleckie. Po przejechaniu części wyznaczonej trasy meldują się na strzelnicę LOK w Pleszowie. Tam

oddają 5 strzałów z karabinka do tzw. biathlonu. Za każdy niecelny strzał zawodnikowi dolicza się – do czasu w którym pokonał całą trasę – 1 minutę karną. Zawody rozgrywane są w 4 kategoriach wiekowych, oddzielnie dla pan i panów. Dla najlepszych zawodników czekają nagrody. Zgłoszenia do zawodów przyjmowane są:

● drogą elektroniczną poprzez wypełnienie Formularza (informacja na stronach podanych niżej), ● w sklepie rowerowym FHU „Elmar”, os. Piastów 60 A paw. 3, ● w Redakcji „Głosu-Tygodnika Nowohuckiego”, al. Jana Pawła II 232, ● w sklepie rowerowym „Mudserwis”, os. 2 Pułku Lotniczego 47 B. Regulamin Biathlonu, Formularz Zgłoszeniowy oraz inne informacje dotyczące V Nowohuckiego Biathlonu Rowerowego można znaleźć na stronie internetowej: [www.elmar.interial.pl](http://www.elmar.interial.pl) lub na stronie [www.biathlonrowerowy.pl](http://www.biathlonrowerowy.pl). Zapraszamy! (p)

U NAS MOŻESZ  
SIĘ UCZYĆ  
JEDNOCZEŚNIE  
PRACUJĄC!



## REKRUTACJA 2013/2014

**SZKOŁA POLICEALNA PRACOWNIKÓW  
SŁUŻB MEDYCZNYCH I SPOŁECZNYCH nr 3**  
kształcenie w formie stacjonarnej

**SZKOŁA POLICEALNA PRACOWNIKÓW  
SŁUŻB MEDYCZNYCH I SPOŁECZNYCH  
dla DOROSŁYCH**

kształcenie w formie stacjonarnej (wieczorowej) i zaocznej

**KWALIFIKACYJNE KURSY ZAWODOWE**  
kształcenie w formie zaocznej

TYLKO U NAS

ZAPRASZAMY

- BEZPŁATNE KSZTAŁCENIE  
- BEZPŁATNE BADANIA LEKARSKIE  
- ELASTYCZNY PLAN ZAJĘĆ  
- PROFESJONALNIE WYPOSAŻONE SALE  
- INTERNAT  
- BAZA NOCLEGOWA

Os. Teatralne 4a  
31-945 Kraków  
Tel. (012) 644-28-72

[sekretariat@zjewm.krakow.pl](mailto:sekretariat@zjewm.krakow.pl)

## LIDER

### Małopolska Szkoła Kształcenia Zawodowego

Smoleńsk 22/3, 31-112 Kraków,  
e-mail [biuro@mstih.edu.pl](mailto:biuro@mstih.edu.pl) [www.mstih.edu.pl](http://www.mstih.edu.pl)  
tel. 12 633 60 03 / 519 160 130

Technikum: technik hotelarstwa, technik obsługi turystycznej  
Szkoła Policealna: technik informatyk, technik BHP, opiekunka dziecięca, opiekun osoby starszej, technik turystyki wiejskiej  
Kwalifikacyjne kursy zawodowe: technik hotelarstwa, technik obsługi turystycznej, technik turystyki wiejskiej, technik agrobiznesu

## SZKOŁY DLA DOROSŁYCH

### Policealne Studium FWP

● Technik BHP – 3 semestry

### Zaoczne Liceum Ogólnokształcące FWP

● po gimnazjum – 6 semestrów

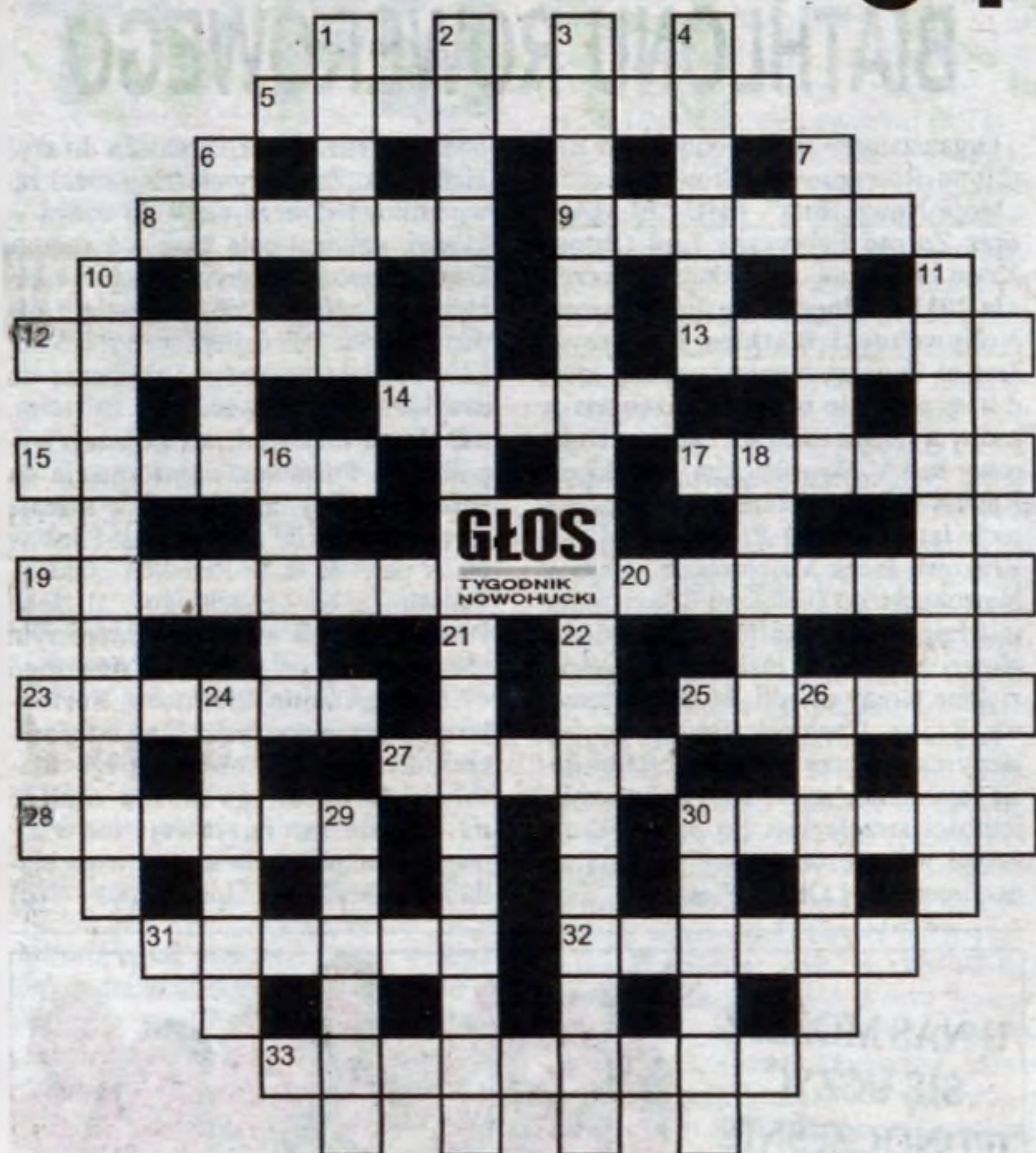
● absolwenci ZSZ – 4 semestry

**Nauka w szkole jest BEZPŁATNA!!!**

→ zajęcia w piątki i soboty

Masz pytania? Skontaktuj się z nami:  
tel. +48 (12) 6416514; [info@fwp.krakow.pl](mailto:info@fwp.krakow.pl)  
Adres: os. Złotej Jesieni 2, pok. 120, 31-826 Kraków





**POZIOMO:** 5. największy grecki półwysp, 8. kasza z jęczmienia, 9. ukryta drwina, 12. jedna z planet Układu Słonecznego, 13. cudak, ekscentryk, 14. skalne rumowisko, 15. drobny błąd, 17. sukcesja, 19. zapach zamknięty w butelce, 20. między Czorsztynem a Szczawnicą, 23. dziecko kwiat, 25. bardzo szybka antylopa, 27. ujemne konto bankowe, 28. żalosny głos psa, 30. podziemny pęd rośliny, 31. publiczne zebranie, wiec, 32. zasób wiadomości z jakiejś dziedziny, 33. karłowaty pies pokojowy.

**PIONOWO:** 1. brunatna ryba karpowata, 2. Florencja jej stolicą, 3. roztwór żywicy, nadaje połysk meblom, 4. najlepszy wynik, 6. narożnik budynku, 7. najdłuższy lewy dopływ Wisły, 10. przedmiot drwin i kpin, 11. stosunki oparte na zasadach władzy ojcowskiej, 16. czarne ptaki, 18. pisze wierszem, 21. staroegipska litera, 22. dzielnica Londynu z południkiem zerowym, 24. aksjomat, 26. miejsce połączenia części konstrukcji, 29. rzeźączka, 30. alumn seminarium duchownego.

Rozwiązanie krzyżówki nr 29:

**POZIOMO:** 6. nieudacznik, 9. wojsko, 10. pranie, 12. Piast, 14. buziak, 15. zaimek, 18. pierścień, 19. głagolica, 20. piedestał, 22. Gwadelupa, 25. Otwock, 29. pensja, 30. Ibsen, 31. hetman, 32. akonto, 33. Zerwikaptur.

**PIONOWO:** 1. piasek, 2. Europa, 3. galka, 4. szept, 5. sikacz, 7. Moliere, 8. kisiel, 11. bukinista, 13. percepcja, 16. pięta, 17. tatar, 21. dworek, 23. luneta, 24. pasieka, 26. kamień, 27. Niniwa, 28. knajpa, 29. pioh.

• 23.07. dyżurny otrzymał zgłoszenie dotyczące mężczyzny, który od dłuższego czasu stał na przejściu dla pieszych pomiędzy jezdniami. Nie odpowiadał na zadawane przez zgłaszającego pytania. Na miejscu strażnicy zastali osobę zgłaszającą, która wskazała mężczyznę leżącego na chodniku przed kościołem. Mężczyzna był trzeźwy, kon-

## NA STRAŻY MIASTA

takt z nim był utrudniony, nie odpowiadał na pytania. W trakcie interwencji mężczyzna na kartce papieru napisał, jak się nazywa i gdzie mieszka. Strażnicy przewieźli tego człowieka do miejsca zamieszkania, gdzie w trakcie rozmowy z sąsiadką ustalili, że jego żona dzień wcześniej wyprowadziła się od niego, co mogło być przyczyną jego stanu zdrowia. Wezwany lekarz po zbadaniu mężczyzny podjął decyzję o zabraniu go do szpitala im. Rydygiera. Patrol na prośbę lekarza przewiózł chorego do szpitala, gdyż nie chciał on jechać karetką.

• 24.07. dyżurny otrzymał zgłoszenie dotyczące nietrzeźwej kobiety, która wpadła do Zalewu Zesławickiego. Patrol szybko zlokalizował mocno pijaną kobietę w wieku około 40 lat. Znajdowała się nad wodą, była przemoknięta i ubłocona. Miała problemy z poruszaniem się i mówieniem. Belkocząc, oświadczyła, że owszem, piła wódkę, ale nie wie, jak wpadła do wody. Uskarżała się, że jest jej zimno. Strażnicy okryli ją kocem termoizolacyjnym i wezwali karetkę pogotowia. Załoga przebadła kobietę, a gdy okazało się, że nie ma potrzeby wizyty w szpitalu, funkcjonariusze przewieźli ją do miejsca zamieszkania i przekazali pod opiekę skunfundowanego, ale szczęśliwego ojca.

• 26.07. na os. Przy Arce patrol podjął interwencję wobec mężczyzny, który głośno wykrzykiwał słowa nieprzyzwoite. Nie chciał także podać danych co do miejsca zamieszkania, wobec czego strażnicy wezwali patrol policji celem uzyskania informacji. Po przyjeździe patrolu okazało się, że mężczyzna ten był poszukiwany przez organy ścigania. Strażnicy przekazali go więc policji celem dalszego postępowania. Za popełnione wykroczenia odpowiada przed sądem rejonowym.

• 28.07. dyżurny otrzymał zgłoszenie dotyczące nietrzeźwego mężczyzny, który wchodził do wody w Zalewie Nowohuckim, wcześniej został wyciągnięty z wody przez innego mężczyznę, lecz ponownie tam wszedł. Strażnicy zastali nietrzeźwego leżącego na brzegu zalewu, przemoczony nie potrzebował pomocy medycznej. Mężczyzna stwarzał zagrożenie dla swojego życia i zdrowia, w związku z czym strażnicy przewieźli go do MCPU na ul. Rozrywka 1, w celu wytrzeźwienia. (mp)

## Z KRONIKI POLICYJNEJ

### PODJEŻDŻALI LAWETĄ

Krakowscy policjanci zajmujący się zwalczaniem przestępczości samochodowej rozbili dwie grupy złodziei samochodowych. Zatrzymano 7 osób. Jedną z nich poszukiwano była listem gończym za udział w bójce.

Pojazdy były zabierane głównie z osiedli – umieszczano je na lawecie, zarządcom tłumaczono, że robią to na zlecenie służb miejskich.

Nad sprawą pracowali policjanci Wydziału do Walki z Przestępczością Samochodową Komendy Miejskiej Policji w Krakowie. Analizując napływające do krakowskiej policji zgłoszenia o kradzieżach samochodów, zauważyli, że najczęściej kradzione były samochody kilkunastoletnie, chociaż bywało i tak, że ginęły auta nowsze, o większej wartości (na przykład audi a3). Do kradzieży dochodziło w ciągu dnia, a mimo to złodzieje nie wzbudzali podejrzeń swoim zachowaniem. Zazwyczaj wyszukiwali na osiedlach samochody, które – jak obserwowali – nie były użytkowane zbyt często. Podjeżdżali lawetą i ładowali auto na platformę i spokojnie odjeżdżali. Gdy ktoś z administracji osiedla zainteresował się sytuacją, tłumaczyli, że działają na zlecenie służb miejskich (najczęściej Straży Miejskiej) i zabierają nieużywany samochód w ramach akcji porządkowania miasta, żeby nie blokował miejsca parkingowego. Taki samochód wywożono do „dziupli”, gdzie go demontowano na części. Szukano zbytu na akcesoria i podzespoły. Resztę złomowano.

Ze wstępnych szacunków policjantów prowadzących sprawę wynika, że łupem złodziei paść mogło kilkadziesiąt samochodów. Trwa identyfikacja odnalezionych w „dziupli” części oraz poszukiwanie właścicieli skradzionych w ten sposób aut.

Policjanci ustalili, że za kradzieżami samochodów z użyciem lawet w Krakowie stoją dwie niezależnie od siebie działające grupy złodziei i paserów. Wytypowali osoby podejrzewane o udział w procederze. Ci ukrywali się. Policjanci zgromadzili dowody pozwalające na przedstawienie podejrzanym mężczyznom zarzutów (kradzieży i paserstwa) oraz ustalili miejsca, w których mogli się ukrywać. Wszyscy zostali zatrzymani. Są to mężczyźni w wieku od 20 do 34 lat, mieszkańcy Krakowa i okolic. Niektórzy z nich byli już karani za podobne przestępstwa.

Wszyscy zostali już przesłuchani. 20-latek poszukiwany listem gończym osadzony został w areszcie śledczym. Pozostali oddani zostaną pod policyjny dozór.

Podczas przeszukiwania pomieszczeń zajmowanych przez zatrzymanych mężczyzn policjanci odnaleźli narkotyki (haszysz i amfetaminę) oraz 2 kilogramy tytoniu bez znaków akcyzy. Zabezpieczono także dużą ilość dokumentów wystawionych na różne pojazdy. Na poczet przyszłych kar zajęte zostało mienie należące do zatrzymanych. Policjanci ustalają, ile takich kradzieży mogą mieć na swoim koncie zatrzymane osoby. (jdz)

## DOMKI LETNISKOWE

Dobrzyca między Kołobrzegiem a Koszalinem.

Aneks kuchenny, łazienka przy domkach, parking, miejsce do grillowania.

Odległość od morza 10 km. 15–20 zł za łóżko.

Tel. 660-164-553.

## BIURO OGŁOSZEŃ

TEL. 12 643-44-33

## ZNANY KRĘGARZ W KRAKOWIE

Po raz kolejny w Krakowie w NCK w środę 14.08.2013 r. od godz. 10.30 będzie przyjmował znany kręgarz, dyplomowany technik masażysta Tadeusz Czarzyński z Przeworska. Rezerwacja terminu pod numerem telefonu 601-074-892 lub 12 644-28-63. Tel. w Przeworsku: 16 648-82-74.

Informacje także na stronie: [www.kregarz.nets.pl](http://www.kregarz.nets.pl).

### TANIEJ Z „GŁOSEM”

Księgarnia „ZŁOTY WIEK” Grażyny Tabor w os. Złotego Wiek 19 – pawilon, zaprasza Czytelników „Głosu – Tygodnika Nowohuckiego” na zakupy z 5-proc. bonifikatą książki promowanej w tym numerze. Kupon jest ważny do 8 sierpnia 2013 roku.

Imię i nazwisko: .....

Adres: .....

Wśród posiadaczy kuponów zostaną rozlosowane nagrody książkowe.

Księgarnia SKARBNIKA poleca książkę Stephena Kinga pt. „Joyland” (wyd. Prószyński Media). Student college'u Devin Jones zatrudnia się na okres wakacji w lunaparku, by zapamiętać o dziewczynie, która złała mu serce. W momencie kiedy wydaje mu się, że nic gorszego mu się już nie przytrafi, okaże się, że będzie zmuszony zmierzyć się z brutalnym morderstwem sprzed kilku lat i losom umierającego dziecka.

### TANIEJ Z „GŁOSEM”

Księgarnia „SKARBNIKA” Anny Włodarczyk, mieszcząca się przy pl. Centralnym proponuje Czytelnikom „Głosu – Tygodnika Nowohuckiego” zakup z 5-procentową bonifikatą książki promowanej w tym numerze. Kupon jest ważny do 8 sierpnia 2013 roku.

Imię i nazwisko: .....

Adres: .....

Wśród posiadaczy kuponów zostaną rozlosowane nagrody książkowe.

**V Nowohucki Biathlon Rowerowy**

**PATRONAT HONOROWY**  
Prezydenta Miasta Krakowa  
Jacek Majchrowski

Start i zakończenie - Stadion "Hutnika"

Trasa w malowniczym terenie  
Starej Mogiły, Pleszowa, Kujaw  
i Chałupek

Strzelanie na strzelnicy LOK  
w Pleszowie

Trasa 20km

**START godz. 10:00**  
**21 IX 2013**

**ZGŁOSZENIA**  
do 15 września 2013 r.

Redakcja Głos TYGODNIK NOWOHUCKI  
Kraków, Al. Jana Pawła II 232 (bud. NCK)  
tel. 12 643 44 33

sklep rowerowy ELMAR  
Kraków, os. Piastów 60 paw. 3  
tel. 12 647 13 88

sklep rowerowy MUDSERWIS  
Kraków, II Pułku Lotniczego 47 B  
tel. 12 357 11 19

REGULAMIN  
na stronie:  
[www.biathlonrowerowy.pl](http://www.biathlonrowerowy.pl)  
[www.elmarinteria.pl](http://www.elmarinteria.pl)

Organizatorzy:

Sponsorzy:

Media:



## Egzotyczne wakacje... w Nowej Hucie!

Wakacje! Ech wakacje...! Świat przyrody, zapachy, egzotyczne stroje, bogactwo nowo odkrywanych smaków, nieznanie zwyczajów, obca kultura, często język (choćby to była gwara kaszubska), zabawa, a przede wszystkim nowi przyjaciele. Czy z tym wszystkim można spotkać się w szkole? I to jeszcze podczas wakacji? Można! W Szkole Podstawowej nr 82 na os. Kalinowym zaprosiliśmy uczniów, którzy w lipcu pozostają w mieście do podróży przez wybrane kraje pięciu kontynentów świata.

W ubiegłym roku po raz pierwszy zorganizowano wakacyjne zajęcia dla uczniów naszej szkoły. W tym roku nasza placówka, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom wielu rodziców, również podjęła



się organizacji AKCJI LATO. Wszyscy uczniowie lub dzieci zapisane do naszej szkoły mogą skorzystać z oferty zajęć świetlicowych od poniedziałku do piątku w godzinach od 7 do 15. Tego lata pięciodobowa akcja (od 1 lipca do 2 sierpnia) przebiega pod hasłem „Wakacyjna podróż po świecie”. W każdym tygodniu na zajęciach przybliżamy uczestnikom wybrane państwo z określonego kontynentu. W pierwszym tygodniu poznawaliśmy wybrane kraje europejskie, w drugim amerykańskie, w trzecim azjatyckie, a w mijającym australijskie. Ostatni tydzień poświęcony będzie krajom Afryki.

A jak wygląda dzień?

Startujemy od godziny 7 rano. Uczestnicy schodzą się do dwóch grup i po czasie przeznaczonym na indywidualne zabawy przystępujemy do pierwszej odsłony kraju, o którym mowa w danym dniu. Lokalizujemy państwo na mapie, kolorujemy flagi, przygotowujemy nazwę państwa i podstawowe zwroty grzecznościowe. Staramy się tworzyć napisy w języku danego kraju. Pojawiały się już zatem napisy w języku greckim, hiszpańskim, hindu, a nawet próby kaligrafii chińskiej czy japońskiej. Ten czas poświęcony jest też wstępnej prezentacji państwa, pokazywaniu przyniesionych przez uczniów pamiątek czy informacji. Po śniadaniu rozpoczynają się zajęcia edukacyjne. Prowadzący je nauczyciel, w trakcie prezentacji multimedialnych omawia bogactwo kulturowe omawianego zakątka. Uczniowie poznają krajobraz, roślinność, zwierzęta, zabytki, stroje, kulinaria oraz znane osobistości i ciekawostki. W tym czasie wykonywane są też prace plastyczne, odbywa się nauka piosenek czy

tańca. Za nami już przyspieszony kurs greckiej sirtaki, polki kowbojskiej, tanga argentyńskiego i kazaczoka.

Godzina 11 to czas drugiego śniadania, po którym do godziny 13 odbywają się zajęcia ruchowe. Starsi uczniowie trzy razy w tygodniu mają w tym czasie zajęcia pod okiem instruktora z krakowskiej akademii siatkówki, a w pozostałe dni gry i zabawy prowadzone przez nauczycieli. Młodsze dzieci z wielką radością w drugim tygodniu wakacyjnego pobytu w szkole mogły zacząć korzystać z nowo otwartego placu zabaw. Staramy się, aby proponowane zabawy były tematycznie związane z danym krajem. I tak, kiedy mówiliśmy o Grecji, podopieczni startowali w konkurencjach olimpijskich, a na olimpijskich zwycięzców czekały wieńce laurowe, w dniu włoskim odbył się konkurs na najdłuższe sznurkowe spaghetti. W tygodniu amerykańskim nie lada sztuką było rozbicie zawieszonych na gałęzi meksykańskiej piniaty (DZIEŃ MEKSYKAŃSKI), a w dniu poświęconym amerykańskiej popkulturze nie sposób było obejść się bez „PUCHARU COCA COLI” i zawodów promujących takie dyscypliny, jak koszykówka, hokej (w wersji trawiastej) czy rzucanie lassem na rogi byka – tu bykiem były pacholki, a lassem kółka. W tych zawodach zwycięzcą był każdy, kto wziął udział w konkurencjach, a nagrodą był... coca coli.

Po obiedzie czas na chwilę relaksu i wyciszenia, czyli pora na legendy, mity czy popularne historie literackie z „odwiedzanego” kraju.

Ostatnia godzina, to moment podsumowań i radosnej twórczości przedmiotów kojarzonych z omawianym państwem. W naszej „Korkowej i sznurkowej galerii” znalazły się już wachlarze: hiszpańskie,



japońskie, chińskie; maski karnawałowe z Rio de Janeiro, Wenecji, argentyńskie słoneczka, meksykańskie talerze, amazońska papuga Czikita, indyjskie pióropusze, chiński smok i wiele innych plastycznych dzieł.

W niektóre dni, dzieci, które uwielbiają się przecież przebierać, mają na sobie charakterystyczne dla danej kultury stroje – przynoszą je, wypożyczają ze szkolnej garderoby lub tworzą samodzielnie. Walory poznawanego kraju podkreślone są także poprzez serwowanie jakiejś potrawy lub napoju charakteryzującego omawianą kulturę. Spaghetti, grecka sałatka, chińska zielona herbata czy kawior to przykłady na to, w jaki sposób można przybliżyć dziecku inny, nieznan mu świat.

Najważniejsze w naszej akcji jest jednak to, że obok walorów edukacyjnych, uczestnicy z każdym kolejnym dniem coraz lepiej się poznają, integrują, pomagają najmłodszym (a przychodzą nawet pięciolatki) i są radosni. To czas, kiedy przez zabawę, konkursy, miłą atmosferę budujemy relacje, które z całą pewnością przyniosą efekty w nowym roku szkolnym. A że pamięć bywa ulotna, nasze wspomnienia uwiecznione są w fotogalerii na stronie internetowej naszej szkoły, do której obejrzania wszystkich zachęcamy. Pozdrawiamy ze świata.

B.S.

XVII Otwarte Mistrzostwa Krakowa w Scrabble za nami. Wzięło w nich udział prawie 100 osób. W Nowohuckim Centrum Kultury, podczas trwających 2 dni zawodów rozegrano 516 partii. W trakcie turnieju rozegrane zostały równolegle VI Mistrzostwa Polski w Scrabble po Angielsku — Eliminacje do Mistrzostw Świata po Angielsku. Patronat nad imprezą objęli Prezydent Miasta Krakowa Jacek Majchrowski oraz Rada Dzielnicy XVIII Nowa Huta.

## Mistrzowie słowa w NCK

W głowach tych ludzi litery same układają się w słowa. Patrząc na 7 płytek z literami tworzą kombinacje możliwych układów tego co na planszy z tym co ewentualnie za chwilę wyciągną. W osiągnięciu dobrych wyników pomaga czytanie książek, studiowanie słowników, najlepszą jednak metodą doskonalenia się w sztuce gry w scrabble jest granie, granie, granie. Świąteczną do tego okazją były rozegrane w ostatni weekend XVII Otwarte Mistrzostwa Krakowa w Scrabble. Historia tej gry ma niespełna 100 lat. Uznaje się, iż jej



wynalazcą jest bezrobotny architekt amerykański Alfred Butts. Za datę jej powstania uznaje się rok 1933. W Polsce popularyzacja Scrabble zaczęła się od 1986 roku. Od 1993 roku odbywają się Mistrzostwa Polski, a w 1997 roku powstała Polska Federacja Scrabble. W Krakowie działa klub Scrabble, który ma swoje spotkania w każdy czwartek od 17.00 do 21.00 w Cafe Frania na rogu ulic Dietla i Starowiślniej. „Każdy może tu przyjść w dowolnym momencie i dołączyć się do grania, do czego serdecznie zapraszamy. Poziom reprezentowany przez członków klubu jest wysoki. Krakowski klub w tym roku zdobył tytuł Klubowego Mistrza Polski. Chętnie jednak witamy graczy na każdym poziomie, czekamy również na początkujących.” — mówi Justyna Górka, współorganizator XVII Otwartych Mistrzostw Krakowa w Scrabble, osoba bardzo związana ze środowiskiem graczy, która od 12 lat bierze udział w turniejach, a od 9 jest nieprzerwanie najlepszą polską zawodniczką.

Poziom tegorocznych mistrzostw był bardzo wysoki. W imprezie udział wzięło 91 zawodników z całej Polski. Cały turniej świetnie się udał, rozegrano dodatkowe konkursy, a w sobotę po rozgrywkach gracze uczestniczyli w przejażdżce zabytkowym tramwajem z przewodnikiem, po najciekawszych miejscach w Krakowie.

Po zwycięstwie najlepsi okazali się: 1 miejsce — Michał Alabrudziński z Włocławka (aktualny Mistrz Polski i lider polskiego rankingu), 2 miejsce — Bartosz Morawski z Gliwic, 3 miejsce — Miłosz Wrzałek z Redy. Najlepszym krakowianinem został — Łukasz Bobowski, najlepszy nowohucianin to Tomasz Kniaziuk, najlepsza nowohucianka — Monika Kowalik (cała trójka na zdjęciu poniżej, w kolejności od prawej strony).

al





# ORGANIZUJĄ SPOŁECZNOŚĆ LOKALNĄ

Cieężko jest walczyć ze stereotypem Miejskiego Ośrodka Pomocy Socjalnej jako nieprzyjaznego urzędu, jedynie wypłacającego jałmużnę ludziom, instytucji, w której można się natknąć na osoby nieprzystosowane do życia i/ lub niebezpieczne dla otoczenia. W filii nr 9 MOPS w os. Teatralnym 24, trzy panie: Dorota Głowacka-Prus (pracownik socjalny i animator lokalny), Krystyna Pawelek (specjalista pracy socjalnej) oraz Beata Joanna Mazur (od 1,5 roku kierownik Filii nr 9) przekonywały mnie do przełamania tego stereotypu.

Z placówek pomocy socjalnej korzystają ludzie ubodzy, bezdomni, niepełnosprawni, ofiary lub sprawcy notorycznej przemocy, czujące się zagrożone lub będące zagrożeniem – w sąsiedztwie, w rodzinie, w środowisku alkoholików, osób uzależnionych od narkotyków, żyjące blisko osób chorych psychicznie, a także ofiary klęsk żywiołowych itd. Niezależnie od tego czy nieszczęście jest zawinione przez osobę, czy jest zdarzeniem losowym, najważniejsze jest wsparcie interdyscyplinarnej grupy pracowników MOPS. Umożliwi ono takim osobom nie tylko doraźną pomoc rzeczową, dach nad głową i terapię, lecz także pozwoli poszczególnym ludziom na współpracę między sobą, a więc integrację, samopomoc, a w dalszej kolejności także wymianę doświadczeń i rozwój intelektualny, np. w ramach warsztatów czy wspólnych zajęć. Dlatego każdy jest tutaj mile widziany także z własnym pomysłem. Innym ważnym czynnikiem jest ciągły kontakt z zaprzyjaźnionymi instytucjami, organizacjami, darczyńcami, które znacznie ułatwiają różne lokalne przedsięwzięcia.

**ORGANIZOWANIE SPOŁECZNOŚCI LOKALNYCH**  
Filia nr 9 MOPS w ramach organizowania społeczności lokalnych realizuje działania skierowane między innymi do mieszkańców osiedli Zesławice i Kantorowice. Działania te są odpowiedzią na rozpoznanie potrzeb społeczności lokalnej przy zaangażowaniu

mieszkańców, organizacji, instytucji i firm. W ramach działań od stycznia 2012 roku odbywają się spotkania i wspólne działania przedstawicieli instytucji oraz liderów społeczności, mające na celu zaplanowanie działań i inicjatyw partnerskich. Uczestniczą w nich przedstawiciele: parafii św. Stanisława BM, Stowarzyszenia Sympatyków Zesławic i Okolicy „Bez granic”, Stowarzyszenia „Nasze Kantorowice”, Rady Dzielnic XVII, Policji, Straży Miejskiej i filii nr 9 MOPS. W 2013 r. do grupy dołączyło Krakowskie Stowarzyszenie Sztuk Walki, które zaadaptowało pomieszczenie starej świetlicy przy ul. Gustawa Morcinka 15.

## SĄSIEDZI, ZBIERAMY NA ZIELONE

Jedną z kilku inicjatyw była akcja „Sąsiedzi, zbieramy na zielone” z wykorzystaniem odbywającej się w Krakowie co roku imprezy Dni Ziemi i kolejnej odsłony akcji „Sadzonki za surowce wtórne”. Celem akcji było zebranie surowców wtórnych, tj. butelek typu pet, zużytych baterii i zamiana ich na sadzonki roślin. Zaangażowanie mieszkańców obu osiedli przerosło oczekiwania organizatorów – najważniejsze, że w 2013 roku społeczność i jej liderzy praktycznie sami się zorganizowali, zebrali ogromną ilość koniecznych surowców wtórnych, zabezpieczyli własny transport, sprawną wymianę na sadzonki. Te wspólne działania dostarczają inspiracji oraz przyczyniają się do poszerzenia dalszej



Kącik zabaw.

współpracy. Na tym etapie pracy doprowadziły do zawarcia partnerstwa na rzecz rozwoju społeczności os. Zesławic i Kantorowic. Organizowanie społeczności lokalnej to tworzenie kapitału społecznego, na którego brak w Polsce tak bardzo narzekamy. To nie alternatywa dla działań osłonowych i pracy z rodziną – to uzupełnienie konieczne w perspektywie nadchodzących zmian.

## PORA NA AKTYWNOŚĆ

Program Aktywności Lokalnej „Sikorki” jest realizowany przez MOPS Kraków, filię nr 9 w ramach projektu „Pora na aktywność”, współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Od 2010 r. aktywizuje mieszkańców z ulicy Sikorki w Dzielnicy XIV. Tę społeczność wybrano nieprzypadkowo. Przeprowadzone badania i obserwacje pracowników socjalnych wykazały, że to środowisko mimo kumulacji problemów „rokuje na zmianę”. Pracownicy MOPS wchodząc w środowisko rozpoczęli klasycznie od diagnozy problemów i potrzeb. Na pierwsze spotkania przychodziła grupka ok. 20 mieszkańców. Wskazywali oni przede wszystkim na złe warunki życia: wysokie czynsze, zaniedbane otoczenie, zdemastrowane klatki, głośnych i niebezpiecznych sąsiadów. Wśród zgłaszanych problemów pojawiły się również: brak miejsca zabaw dla dzieci i młodzieży oraz doskwierająca im izolacja od otoczenia. Część mieszkańców wstydziła się miejsca zamieszkania. Zła sława towarzyszyła temu miejscu również w oczach sąsiadów, służb miejskich, a nawet taksówkarzy. W trakcie działań PAL zmieniało się otoczenie bloku – dzięki dodatkowemu wsparciu finansowemu z Rady Dzielnic powstało boisko sportowe, powstał ogródek jordanowski, na terenie zielonym przed blokiem mieszkańcy zasadzili rośliny w ramach warsztatów ogrodniczych. W ofercie PAL znalazł się m.in. Punkt Porad Obywatelskich, gdzie mieszkańcy mogli uzyskać pomoc w rozwiązaniu swoich osobistych problemów. Działają też „pogotowie lekcyjne”, w którego ramach wolontariusze pomagają dzieciom i młodzieży w nauce. Dla młodzieży i dorosłych powstała siłownia. Organizowana jest impreza inte-

gracyjna „Dzień Sąsiada”. Od stycznia 2013 r. realizowana jest nowa odsłona Programu Aktywności Lokalnej „Sikorki”, który adresowany jest do wszystkich mieszkańców ulicy Sikorki i Sołtysowska ze szczególnym uwzględnieniem dwu bloków. Z oferty mogą korzystać również mieszkańcy ul. Centralnej, Kamionka i Na Załęczu. Projekt realizowany jest do końca 2013 roku. Inne ciekawe projekty to: „Koneserzy” (budowanie kontaktów interpersonalnych przez organizowanie spotkań świątecznych) i „Przyjaciele” (wzajemne wspieranie się osób zdrowych i niepełnosprawnych).

## MIJESCA PRZYJAZNE DLA DZIECI I DOROSŁYCH

Budynek filii nr 9 MOPS w os. Teatralnym 24 jest nie tylko łatwo dostępny dla osób niepełnosprawnych, ale posiada też pomieszczenia specjalnie pomyślane dla potrzeb intymnych rozmów, czy psychoterapii grupowej. Sugestie petentów i obserwacje poczynione przez pracowników związanych z obsługą rodziców z dziećmi przebywających na terenie filii nr 9 MOPS, przyczyniły się do podjęcia decyzji o poszerzeniu oferty pomocowej MOPS – zorganizowania specjalnego miejsca dla dzieci podczas wizyt w Ośrodku. Efektem jest utworzenie na terenie fi-

lii miejsca przyjaznego dla dzieci i rodziców, w którym dzieci mają zapewnione ciekawe i bezpieczne warunki. W holu została wydzielona przestrzeń przeznaczona dla nich. Zespół pracowników filii bardzo zaangażował się w tworzenie tej przestrzeni dając swój czas, umiejętności krawieckie, plastyczne itp. Elementy wyposażenia, dekoracji zostały uzyskane od darczyńców jak również wykonane przez pracowników. Miejsce to wyposażone jest w gry, zabawki, materiały plastyczne, książeczki i czasopisma dla dzieci, ale również jest zapewniona przestrzeń dla rodzica, który ma przygotowany wygodny fotel i czasopisma. Na początku czerwca tego roku odbyło się uroczyste otwarcie tego miejsca, podczas którego prowadzone były warsztaty dla dzieci, zabawy wraz z słodkimi niespodziankami jak również został rozstrzygnięty konkurs wśród dzieci na nazwę tego miejsca, którą jest „Zabawny kącik”. Pracownicy filii składają podziękowania za zaangażowanie i udział w pracach wolontariuszkom Marii i Bożenie oraz Annie Witek-Pietroni właścicielce firmy Centrum Witek za wsparcie w działaniach.

MARCIN PIETRZYK  
Fot. autor



Pokój rozmów.



Świetlica w Zesławicach.



# BY WAKACJE BYŁY BEZPIECZNE

Jak sprawić by wakacje były naprawdę bezpieczne? Jak wypoczywać i relaksować się? Co najmłodsi wiedzieć na ten temat powinni? Artur Ryś z sekcji profilaktyki oddziału Straży Miejskiej w Nowej Hucie pokazuje tęczkę żartobliwych rysunków. To jedna z pomocy dydaktycznych do nauki bezpiecznych zachowań kolejne roczniki przedszkolaków. Także w wakacje, bo przecież pracują dyżurne przedszkola, a w nich są maluchy. Zajęcia wakacyjne z „bezpieczeństwa” organizują również ośrodki kultury.

Słońce, ogród zabaw, plaża, aquapark, rzeka, radosna zabawa... jak najbardziej, ale naprawdę bezpieczna dla najmłodszych, tylko „pod okiem” mamy, taty, dziadka czy babci – kogoś bliskiego i zaufanego. Nie można „zaufaną” nazwać osobę, która przyjdzie na podwórko i wmawia dziecku, że jest „wujkiem” czy „ciocią” i namawia – „chodź ze mną”. Na początku tego roku w Krakowie zdarzyła się sytuacja, gdy 10-letni chłopiec został zabrany sprzed szkoły przez obcą mu kobietę. Mama odwiozła go pod szkołę. Miał do przejścia zaledwie kilkadziesiąt metrów. I zniknął. Dał się namówić „na zakupy w hipermarkiecie” i zamiast do szkoły poszedł z nieznajomą kobietą. Wreszcie wyładował w jej domu, a kobieta okazała się narkomanką. Jemu też podano jakiś środek odurzający. Na szczęście wieczorem, wykorzystując odurzenie kobiety, zdołał otworzyć zamki w drzwiach i uciec. W tym czasie trwała akcja poszukiwawcza. Chłopak został zatrzymany przez patrol policji pod hałą targową – ostrzega najmłodszych przed przygodnymi znajomościami A. Ryś.

miejskach niedozwolonych, a bywa że pod wpływem alkoholu, zdarzają się także w Przylasku Rusieckim. Podczas wakacji, w każdą sobotę i niedzielę Straż Miejska i Policja pełni tam wspólne patrole. – Mówię dzieciakom – idźcie na basen! Obok jego stanowiska znajduje się flaga: czerwona w górze – kąpiel zabrania, biała na kąpiel zezwala. Chciałbym zwrócić uwagę na zmianę w oznakowaniu głębokości basenów i kąpielisk. W tym roku zmieniono kolor boi. Czerwona oznacza kąpielisko do głębokości 1,2 metra, żółta – wodę głębszą, do 4 metrów! Pamiętajmy o tym: tam gdzie boja czerwona, mogą kąpać się najmłodsi, choć i tu oczywiście pod okiem dorosłych! Za żółtymi bojami pływają na kajakach i rowerach wodnych. Ratownik pilnuje kąpieliska w obrębie żółtych boi! I jest na basenie czy kąpielisku „policjantem”, strażnikiem, ratownikiem i wychowawcą – poucza najmłodszych A. Ryś. Ratownik może również z basenu wyprosić. Zdarzały się takie sytuacje na basenie nad Zalewem Nowohuckim. Tam funkcjonariusze Straży Miejskiej musieli



Artur Ryś

interweniować gdyż rozochoceni plażowicze nie chcieli opuścić basenu, choć godziny otwarcia minęły.

## MOTYLEK I DESKA ZAWSZE POD RĘKĄ

Hasło na kolejnej obrazkowej pomocy dydaktycznej dla najmłodszych zachęca „uczmy się pływać”, ale pod okiem rodziców lub instruktora na basenie. W codziennej zabawie w wodzie najmłodszych najlepiej zabezpieczyć dostępnymi i niedrogimi przyborami: dmuchanym kołem ratunkowym, plastikową czy styropianową deską lub „mo-

tylkami”, które założone na ręce, uniosą malucha na powierzchnię wody, nawet gdy przez przypadek postawi o krok za daleko na głębszą wodę. „Skrzydółka” spełniają też rolę znacznika: kolor, deseń „wyróżni” dziecko w gronie zmoczonych rówieśników.

Starszym dzieciom i młodzieży „motylki” już nie pomogą. Dla maluchów, gimnazjalistów, licealistów, rodziców, pływających kajakami czy rowerami wodnymi, obowiązkowym wyposażeniem powinien być kapok, który utrzyma na powierzchni wody nawet osobę nie potrafiącą pływać. Oczywiście kapok powinien być założony. Gdy rozgrzani w kajaku czy na rowerze, wpadniemy do wody może nastąpić szok termiczny, a wówczas kamizelka utrzyma nas na powierzchni, a na pewno ktoś podpłynie, poda rękę i wyciągnie nas z wody.

## NA POMOŚCIE...

Starszy brat przytrzymał swojego młodszego brata, który z pomostu chce skoczyć do wody. Głębokiej czy płytkiej – nie wiadomo. Jednak może to być „ostatni skok”, gdy pod wodą znajdą się pływaczka, kora czy pień drzewa, kamień albo ktoś... akurat nurkujący. Taki skok może skończyć się nawet złamaniem kręgosłupa. Artur Ryś uczy, że jeśli skakać do wody, to tylko na basenie, na zajęciach nauki pływania, pod okiem instruktora. W obcym akwenie – nie skaczemy

na główkę – przestrzega dzieci. Podobnie nie wrzucamy się do wody, w ramach koleżeńskich żartów i „zabawy”, gdyż dla wrzucanego to żadna przyjemność, a raczej zagrożenie. To dotyczy także zachowań na ulicy. Tu również nie bawimy się, nie wypychamy kogoś pod samochód, wrzucamy.

## ...I ZJEŻDŻALNIA

Wejście do wody, każdej wody, powinno następować stopniowo: najpierw zanurzamy się po kolana i powoli zanurzając się, przyzwyczajamy całe ciało do niższej temperatury.

Każdy przedszkolak wie, jak wygląda zjeżdżalnia. Ba, dzieci zauważają szybko, że zjeżdżalnie w aquaparkach są wyposażone w światła, regulujące zjazd. Dopiero zielone – pozwala na zjazd. To co widzą dzieci, nie zawsze respektują nieco starsi i bywa, że bez wyobraźni co do konsekwencji, rozochoceni „wyczynowcy” zjeżdżają jeden za drugim, stwarzając niebezpieczeństwo dla innych użytkowników! I gdy już zdecydujemy się na zjazd to nogami, a nie głową – w dół.

Kolejne letnie przykazanie, związane z zachowaniem nad wodą: nie obładamy się przed kąpielą! Po obfitym posiłku należy odpocząć ale raczej na leżaku, czy kocyku. „Pełny brzusek” będzie utrudniał kąpiel: można źle się poczuć, zwymiotować. A gdy żołądek odmówi nam posłuszeństwa, zasłabniemy, a wówczas nawet dobrze pływając, można nie utrzymać się na powierzchni.

W czasie wakacji Artur Ryś mówił o bezpiecznym wypoczynku dzieciom z przedszkoli w os. Wandy, Uroczym i Stalowym, a przed nim kolejne spotkania z najmłodszymi. Dzieciaki słuchają tych zaleceń, oglądają obrazki i dodają swoje uwagi. Te na ogół dotyczą zachowania dorosłych, które nie zawsze są przykładowe. Może warto nieco przemyśleć wakacyjne wyprawy nad wodę. I nie zabierać ze sobą na plażę psa, jak to zdarza się nad Zalewem Nowohuckim. Bo nawet dziecko wie, że psu na plaży gorąco, instynkt będzie mu nakazywał ochłodzenie się w wodzie. Pies może też zostawić na plaży „pamiątkę” i wtedy nikomu nie będzie przyjemnie. Dodatkowo, za takie wprowadzenie psa na plażę Straż Miejska i Policja mogą właściciela czworonoga ukarać mandatem!

(I)  
Fot. kąpieliska:  
Marcin Pietrzyk



## CZERWONA BOJA – NA PŁYTKĄ WODĘ

W wakacje często i chętnie zażywamy ochłody w wodzie. Nie zawsze pamiętamy, by kąpać się tylko w miejscu strzeżonym. Nie zważając na to, że tam gdzie jest ustawiony znak „zakaz kąpiei” (przekreślony pływak), nikt nam nie pomoże. Najmłodsi dobrze wiedzą, że taki znak zakazu znajduje się nad Nowohuckim Zalewem, ale jako bystrzy obserwatorzy widzą, że dorośli przecież się kąpią. I nie przeszkadza im nawet to, że woda nie jest przecież za bardzo czysta. Kąpać się w zalewie nie powinniśmy i ze względów higienicznych i obowiązujących przepisów. Za to można otrzymać mandat! Podobne sytuacje, kąpiei w

# CIASNOTA W POCZEKALNI

Problem dotyczy poradni urologicznej NZOZ „Mark-Med.” Sp. z o.o. na os. Uroczym. Jeden z Czytelników „Głosu-Tygodnika Nowohuckiego”, będący jednocześnie jej pacjentem, poinformował nas o trudnych warunkach w jakich pacjenci muszą tu czekać na swoją kolej. – Poczekalnia to duże słowo – to właściwie grajdółek. Ławki, na których czekamy są twarde, a w poczekalni panuje tłok. Zwiększa w okresie zimowym – kiedy nie można otworzyć drzwi na zewnątrz, a ogrzewanie działa – jest to uciążliwe. Nie ma okna, które można by otworzyć i po kilku chwilach można się dosłownie ugotować – mówi rozżalony pacjent. Wizja

w terenie potwierdziła jego opinie co do rozmiarów poczekalni, jednak podczas wizyty w przychodni na os. Uroczym nie zauważyłam aby jej poczekalnia była przepełniona pacjentami. Może dlatego, że mamy wakacje? Może jednak problem został w międzyczasie rozwiązany? Udało mi się spotkać i porozmawiać z doktorem Władysławem Łętowskim, który jest dyrektorem NZOZ Mark-Med.

● Czy pacjenci czekający na wizytę u urologa rzeczywiście mają tak ciężkie warunki?

Władysław Łętowski: Poczekalnia jest niewielka, to prawda. Jednak zmuszeni byliśmy umieścić poradnię urolo-

giczną akurat w tym miejscu. Dostosowanie jej do wymogów Sanepidu wymagało bezpośredniego wejścia z gabinetu do pomieszczenia sanitarnego z ubikacją, bidetem i umywalką. Pomieszczenia na parterze, gdzie obecnie znajduje się poradnia, były jedynymi, które mogły spełnić te wymogi. Zostały wskazane przez zarządcę budynku – ZBK. Taka przebudowa spowodowała, że na poczekalnię zostało mało miejsca. Czy warunki są bardzo ciężkie? Powiem tak. Na początku popełniliśmy błąd – nie dokonywaliśmy rejestracji pacjentów na konkretne godziny. Kiedy w poczekalni znalazło się więcej osób, a była to zima – zrobiło

się rzeczywiście gorąco i nieprzyjemnie. Nie powtarzamy tego błędu. Pacjenci rejestrowani są na konkretne godziny, co powoduje, że w poczekalni nie powinno jednorazowo znajdować się więcej niż 3-4 osoby.

● Czytelnik skarżył się na to, że nie ma tam możliwości otwarcia okna, co może pan powiedzieć na ten temat?

Władysław Łętowski: Cóż, mogę powiedzieć, że to prawda. Jednak po pierwsze, jak mówiłem, staramy się obecnie o to, aby w poczekalni przebywało naraz jedynie kilku pacjentów. Oprócz tego złożyliśmy w ZBK prośbę aby nad drzwiami wejściowymi do

poczekalni uruchomione zostało okno. Jeśli czekające do lekarza osoby czują w przestrzeni poczekalni dyskomfort mogą poczekać na swoją kolej w poczekalni głównego budynku. Jest pewien problem, gdyż aby tam dotrzeć trzeba wyjść na zewnątrz, jeśli jednak czas oczekiwania jest zbyt długi by być w tej małej poczekalni może warto skorzystać z takiego rozwiązania. No i jeszcze jedna możliwość, o której również wspominałem podczas osobistej rozmowy pacjentowi – ten sam lekarz urolog przyjmuje również w przychodni na os. Kolorowym. Można umówić się na wizytę właśnie tam.

(al)



# EWANGELIZACJA NA BARCE

W czwartek, 18 lipca br. odbyło się niecodzienne spotkanie ewangelizacyjne zorganizowane przez Pallotyńską Wspólnotę Ewangelizacyjną działającą przy pallotyńskiej parafii z Nowej Huty przy ul. Bulwarowej. Współorganizatorami tego przedsięwzięcia była Krakowska Żegluga Pasażerska oraz Internetowe Radio Nowohuckie.pl, a jego głównym inicjatorem był ks. bp Grzegorz Ryś.

Komplet pasażerów zebrał się w czwartkowy wieczór na pokładzie statku pasażerskiego „Nimfa”. Ponad 120 osób wzięło udział w pierwszym ewangelizacyjnym rejsie po Wiśle pod duchowym przywództwem Biskupa-Kapitana. Rejs miał potrwać trzy godziny. Bez przesiadek, bez przystanków. Wreszcie, punktualnie o 20.00 „Nimfa” ruszyła. Po zapaleniu świecy i krótkiej modlitwie do Ducha Świętego jedna z uczestniczek, Agnieszka, przedstawiła swoje świadectwo o łączności z Jezusem i jego działaniu w nas na co dzień. Później odczytany został fragment Ewangelii i zaczęła się luźna rozmowa o tym, co usłyszeliśmy na kartach Pisma. Biskup Ryś tłumaczył jak należy rozumieć poszczególne wersety Pisma Św., wskazywał, co Chrystus w tym czy innym fragmencie Ewangelii do nas mówi. Były też chwile ciszy. Był czas na refleksje i zastanowienie się nad swoim życiem. A że pora była już późna, na Wiśle byliśmy sami. Inni użytkownicy i miłośnicy pływania już dawno zawinęli do przystani.



Cisza była wszechobecna. W pewnej chwili poczułem się jak na środku jeziora galilejskiego w Ziemi Świętej. Później rozpoczęły się śpiewy oazowych piosenek. Kto chciał, po krót-

kiej adoracji u stóp franciszkańskiego krzyża, zapalał świeczkę na znak jedności z Jezusem. Po trzech godzinach przybiliśmy do brzegu. Jeszcze krótki koncert raperski i koniec spotkania. Popatrzyłem na zegarek – była godzina 23.00. Kiedy to zleciało?

Warto zauważyć, że nocna przejażdżka statkiem po Wiśle dostarcza również wielu wrażeń estetycznych. Nocny Kraków, widziany od strony rzeki, staje się zupełnie inny. Aż dziwne, że mało kto organizuje nocne wycieczki po Wiśle. Duże wrażenie robią przeróżne odbicia światła w wodzie, kołyszące się wraz z falami barwne plamy reklam i neonów... Urzeka majestatycznie oświetlony królewski Wawel...

Do domu wróciłem dość późno, ale długo nie mogłem zasnąć. Przemyśleń, wrażeń i emocji było zbyt wiele. Warto było spędzić ten krótki czas na wodzie. A pallotyni zapraszają na kolejną przejażdżkę po Wiśle już w sierpniu. Tym razem gościem rejsu będzie ksiądz egzorcysta.

Tekst i fot.:  
Andrzej Kalinowski



## ZAKŁADY POGRZEBOWE

Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych Sp. z o.o.

ul. Rakowicka 35a, tel. 411-47-76,  
ul. Reduty 1, tel. 411-35-26,  
cm. Grębatów, tel. 645-31-61,  
cm. Podgórze, tel. 656-55-11,  
ul. Pielęgniarek 6, tel. 632-31-77,

pn.-pt. 7.30-15.30, sob. i św. 8.00-14.00  
pn.-pt. 7.30-15.30,  
pn.-pt. 7.00-15.00, sob. 8.00-14.00,  
pn.-pt. 7.30-15.30,  
pn.-pt. 7.00-15.00

### DYŻUR CAŁODOBOWY – PRZEWOZY Z MIESZKAŃ

również w soboty i święta pod tel. 411-45-02 lub 04, Batowice, ul. Reduty 1

**Kompleksowa obsługa pogrzebów**, duży wybór trumien, obsługa żałobników, transport kraj i zagranicą, kremacja, nekrologi, wieńce, formalności w USC itd.

**REALIZUJEMY WSZELKIE ZASIŁKI POGRZEBOWE**

## CORDIA

B. KWIECIŃSKA

www.cordia.com.pl

os. Na Skarpie 24

os. Uroczę 5

czynne 8.00-15.30

12 644-87-75, 512-179-466

504-180-180

**KOMPLEKSOWE  
USŁUGI POGRZEBOWE  
TANIO – CAŁODOBOWO**

## ZAKŁAD USŁUG POGRZEBOWYCH

### „MORFON”

os. Dywizjonu 303 31J (od al. Andersa), tel. (012) 641-68-17

Tel. całodobowe: (012) 649-59-96, 0604-296-932 **ROZLICZENIE BEZGOTÓWKOWE**

### POGRZEBOWE USŁUGI:

▼ **KOMPLEKSOWO** ▼ **BEZGOTÓWKOWO**

Bezpłatny (w ramach ZUS) całodobowy przewóz zwłok z mieszkań do chłodzi

„**REKORDIA**” (w budynku administracyjnym cmentarza w Grębatowie)

Tel. 12 645-47-24, 12 632-47-00 (**CAŁĄ DOBĘ**)

# NEKROLOGI I KONDOLENCJE

przyjmuje Biuro Ogłosze

„Głosu – Tygodnika Nowohuckiego”

(al. Jana Pawła II 232 – NCK) Tel. 643-44-33

## PAMIĘĆ O BLISKICH I ZNAJOMYCH

Czytelnicy pytali nas, czy w „Głosie” istnieje możliwość zamieszczania informacji o rocznicowych mszach św. odprowadzanych za zmarłych. – Najbliższa rodzina wie, kiedy i gdzie taka msza zostanie odprowadzona, ale chcielibyśmy także, by wiedzieli o niej sąsiedzi czy przyjaciele zmarłego, a nie wszystkich stać na zamówienie drogiego ogłoszenia w tej sprawie w gazecie – przekonywali. By spełnić oczekiwania Czytelników, zamieścimy takie informacje bezpłatnie. Trzeba tylko zgłosić się do redakcji.



# INFORMATOR HANDLOWO-USŁUGOWY

## SLUŻBY MIEJSKIE I LOKALNE

**Pogotowie Ratunkowe** 999. Pogot. Ratunkowe (N. Huta) 999.  
**Straż Pożarna** 998. 646-01-10.  
**Policja** 997.  
**Policja Nowa Huta**: os. Zgody (VIII KP) 12 61 52-910, os. Złotej Jesieni 11C (VII KP) 12 61-52-911, 12 615-33-19.  
**Straż Miejska** 680-15-00 (Oddz. III Nowa Huta, 640-51-15 (Oddz. VI Wzg. Krzesławickie).  
**Pogotowie gazowe** 992. **Pogotowie dźwigowe** 12 644-23-08.  
**Pogotowie c.o.** 12 644-38-46. **Wodociągi** 12 648-28-61.  
**Toksikologia** 411 99-99.  
**Pogotowie ADREM** (elektr., c.o., wod.-kan.-gaz) 644-19-69, 643-27-43. **ADREM awarie poza budynkiem** 644-12-10.  
**Pogotowie elektryczne** dla os. Oświecenia 647-05-65 w dni powszednie i 647-15-87 w dni świąteczne.  
**Całodobowy telefon zaufania dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin** 411-60-44.

## MEDYCYNIA I ZDROWIE

▼ **PRACOWNIA USG – LEK. MED. B. STĘPIEŃ** – os. Handlowe 8, tel. 12 644-78-26, 12 640-50-90 lub 696-047-450: badania jamy brzusznej, tarczycy, ginekologia, ciąża. Czynna: poniedziałek 12.00–16.00, wtorek–piątek 9.00–12.00.  
▼ **GABINET KARDIOLOGICZNY**. Lek. med. Krzysztof Idec, os. Centrum A, bl. 3. Rejestracja: 12 357-36-12.  
▼ **MASAŻ**, rehabilitacja, wizyty domowe.  
Tel. 12 414-11-97, 602-861-879.  
▼ **TERAPIA MANUALNA KRĘGOSŁUPA**, Piotr Paweł Rząca, Kraków, Nowa Huta, ul. Tomickiego 13. Tel. 507-099-231.  
Więcej informacji na [www.terapiamanualnakrakow.com.pl](http://www.terapiamanualnakrakow.com.pl).  
▼ **ANGIOMEDIC DR JERZY ZDUŁECZNY**, Ujastek 3, tel. 12 307-56-00, 502-075-633. Doppler USG naczyń, USG tarczycy, piersi, węzłów chłonnych, ślinianek, specjalistyczne konsultacje w zakresie chorób naczyń i chorób wewnętrznych, leczenie operacyjne/bezoperacyjne żylaków i pajączków naczyniowych (skleroterapia, termoablacja falami radiowymi met. EVRF). Dysponujemy jednym z najnowocześniejszych aparatów USG.  
Więcej informacji: [www.angiomedic.pl](http://www.angiomedic.pl).

## USŁUGI RÓŻNE

▼ **USŁUGI SZKLARSKIE, oprawa obrazów**, os. Jagiellońskie 19, Pawilon Handlowo-Usługowy koło kościoła ARKA (wejście z tyłu), tel. 647-86-50.

▼ **ZASTRAJKOWAŁ** telewizor? Dzwon 126454765, 6009988 32.  
▼ **PRZECHOWALNIA ROWERÓW** (z możliwością przeglądu) i **OPON** (całoroczna). Plac targowy PIAST, paw. 3.  
Tel. 647-13-88, kom. 0502-730-087.  
▼ **SALON FRYZJERSKI „Dorota”** (damski, męski, dzieci). Pl. Targowy „Piast”, paw. 26, 27.  
Tel. 12 681-33-77.  
▼ **OBUIE – NAPRAWA**. Os. Jagiellońskie 19, pawilon handlowy (wejście od tyłu). Tel. 647-86-50.  
▼ **SERWIS RTV**. 012 647-09-30, 0508-08-46-92.  
▼ **ZAKŁAD ZEGARMISTRZOWSKO-SŁUSARSKI**. Naprawa zegarków mechanicznych i elektronicznych, naprawa zegarów ściennych. Ostrzenie noży, nożyczek, pił, łańcuchów. Dorabianie kluczy mieszkaniowych i samochodowych z immobilizerem. Plac targowy Bieńczyce, paw. 23.  
Tel. 510-949-066.  
▼ **NAPRAWA I SPRZEDAŻ PARASOLI**. Szkolne 14.  
Tel. 644-98-11.  
▼ **ZAKŁAD PIECZĄTKARSKI**, Robert Sroka, os. Niepodległości 3. Tel./faks 12 649-55-55.  
▼ **ROWERY** – sprzedaż, części, akcesoria, serwis, naprawy, komisy, malowanie ram. FHU „Elmar”, plac targowy PIAST, paw. 3, tel. 647-13-88, kom. 502-73-00-87.

## BIURA KSIĘGOWO-PODATKOWE

▼ **IP PRYMUS KSIĘGOWOŚĆ, ROZLICZENIA**. Załatwiamy dobre KREDYTY hipoteczne, dla firm, dla osób prywatnych. Tel. 602-19-66-21, 12 643-41-28, os. Teatralne 24.  
▼ **BIURO RACHUNKOWE „ATINA”**, usługi podatkowo-księgowe. Boh. Września 76. 648-01-89.  
▼ **SALDO** – usługi-księgowo podatkowe. Rozliczenia VAT-u budowlanego, zeznania roczne PIT-y. 12 641-07-59.

## POŚREDNICTWA NIERUCHOMOŚCI

▼ **FIRMA „GARRET”** – licencje państwowe, sprzedaż-kupno domów, mieszkań. Kredyty. DH „Wanda”, ul. Broniewskiego 1.  
Tel. 12 642-59-10/11. [www.garret.pl](http://www.garret.pl).  
▼ **ARKADOM – NAJSKUTECZNIEJSZE BIURO NIERUCHOMOŚCI**. Stowarzyszeni w MSPON, 3 licencje państwowe. Os. Jagiellońskie 19, koło kościoła Arka.  
Tel. 12 641-66-74; [www.arkadom.pl](http://www.arkadom.pl).

## USŁUGI MOTORYZACYJNE

▼ **SERWIS OPON KRAWAL**, partner handlowy MICHELIN i PIRELLI oferuje wszelkie naprawy opon i dętek.  
● profesjonalne wyważanie kół ● prostowanie felg alu i stalowych ● pompowanie kół azotem ● naprawy opon z systemem PAX ● opony różnych marek krajowe i zagraniczne. Honorujemy karty płatnicze. Raty. Ul. Cienista 3 (róg Kocmyrzkowskiej). Pon.–pt. 8.00–18.00, sobota 8.00–14.00. Tel.: 425-70-08, 608-034-643; [www.driver-polska.pl](http://www.driver-polska.pl); e-mail: [capala@driver-polska.pl](mailto:capala@driver-polska.pl).  
▼ **FIRMA AUTO KOMPUTER**, Janina Walasek, ul. Makużyńskiego 9B.  
Tel. 644-18-80, 684-19-00 (01, 02), pon.–pt. 8.00–17.00. Badania techniczne pojazdów do 3,5 ton (przeglądy rejestracyjne): okresowe, zasilanych gazem, rejestrowanych po raz pierwszy za granicą, powypadkowych. Komputerowy system pomiaru i kontroli układów jezdnych samochodów osobowych i busów oraz ich regulacja. Komputerowy pomiar sprawności amortyzatorów. [www.autokomputer.krakinfo.pl](http://www.autokomputer.krakinfo.pl).  
▼ **AUTOALARMY, BLOKADY, CENTRALNE ZAMKI** (rok założenia 1989). Bieńczyce, ul. Cienista 12, tel. 644-45-17.  
▼ **AUTO CENTRUM BLASK**, ul. Bulwarowa 33, myjnia ręczna, tel. 644-89-06.  
Czynna od pon. do sob. 8–18, niedziela 8–15.  
▼ **Samobsługowa myjnia ręczna** (7 dni w tygodniu, 8–23).  
▼ **Serwis i sprzedaż opon** (tel. 680-53-10, pon.–sb., 8–18).  
▼ **Serwis klimatyzacji**.  
▼ **AUTOMYJNIA. MYCIE RĘCZNE**. Ul. Fatimska 6, tel. 644-72-39. Całodobowy parking.  
▼ **ZŁOMOWANIE** samochodów, wystawianie zaświadczeń, transport. 12 681-01-41, 0605-100-845.

## KWIACIARNIE

▼ **KWIACIARNIA „KALINA”**, os. Centrum D1, czynna od pn. do pt. w godz. 8–19, w soboty 8–17, w niedziele 9–15.  
Tel. 012 644-33-36. Przyjmujemy zamówienia z dostawą do domu.  
▼ **KWIACIARNIA „CUPIDO”**, pl. Targowy Bieńczyce 6, tel. 641-46-35.  
Czynna: pon.–sob. 6.00–19.00, niedziela 9.00–16.00. Zamówienia na telefon. Dowóz w obrębie Krakowa. Wieńce, wiązanki okolicznościowe, bukiety.

## PRACOWNIE ZŁOTNICZE

▼ **WYROBY ZŁOTE, SREBRNE**. Naprawy. Grawerowanie. Skup złota i srebra. Upominki komunijne. Ceny producenta. Bieńczycki pl. Targowy 5. Tel. 12 685-53-80.

## OGŁOSZENIA DROBNE

● **ANTENY** montaż, naprawa TV-SAT. (12)645-19-13, 501-03-08-90.  
● **CZYSZCZENIE** dywanów Kärcher. 506-507-171.  
● **CZYSZCZENIE** dywanów. Dywaniarz – gwarancja dobrej usługi. (12)649-92-39.  
● **DACH** papa termozgrzewalna, obróbki blacharskie. 507-896-506.  
● **DAWNY** motocykl, samochód, części, książki kupię. 513-034-195.  
● **DOMEK** letniskowy, całoroczny, Poręba W-ka – Koninki, sprzedam. 694-593-721.  
● **FLIZOWANIE**, malowanie, panele, remonty łazienek. 502-820-851.

● **FLIZOWANIE**, malowanie, panele, tapetowanie. 792-436-211.  
● **FLIZOWANIE**, remonty od A-Z. 787-726-085.  
● **HYDRAULICZNE** usługi wod.-kan.-gaz-co. 501-415-154.  
● **HYDRAULIK**. 660-888-660.  
● **KUPIĘ** orzełki, medale, odznaczenia. 515-803-184.  
● **MALOWANIE**, tapetowanie, panele. 784-002-599.  
● **NAPRAWA**, konserwacja, sprzedaż, montaż piecyków łazienkowych. (12)648-46-19, 0502-587-520.  
● **OPIEKUN** osób starszych w Niemczech. Zgłoś się już dziś! 666-826-904, [opieka@interkadra.pl](mailto:opieka@interkadra.pl). (12)290-44-21.  
● **ZASTRAJKOWAŁ** telewizor? Dzwon 126454765, 600998832, 501932679.

## CHWILÓWKI

– 200–500 zł bez Biku  
– bez ograniczeń wieku  
– dojeżdżamy do klienta

Tel. 661-233-741

## SPRZEDAM

Poloneza Caro Plus 1.6 GSI,  
2001 r., zadbany.  
Tel: 604-211-709

## KOREPETYCJE MATEMATYKA

Tel. 507 869 805

## BIURO OGŁOSZEŃ

Tel. 12 643 44 33

Hondę Accord 2.0, 1997 r.,  
gaz sekwencyjny, klimatyzacja,  
5000 zł – sprzedam. Tel. 6-91-91-91-60.

Centrum Małej i Mikro Przedsiębiorczości przy Małopolskim Stowarzyszeniu Kupców i Przedsiębiorców, mieszczące się w os. Handlowym 5, tel. 12 311-58-05, e-mail: [biuro@mkip.org](mailto:biuro@mkip.org), zaprasza do korzystania z: kursu obsługi komputera i korzystania z Internetu dla seniorów, diagnozy i pomocy psychologicznej, porad prawnych. Zgłoszenia i rejestracja od pn. do pt. w godz. 10–14.



NIERUCHOMOŚCI „TWÓJ DOM”

Kraków, os. Centrum E 21 tel. 643 76 60; 505 056 856

ZARZĄDZANIE NIERUCHOMOŚCIAMI  
—WSPÓLNOTY-PEŁNA OBSŁUGA—

POŚREDNICTWO W OBROcie NIERUCHOMOŚCIAMI

[www.twoj-dom.com.pl](http://www.twoj-dom.com.pl)



# NA BAKIER Z JAKOŚCIĄ ŻYCIA

Rozmowa z prof. zw. dr hab. med. Zbigniewem Wolskim,  
prezesem Polskiego Towarzystwa Urologicznego.

● **Panie Profesorze, na czym polega cewnikowanie?**

– Cewnikowanie jest to wprowadzenie cewnika przez cewkę moczową do pęcherza, co umożliwia swobodny odpływ moczu. Specyficznym jego rodzajem jest cewnikowanie przerywane. Jest to okresowe, w zależności od potrzeb, opróżnianie pęcherza. Zaletą tej metody jest to, że ciało obce, jakim jest przecież cewnik, nie jest na stałe umieszczane w cewce ani w pęcherzu. Nie powoduje więc zwiększonego ryzyka powikłań, w tym zakażeń układu moczowego wywołanych przez bakterie tzw. wewnątrzszpitalne – jak te lekooporne z grupy *gramm minus*.

● **Jakie są rodzaje cewnikowania przerywanego?**

– Stosuje się trzy rodzaje: sterylne, czyste i aseptyczne. Cewnikowanie sterylne wykonuje się przy użyciu sprzętu całkowicie pozbawionego bakterii. Musi być zapewniona całkowita jałowość. Na przykład jednorazowe rękawiczki, maski, ubiór, pęseta. Jest ono rzadko stosowane, ale wymagane, kiedy u pacjenta występuje bardzo duże ryzyko zakażenia ogólnego, na przykład u chorych z immunosupresją – bez odporności własnej lub gdy jest ona bardzo mała. Może być przeprowadzane tylko w warunkach szpitalnych.

Drugim rodzajem jest cewnikowanie przerywane aseptyczne. Może je wykonać nawet sam pacjent. Jest alternatywą do poprzedniej techniki. Stosuje się po prostu jałowe jednorazowe cewniki, które są wprowadzane do pęcherza po odkażeniu ujścia cewki moczowej i jej okolicy. Należy tu stosować technikę bezdotykową.

Trzeci sposób to przerywane cewnikowanie czyste, które już w latach 70 ubiegłego wieku zostało wprowadzone przez Jacka Lapidesa, urologa z Uniwersytetu Michigan, do opróżniania pęcherza. Zakłada się cewnik jałowy, jednorazowy do pęcherza i opróżnia go po uprzednim oczyszczeniu ujścia cewki moczowej. Nie trzeba do tego używać specjalnego płynu, wystarczy woda z mydłem.

● **W jakich przypadkach najczęściej stosuje się przerywane cewnikowanie?**

– Wskazaniami do niego są wszelkie stany chorobowe pęcherza i cewki moczowej, które uniemożliwiają, czy to całkowite, czy też częściowe, opróżnianie pęcherza. Taka konieczność pojawia się w przypadku niewydolności mięśnia wypieracza pęcherza spowodowanego różnymi chorobami w innych narządach. Na przykład po uszkodzeniu urazowym rdzenia kręgowego, operacjach neurochirurgicznych, czy w obrębie miednicy mniejszej. Drugą grupą schorzeń są te powodują-

ce stan zwiększonego napięcia zwieracza cewki moczowej, który uniemożliwia opróżnienie pęcherza. Również inne choroby ogólnoustrojowe jak *stwardnienie rozsiane (Sclerosis Multiplex)* lub choroba *Parkinsona* mogą u niektórych chorych prowadzić do zalegania moczu w pęcherzu.

● **Ilu pacjentów potrzebuje tej metody cewnikowania?**

– Według źródeł Narodowego Funduszu Zdrowia chorych, u których wykonuje się przerywane cewnikowanie i korzystających z cewników jednorazowych (w limicie 150 na miesiąc) jest w Polsce około 5 tysięcy. Natomiast duża część pacjentów z różnych powodów nie wykorzystuje tej najbezpieczniejszej metody. Dlatego liczba osób, które potrzebują takiego sprzętu medycznego nie jest dokładnie znana.

● **Osób potrzebujących samocewnikowania jest coraz więcej.**

– Co roku mamy około 1000 pacjentów z powypadkowym urazem rdzenia kręgowego. Oni mogą mieć wskazania do tego rodzaju cewnikowania. W Polsce żyje około 60 tysięcy chorych na *stwardnienie rozsiane (SM)*. W ich gronie dysfunkcje moczu występują u 10-20 proc. Wszystko zależy od stadium rozwoju choroby. Jeśli pacjent jest czynny zawodowo zalecane jest cewnikowanie przerywane. W bardziej zaawansowanym stanie opiekunowie zakładają cewniki na stałe, co niestety powoduje powikłania. Osobnym problemem są zaburzenia oddawania moczu u dzieci. Szczególnie u tych z przepukliną oponowo-rdzeniową, która u wielu powoduje niemożność opróżniania pęcherza. Od pierwszych miesięcy swego życia dzieci są leczone w ten sposób, że opiekunowie opróżniają im pęcherz podczas cewnikowania, kiedy dziecko jest większe – samo się tego uczy.

● **Dlaczego samocewnikowanie jest najbardziej korzystne dla pacjenta?**

– Założenie cewnika do pęcherza na stałe powoduje zagrożenia infekcjami w skali 7 proc. na każdy dzień. Jak to policzymy, po 10 dniach zagrożenie zakażeniem wynosi już 70 proc., a po dwóch tygodniach można być pewnym, że do zakażenia doszło. Najczęściej wykrywanymi powikłaniami są ropnie nerek i odmiedniczkowe ostre zapalenie nerek, kamica nerkowa, pęcherza moczowego. U 20 proc. chorych z zakażeniami długotrwałymi dochodzi do niewydolności nerkowej z koniecznością hemodializ i przeszczepu. Innym powikłaniem są stany zapalne najdźrzy i jąder. Wszystko to powoduje wzrost kosztów związanych z leczeniem zabiegowym bądź przewlekłą antybiotykoterapią.

Cewnikowanie przerywane czyste

znacznie zmniejsza te zagrożenia. Jednakże zauważono, że ma też niekorzystne następstwa. Przede wszystkim, mimo zachowania czystości, dochodzi do wprowadzenia bakterii do pęcherza. Druga ważna sprawa – jeśli ktoś jest aktywny w pracy, czy w życiu społecznym, trudno mu zachować odpowiednią higienę cewnikowania. Proszę sobie wyobrazić: jak to zrobić podczas lotu samolotem, korzystania z toalety w restauracji czy na biwaku?

Innym, niekorzystnym następstwem jest uszkodzenie cewki. Cewnik jest dość sztywny i chory sam powleka go substancjami poślizgowymi, a nie znieczulającymi, stąd ten zabieg jest dość bolesny i traumatyczny.

● **Ważne są też koszty.**

– Pacjent ponosi około 70 proc. kosztów terapii. Refundowany jest tylko cewnik, którego cena rynkowa to średnio około 85 groszy, refundacja obecnie to 0,56 zł za sztukę (przy założeniu, że najwyższa możliwa cena to 0,80 zł za cewnik + 30% dopłaty pacjenta).

● **Na zachodzie Europy od lat stosuje się bezpieczniejsze cewniki aseptyczne.**

– Propaguje się je już od lat 90. Jałowe cewniki powlekane zdecydowanie poprawiają komfort i bezpieczeństwo życia pacjenta. Są aseptyczne, jednorazowe i można je wprowadzać bezdotykowo – są na całej długości pokryte hydrofilnym polimerem. Wystarczy zanurzyć je na 30 sekund w wodzie, co spowoduje wytworzenie otoczki na całej długości. Pozwala to na zwilżenie cewki, mniejszą bolesność zabiegu i uniknięcie podrażnienia. Do tego typu należą również cewniki przygotowane do natychmiastowego użycia – fabrycznie już zanurzone w wodzie czy soli fizjologicznej. Natomiast idealne dla osób aktywnych są cewniki ze zwiniętym w pakietek workiem na moc. Pacjent po użyciu wyrzuca go do kosza.

● **Jakie są standardy europejskie, jeśli chodzi o samocewnikowanie?**

– W całej zachodniej części UE stosuje się cewniki aseptyczne. Tylko w Polsce i Słowenii ich nie ma. Dlatego właśnie Polskie Towarzystwo Urologiczne powołało grupę ekspercką, która opracowała wytyczne stosowania i przeprowadzania samocewnikowania w leczeniu pacjentów z dysfunkcją neurogenną pęcherza moczowego i innymi zaburzeniami czynności dolnych dróg moczowych.

● **Na jakiej podstawie ustalono, że cewniki aseptyczne są lepsze?**

– Udowodniono w badaniach porównując stosowanie cewników czystych i aseptycznych, że częstość zakażeń jest o połowę mniejsza.

● **Dlaczego dopiero teraz mówi się**

**o wprowadzeniu tego rodzaju cewników w Polsce?**

– Dopiero teraz Ministerstwo Zdrowia jest skłonne wpisać je na listę materiałów medycznych refundowanych. Zdajemy sobie sprawę z ograniczeń finansowych NFZ, dlatego należałoby wybrać docelową grupę pacjentów. Na przykład dla tych chorych, którzy już się samocewnikują i dla dzieci.

● **Czy polski pacjent ma dostęp do cewników aseptycznych?**

– Praktycznie nie ma żadnej. Nie ma ich na rynku. Byłaby to dla polskiego pacjenta nowa technologia. System refundacji na poziomie maksymalnym: 0,56 zł za szt. (przy założeniu, że najwyższa możliwa cena to 0,80 zł za cewnik + 30% dopłaty pacjenta) nie zachęca sklepów zaopatrzenia medycznego do podpisywania umów z NFZ i organizowania dostępności dla pacjenta choćby cewników do uaktywniania powłoki hydrofilowej wodą (cewnikowanie czyste).

● **Jakie są rekomendacje Polskiego Towarzystwa Urologicznego w sprawie samocewnikowania?**

– Wyniki dotąd opublikowanych badań wskazują, że stosowanie cewników hydrofilowych, szczególnie tych „gotowych do użycia” zmniejsza występowanie powikłań związanych z długoletnim cewnikowaniem, takich jak nawrotowe infekcje dróg moczowych i zwężenie cewki. Przez pacjentów cewniki takie są postrzegane jako łatwiejsze w użyciu, co przyczynia się do lepszej akceptacji tej metody leczenia. Chorzy chętniej kontynuują terapię, a ich jakość życia poprawia się. Dlatego też rekomendujemy stosowanie aseptycznych cewników hydrofilowych jako metodę z wyboru u pacjentów z neurogenną dysfunkcją pęcherza moczowego, szczególnie po urazach rdzenia kręgowego, z rozszczepem kręgosłupa, po zaopatrzeniu przepukliny oponowo-rdzeniowej.

● **Wprowadzenie tego rodzaju cewników do użycia w Polsce miało by duży wpływ na budżet NFZ?**

– Uważam, że nie liczy się wszystkich kosztów społecznych. Przecież tu chodzi przede wszystkim o jakość życia pacjentów. W związku z tym, że chorzy muszą ponosić nominalnie 95 proc. kosztów cewnikowania, wielu z nich nie leczy się zgodnie z zaleceniami, co powoduje dodatkowe komplikacje ich stanu zdrowia. Nie ma szacunków o ile zmniejszy się liczba hospitalizacji związanych z leczeniem powikłań po stosowaniu cewnikowania aseptycznego. Można tylko stwierdzić, że skoro jest o połowę mniej powikłań w stosowaniu cewników hydrofilowych, to i o tyle zmniejszą się koszty związane z ich leczeniem.

● **Dziękuję za rozmowę.** (paf)

## Zdrowie i uroda

### PRODENT®

os. Niepodległości 3 A  
tel. 681-33-22, 681-34-80

czynne pon.-pt. 9-21, sobota 9-15

♦ STOMATOLOGIA ♦ PROTETYKA  
NAPRAWA PROTEZ NA POCZEKANIU  
♦ ORTODONCJA ♦ CHIRURGIA – PEŁNY  
ZAKRES USŁUG, implanty ♦ WYBIELANIE  
ZĘBÓW W 30 MINUT

EMERYCI I RENCIŚCI 30% ZNIŻKI  
NA USŁUGI PROTETYCZNE

SZPITAL GINEKOLOGICZNO-  
POŁOŻNICZY UJASTEK,  
ul. Ujastek 3, w Krakowie

zaprasza na  
**BEZPŁATNE BADANIA  
UROGINEKOLOGICZNE  
DLA KOBIET Z PROBLEMAMI  
WYSIŁKOWEGO  
NIETRZYMANIA MOCZU  
ORAZ  
ZABURZENIAMI STATYKI  
MIEDNICY.**

Badania odbędą się w dniu  
9.08.2013. Osoby zaintereso-  
wane prosimy o rejestrację  
pod nr telefonu : 12 680 34  
00 lub osobiście w rejestracji  
Szpitala.  
Liczba miejsc ograniczona!

### PRACOWNIA RENTGENOWSKA

os. Urocze 2

Wykonujemy zdjęcia:

→ kręgosłupa → klatki  
piersiowej → kostne, zębów  
i panoramiczne zębów

Tel. 12 644-92-82

### Piotr Paweł Rząca TERAPIA MANUALNA KRĘGOSŁUPA

• dyskopatia • lumbago • rwa kulszowa i ramienna

Kraków, Nowa Huta,  
ul. Tomickiego 13  
Tel. 507-099-231

Więcej informacji na [www.terapiamanualnakrak.com.pl](http://www.terapiamanualnakrak.com.pl)

ABDENTIM S.C. os. Piastów 12k  
☎ 012 645 95 59

### STOMATOLOGIA PROTETYKA

PEŁNY ZAKRES USŁUG

NAPRAWA PROTEZ NA POCZEKANIU  
OD 30 ZŁ

CZYNNE: PON.-PT. 9-18, SOB. 9-13

Vident

lek. stom. Andrzej Zimoch  
tech. dent. Marcin Słowiak

os. Boh. Września 1

### STOMATOLOGIA

PEŁNY ZAKRES USŁUG

tel. 12/641-48-08

### PROTETYKA

KORONY, MOSTY, PROTEZY  
EKSPRESOWE NAPRAWY

tel. 12/645-93-33



# DROGA NA PÓŁNOC

*Tak, kochamy ten kraj  
rozciągający się  
skalami i chmurami  
ponad morzem...*

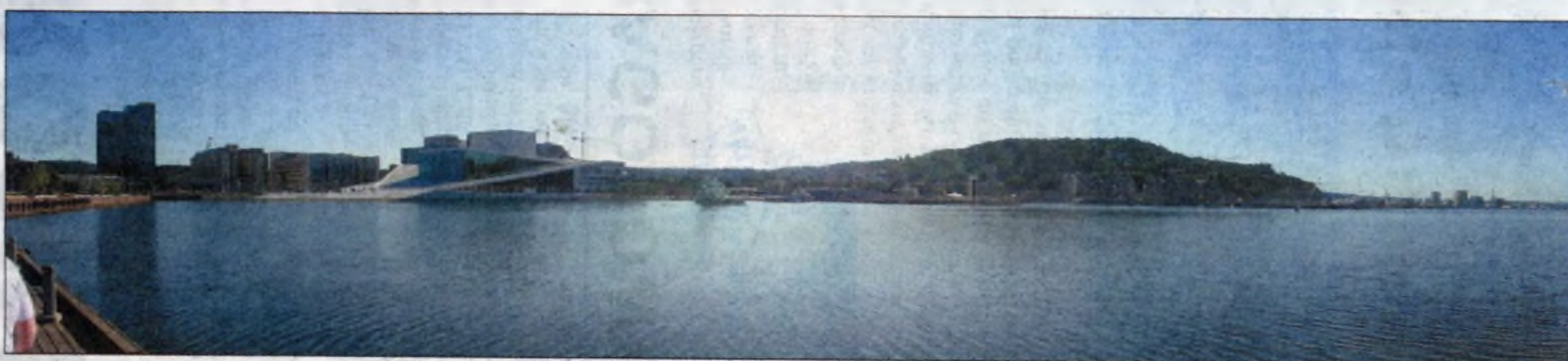
Tak zaczyna się norweski hymn. Słowa napisał dramaturg i poeta, noblista Bjørnstjerne Bjørnson. Nie istnieje żaden przepis prawny, który ustanawiałby pieśń *Ja, vi elsker dette lander* hymnem Norwegii, ale funkcjonuje ona jako hymn państwowy na mocy umowy społecznej. Norwegowie są patriotami. Widać to szczególnie w dniu święta narodowego (17 maja) kiedy przywdziewają stroje ludowe na pochody uliczne. Ale widać to również w codziennym życiu, często flaga powiewa przy domostwach, można ją też spotkać w nieoczekiwanym miejscu, jak np. na rozległym płaskowyżu, gdzie w księżycowym wręcz krajobrazie, dumnie powiewając wetknięta w ziemię zapraszała na kozie serki do miejscowego gospodarza. Norwegów uważa się za ludzi liberalnych, tolerancyjnych i gościnnych. Pojechaliśmy zatem osobiście to sprawdzić, zwiedzając ten piękny kraj.

★★★

Ruszyliśmy do Sassnitz skąd mieliśmy przeprawe promową do Trelleborga. Ledwo przekroczyliśmy granicę w Kołbaskowie zatrzymał nas patrol niemieckiej policji. Rozmowa była krótka kiedy sprawdzili, że jesteśmy autobusem turystycznym, a nie rejsowym. Nie ujechaliśmy nawet kilku kilometrów, gdy drogę zajął nam tym razem samochód niemieckiej służby celnej. Ci sprawdzają „papiery” przez godzinę. W ostatniej chwili, jako ostatni wjeżdżamy wreszcie na prom i już bez przeszkód płyniemy do Szwecji.

★★★

Trasa do Oslo, stolicy Wikingów, malowniczo położonej nad brzegiem Oslofjordu, wiedzie przez imponujący most Svinesund o długości 704 m, łączący Szwecję z Norwegią, ze wspaniałym wido-



Widok na gmach opery w Oslo.

dziennie przechodzi tędy ok. 100 000 ludzi, posłaliśmy i my. Uwagę przykuwa zwłaszcza góry jej odcinek. Wznosi się tutaj gmach norweskiego parlamentu i pałac królewski, zamykający ulicę od zachodu. Pomiędzy tymi budynkami znajduje się uniwersytet, Teatr Narodowy, a wszystkie razem nadają ulicy monumentalny charakter. Wszystko dopełnia gwar uliczny, kawiarnie, restauracje i liczni mimowicie. Zwiedziliśmy również park Gustava Vigelanda, gdzie można podziwiać wspaniałe rzeźby – dzieło życia sławnego artysty. Dzisiaj znajduje się tu aż 212 rzeźb, a jedna z nich „Kóło życia” wyraża główny motyw twórczości Vigelanda – fascynację siłami witalnymi i erotyzmem.

Żeby poczuć ducha historii przejechaliśmy na półwysep Bygdøy do Muzeum Łodzi Wikingów. Przez ponad 300 lat, od VIII do XI wieku, Wikingowie wstrząsali światem niby nawałnica. Wyruszyli ze swych siedzib w Norwegii, Szwecji lub Danii i żeglowali jako kupcy, osadnicy lub rabusi w poszukiwaniu ziemi, niewolników, złota i srebra. Łupili całą Europę. Dotarli nawet do Bagdadu i Ameryki. Przerazeni chrześcijańscy mnisi donosili o ich haniebnych napaściach na klasztor i miasta. Ale Wikingowie nie byli zwykłymi barbarzyńcami. Mieli rozwinięte kupiectwo i rzemiosło, osiągnięcia w żegludze i szkutnictwie. Zwiedziliśmy jeszcze Muzeum Statku Polarnego FRAM, którym Roald Amundsen, jako pierwszy człowiek, dotarł na biegun południowy. Następnie wzdłuż brzegów jeziora Mjøsa – największego jeziora Norwegii – udaliśmy się do Lillehammer – światowej sławy ośrodka sportów zimowych. Odbiliśmy krótki spacer po parku olimpijskim i zwiedziliśmy jeszcze jedną dumę miasta – skansen w Maihaugen. Powstał on dzięki dentyście z Lillehammer, który tu zamieszkał w 1885 r. Zbierał stare przedmioty, przejmował także stare domy wiejskiej architektury. I tak utworzono jedno z największych i najważniejszych muzeów poświęconych życiu norweskiej wsi.

★★★

Przed nami kolejny dzień i wielkie wyzwanie. Otóż Drogę Trolli, zwaną też Drabiną Trolli przyszło nam zdobywać we mgle i mżawce. Pogoda dotąd iście śródziemnomorska zmieniła się diametralnie, gdy wjechaliśmy na ich teren. Znajduje się tutaj jedyna na świecie znak drogowy „Uwaga Trolle”. Średnie nachylenie tej trasy wynosi 9% a składa się z 11 serpentyn, w większości zakręcających pod kątem 360 stopni. Mężowi udało się zrobić mimo wszystko kilka zdjęć i nakręcić film, ale od tej pory

obiektyw aparatu miał w środkowej części „leką mgiełkę”. Opuszczamy zatem niegościnną dolinę trolli i jedziemy przez znaną z uprawy truskawek dolinę Valdalen. Dolina w pełnym słońcu, truskawki pyszne, o smaku poziomkowym, właśnie trawą zbiorcy i co ciekawe, wiele samochodów z rejestracją polską. „Polacy na saksach”. Udajemy się na dalsze dzisiaj wyzwanie, czyli Drogę Orłów – raz w górę, raz w dół. Zatrzymujemy się w punkcie widokowym na Geirangerfjord, wpisanym na listę UNESCO oraz oglądamy piękne wodospady, które wpadają do niego z dużej wysokości, tworząc oryginalny spektakl. Dalej droga widokowa wzdłuż jezior na wysokości 1000 m i miejscowość położona nad Invikfjordem.

★★★

Kolejnego dnia przejazd wzdłuż jeziora Jolster w stronę jeziora lodowca Boyabreen. Wizyta w Muzeum Lodowcowym, w którym można obejrzeć bardzo ciekawą wystawę multimedialną, poświę-

coną lodowcowi Jostedalbreen i zmianom w klimacie oraz na półokrągłym ekranie zobaczyć film z wyprawy na lodowiec. W drodze do Gudvangen przejazd najdłuższym tunelem w Norwegii – ok. 25 km. Pokonujemy go w 25 minut. Po drodze zatoczki imitujące dzieńne światło dla cierpiących na klaustrofobię. My też zatrzymujemy się żeby zrobić zdjęcia. Co ciekawe, powietrze jest tu co godzinę wymieniane, ot, cud techniki. Norwegia to królestwo fiordów, ale i tuneli wykutych w skałach. No i wreszcie dwugodzinny rejs statkiem po dwóch fiordach (nazwy nie piszę, bo trudno znaleźć takie literństwo na laptopie) i okazja do podziwiania wspaniałych wodospadów, wiosek malowniczo położonych na zboczach gór i rozkoszowania się krystalicznym norweskim powietrzem. Następnie przez kanion Stalheim udajemy się do Voss, by podziwiać kolejne kilkudziesięciometrowe wodospady.

★★★

Po tylu dniach zwiedzania jesteśmy już w kolejnym hotelu. A te sprawiają nam zawsze miłe niespodzianki. W każdym sauna, jacuzzi, basen. Można było się przed następnym wyzwaniem naprawdę zrelaksować.

★★★

Miejsce na kolumnie się kończy, a tu jeszcze Bergen. Zwiedzamy Muzeum Ligi Hanzeatyckiej, gdzie zrekonstruowane pokoje domostwa świadczą o bogactwie hanzeatyckich gospodarzy. Średniowieczne drewniane domy Bryggen wielokrotnie były trawione przez ogień. Po ostatnim pożarze w 1955 r. ocalało zaledwie 10 budynków. Dziś znajdują się na liście Światowego Dziedzictwa Kulturowego UNESCO. Ja udałam się na targ rybny, a mąż pojechał kolejką na „dach miasta”. Wybór dań na targu ogromny. Na co się zdecydować? Na kanapkę z krewetkami, zupę rybną, kawior, wieloryba z grilla? Zupę rybną jedliśmy wcześniej w jednej z restauracji i była pyszna – całe kawałki ryb, małże, krewetki i nawet rak w całości. Kupiliśmy więc salami z łosia, z renifera i z wieloryba oraz małże z grilla. Ceny w Norwegii zniewalają. Ponoć wg statystyk Oslo jest najdroższą stolicą świata.

★★★

Ponieważ Norwegowie nie lubią „wylewać za kołnierz” państwo musiało interweniować, i tak alkohol jest sprzedawany tylko w sieci państwowych sklepów do pewnej godziny, zamkniętych przed świętami i w niedzielę, a znajdują się one tylko w większych miastach. Ponoć Norwegowie sobie z tym radzą i załatwiają sprawę w swoich gospodarstwach „we własnym zakresie”.



Wrzeszczący chłopiec w parku Vigelanda.

★★★

W drodze powrotnej czeka nas jeszcze moment zadumy w miejscu, na które wcześniej, przejeżdżając drogą nikt nie zwracał uwagi. To wyspa Utøya. 22 lipca, dwa lata temu, doszło tu do tragicznych zdarzeń za sprawą Andersa Breivika, który zastrzelił tutaj 69 młodych ludzi, uczestników obozu młodzieżówki norweskiej Partii Pracy. Wcześniej w zamachu na siedzibę premiera zginęło 8 osób. Stoi tu teraz obelisk, ludzie zapalają znicze, składają maskotki. Dla Norwegów to trudny temat, nie rozprawiają o tym. Podchodzą do tego racjonalnie: „wszędzie może się znaleźć szaleniec”. Prasa w tym roku się o tym nie rozpisywała, odbył się jedynie koncert słynnych gwiazd pod ratuszem w Oslo.

★★★

Jesteśmy tu w okresie białych nocy, co wywołuje pewien dysonans. Na zegarku 22.30, kładziemy się spać, a za oknem słońce. Dotrwałam do 23.30. Wciąż było jasno. O 4 rano już był piękny dzień.

★★★

Kraj warty jest zobaczenia. Zatem w przyszłym sezonie zamiast drinka z palemką, leżaka i plaży, może warto zobaczyć białe noce w Norwegii?

BERTA PIETRZYK  
Fot. Sławomir Pietrzyk



Urodę fiordów trzeba zobaczyć na żywo.



Dobrze zachowana łódź pochówkowa z Gokstad w Muzeum Łodzi Wikingów.

kiem na Iddefjord. Oslo jest bardzo atrakcyjnie położone. W granicach miasta można latem pływać w wodach Oslofjorden, a zimą uprawiać narciarstwo na dobrze utrzymanych trasach. Najpierw obejrzelśmy nowy gmach Opery, oddany w 2008 r. To bardzo ciekawa bryła architektoniczna, a jej ukośny dach pokryty płytami białego włoskiego marmuru schodzi spektakularnie do wód zatoki Bjørn. Następnie wróciliśmy do zachodniej części miasta, gdzie znajduje się wiele ważnych instytucji i obiektów turystycznych Oslo, które można zwiedzić przemierzając okolicę piechotą. Ratusz, który jest olbrzymią modernistyczną bryłą, otwarto w 1950 r. dla uczczenia 900-lecia miasta. Zwiedziliśmy m.in. bogato dekorowaną Salę Reprezentacyjną, w której w grudniu wręczana jest pokojowa Nagroda Nobla. Sala Rady Miejskiej znajduje się w samym sercu ratusza. Regularnie spotyka się tutaj 59 radnych. Karl Johans Gate jest najbardziej znaną i ruchliwą arterią Norwegii. Co-



**AUTO GAMA**

**ARTYKUŁY MOTORYZACYJNE**

SZEROKA GAMA AKCESORIÓW SAMOCHODOWYCH  
CZĘŚCI ZAMIENNE DO SAMOCHODÓW:

- OSOBOWYCH
- DOSTAWCZYCH
- CIĘŻAROWYCH

Kraków, os. Kombatantów 9  
tel./faks 012 647 48 98, 012 649 85 75

e-mail: [auto@autogama.pl](mailto:auto@autogama.pl) [www.autogama.pl](http://www.autogama.pl)

ZAPRASZAMY: PN.-PT.: 8.00-18.00, SOBOTA: 9.00-14.00

**JUNKERS VAILLANT**

✓ **ARISTON** ✓ **NECKAR**

✓ **TERMET** ✓ **S. DUVAL**

OSZCZĘDNOŚCIOWE PIECE ŁAZIENKOWE I C.O.  
(gazowe i elektryczne)

INSTALACJE SANITARNE I C.O.  
GRZEJNIKI ▼ RURY ▼ ZAWORY ▼ BATERIE

**MONTAŻ I TRANSPORT – GRATIS**

F.H.U. „RELAX” os. Niepodległości 3 12 648-46-19, 502 587-520

**SERWIS NAJNIŻSZE CENY**

**JUŻ OD 749 zł**

Zaufaj gwiazdom, zwłaszcza tym, które Ci sprzyjają

# HOROSKOP

**BARAN (21 III–20 IV).** Koniec poczucia kryzysu finansowego. Podejmowane przez Ciebie zadania dobrze wróżą finansowo, zaczynasz szybko wychodzić na prostą. Jeszcze przed Tobą spory, ale w pełni satysfakcjonujący wysiłek.

**BYK (21 IV–20 V).** Planowana od dawna wizyta rodzinna dojdzie do skutku. Będzie to związane z dalszą podróżą, do której solidnie się przygotowujesz. Taki relaks w gronie życzliwych krewnych bardzo dobrze wpłynie na Twoje samopoczucie.

**BLIŹNIĘTA (21 V–21 VI).** Czujesz się osamotniony, pomimo wielu osób w pobliżu. Poszukujesz bratniej duszy, z którą mógłbyś się podzielić swoimi przemyśleniami. Ale

jednocześnie doceniasz ciszę i warunki do twórczej pracy, czyli coś za coś.

**RAK (22 VI–22 VII).** Dobre wiadomości na temat zdrowia, powinny w decydujący sposób wpłynąć na poprawę Twojego samopoczucia. Teraz spokojnie możesz pomyśleć o kolejnym miesiącu wakacji, który warto spędzić bardziej ciekawie.

**LEW (23 VII–22 VIII).** Ciekawie zapowiada się najbliższy tydzień. Przygotuj się na przyjęcie gości. Będzie z tym trochę zamieszania i dodatkowej pracy, ale przecież pozostaną miłe wspomnienia po wspólnie spędzonych chwilach.

**PANNA (23 VIII–22 IX).** Wierzyć we własne siły i to najważ-

niejszy atut w zmaganiach z codziennymi problemami, których nikomu nie brakuje. Jest też nadzieja, że uda się podreperować domowy budżet. W każdym razie pojawi się taka szansa.

**WAGA (23 IX–22 X).** Masz sporo szczęścia i obronną ręką wychodzisz z niejednej opresji. Obecnie także rozwijają się szare chmury i zaświeci promyk słońca. Twoje zdrowie poprawi się na tyle, że możesz spokojnie planować resztę wakacji.

**SKORPION (23 X–21 XI).** Pomyślnie ułożą się Twoje sprawy w zakładzie pracy. Na razie nie grozi Ci jakaś zaskakująca sytuacja, wzbudzająca niepokój. Teraz swoją energię spożytkujesz na rzecz bliskich, którzy potrzebują wsparcia.

**STRZELEC (22 XI–21 XII).** Potrafisz wykorzystać nadarżającą się okazję w każdej dziedzinie. Teraz zapewne spadnie Ci jak manna z

nieba jakaś ciekawa propozycja weekendowego wypadu, czy atrakcyjnego turnusu czasowego. Godna rozważenia.

**KOZIOROŻEC (22 XII–19 I).** Nie jesteś w najlepszej kondycji. Martwią Cię dolegliwości, jakich doznajesz. Bądź dobrej myśli, bo to tylko przejściowe kłopoty. Mały relaks w dobrym towarzystwie i mocna kawa okazały się bardzo pomocne.

**WODNIK (20 I–18 II).** Mimo urlopowego okresu nie przestajesz myśleć poważnie o interesach i sposobach, by wzmocnić swoją pozycję zawodową. Uważasz, że warto jest postawić na dalszą naukę i szlifowanie kwalifikacji w swoim zawodzie.

**RYBY (19 II–20 III).** W kobiecym towarzystwie zapewne spędzisz najbliższe dni. Niewątpliwie nie będzie czasu i miejsca na nudę. Niejedną też uwagę, czy rada ze strony pań okazały się bardzo pomocne w codziennych sprawach.

SAMANTA

– Zawód ojca?  
– Ojciec nie żyje.  
– Ale kim był?  
– Gruźlikiem.  
– Ale co robił?!!  
– Kaszlał.  
– Ale z czego żył? Z tego się przecież nie żyje.  
– No to przecież mówię, że nie żyje...

★★★

Dwaj robotnicy na budowie rzucają monetą.  
– Jak wypadnie reszka, gramy w karty – mówi jeden.

– Jak wypadnie orzeł, idziemy na piwo – dodaje drugi.

– A jak stanie na sztorc?  
– Trudno, pech to pech, wtedy zabieramy się do roboty...

★★★

Idą sobie dwie zakonnice ulicą i spotykają dwóch metali. Jedna do drugiej ze zgrozą:

– Ojej, oni chyba w życiu nie widzieli prysznic!

Zakonnice poszły, a metale między sobą:

– Ty, co to jest prysznic?  
– Nie wiem, jestem niewierzący.

★★★

Pacjent u stomatologa:

– Panie doktorze, bolą mnie zęby, które pan mi wstawił!

Na to lekarz:

– A nie mówiłem, że będą jak prawdziwe?!

★★★

Do znakomitego lekarza specjalisty przychodzi rodzice pewnego młodego człowieka i biadają:

– Panie doktorze, nie możemy odciągnąć syna od komputera.

– No cóż – wyrokuje lekarz – trzeba będzie go leczyć.

– Ale czym?!

– Normalnie! Dziewczętami, papierosami, piwem...

## MUS JAGODOWY

**Składnik:** 250 g mascarpone, 200 g jagód, 200 ml śmietany kremówki, 1 fix do śmietany, 2 łyżki drobnego cukru, 2 łyżki cukru pudru, skórka otarta z cytryny, listki mięty.

Posyp jagody drobnym cukrem.

Odłóż 2 łyżki do dekoracji. Pozostałe owoce zmiksuj i wymieszaj z serem mascarpone. Kremówkę ubij z cukrem pudrem i fixem. Dodaj do serowo-owocowej masy. Przygotuj 6 małych szklanek. Nałóż do nich mus i chłódź w lodówce 2 godziny. Przed podaniem nałóż do każdej szklanki nieco odłożonych jagód. Udekoruj skórką cytrynową i miętą.



Restauracja „Kmita” na os. Piastów 24 B organizuje

**WESELA, PRZYJĘCIA, BANKIETY.**

Tel. 696-304-674.

## Sentencja tygodnia

*Największym urokiem świata jest urok drugiego człowieka.*

Zofia Nalkowska

## § Akta sprawy... W szponach Internetu

*Ofiarą można się stać nie wychodząc z domu, więcej – nie wpuszczając do siebie nikogo, ani nie odpowiadając na różne dziwne telefony z próbami wyludzeń. Wystarczy mieć włączony komputer i połączenie z internetem. Niestety wtedy czujność i przede wszystkim wyobraźnia też są konieczne – wszystkiego za nas nie załatwią rozmaite programy antywirusowe i zapory przed szkodliwym oprogramowaniem. A przypadków, jaki spotkał jedną z krakowianek jest coraz więcej.*

Pani Ania pracowała na komputerze, mając połączenie z siecią. Nagle na monitorze pojawił się komunikat: „Gratulujemy, wygrałaś 1500 zł!”. Ponieważ w dalszej treści informacji była nazwa i logo jednej z popularnych sieci sklepowych z rodowodem portugalskim, internautka zaciekawiona dowiedziała się, że musi odpowiedzieć na kilka pytań ankietowych związanych z zakupami. Na końcu trzeba było zaznaczyć, czy wybiera się nagrody w postaci sprzętu elektronicznego, bon na zakupy, czy na tankowanie benzyny. I pojawiła się prośba o wpisanie numeru telefonu.

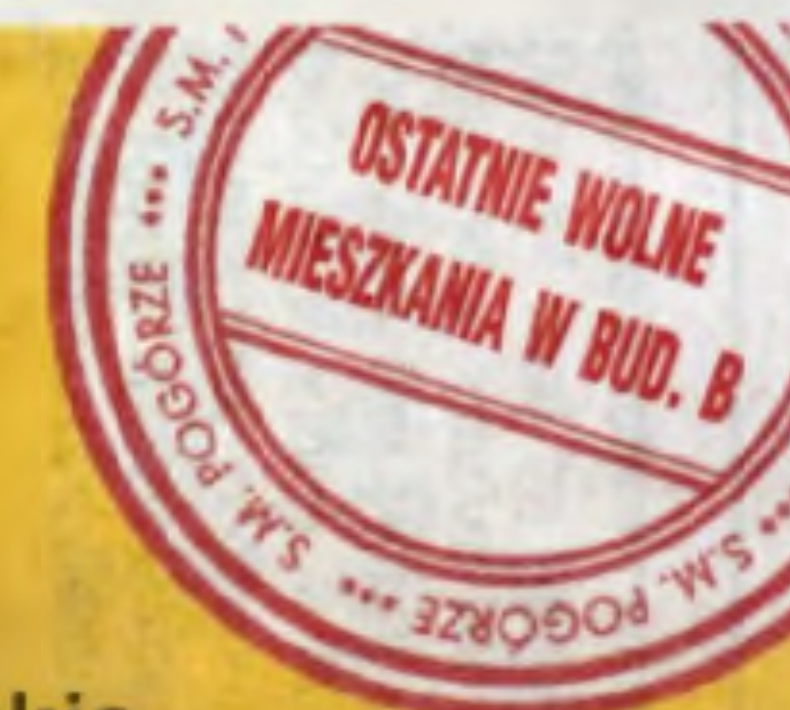
Skuszona kobieta po podaniu swego numeru dostała SMS z kodem PIN, który trzeba wpisać w komputerze, aby dostać nagrodę. Potem okazało się, że nie jest to kod do ankiety, tylko do aktywacji serwisu, zaś aktywacja samej usługi otrzymania prezentu słono kosztuje. Po serii kolejnych SMS-ów z których każdy kosztował kilkanaście złotych – dostała komunikat informujący o zakończeniu aktywacji oraz link. Potem zaczęły przychodzić kolejne wiadomości tekstowe, na które rzecz jasna kobieta musiała odpowiadać. Ta specyficzna korespondencja zakończyła się informacją o zakończeniu subskrypcji serwisu i reklamą zachęcającą do oglądania jednej z telewizji w wersji mobilnej na smartfonie.

Po stracie 40 PLN pani Ania zorientowała się, że padła ofiarą oszustwa. Doczytała więc, że stroną, która to organizowała rzekomy konkurs była firma z Panamy. Zdenerwowana zadzwoniła do operatora swojej sieci komórkowej. Tam zastrzegła na przyszłość SMS-y reklamowe z tego numeru. Niestety okazało się to niemożliwe do zrealizowania. Skontaktowała się więc z siecią sklepową. I tam się dowiedziała, że firma nic nie wie o konkursach internetowych i ich organizatorzy w sposób nieuprawniony używają ich danych oraz znaków handlowych.

Pani Ania zgłosiła sprawę na policji, bo takie wprowadzanie w błąd jest działaniem karalnym. Cóż, jednak raczej ma małe szanse na karę czy chociażby finansową satysfakcję – organizatorem konkursu jest firma zarejestrowana w Republice Panamy, więc może się okazać, że koszt wysyłki pozwu do tego kraju może okazać się droższy niż kwota samego sporu. A nasze prawo raczej nie pomoże pani Ani i pewnie kilkuset innym oszukany w odzyskaniu prawie 40 zł. I jedynie poszkodowana pośrednio sieć sklepową może w imieniu większej grupy osób, podjąć stosowne kroki prawne wobec organizatorów konkursów, których celem jest naciąganie internautów.

(mar)

**S.M. POGÓRZE Sp. z o.o.**  
30-348 Kraków,  
ul. Chmieleniec 2B/LU10  
[smpegorze@poczta.fm](mailto:smpegorze@poczta.fm)  
tel. 12 263-77-29, 12 357-60-68  
pon.–pt. 8–16, śr. 8–18



**Wzgórza Krzesławickie**  
ul. Architektów

[www.smpogorze.pl](http://www.smpogorze.pl)



**ROZPOCZĘTY KOLEJNY ETAP INWESTYCJI**  
**Budujemy mieszkania i domy**  
**- robimy to dobrze!**

**INTROLIGATOR**

**Centrum B, blok 7**

[www.oprawaksiazek.pl](http://www.oprawaksiazek.pl)

**INTROLIGATOR**

**BIURO PODRÓŻY SANTORINI**

1000 ofert  
4 pory roku  
1 biuro podróży

[www.santorinitravel.pl](http://www.santorinitravel.pl) Santorini Travel, ul. Bulwarowa 35b, 31-751 Kraków  
tel. 12 680 51 95, tel. kom. 510 702 705, [travel@santorinikrakow.pl](mailto:travel@santorinikrakow.pl)